divadelní HROMADA

zpravodaj ochotnických divadelníků, loutkářů a recitátorů v východních Čechách, na pomezí Moravy a v části Sudet

LVII podzim 2009

+ SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA

Na Váhu, na plti, dve smrtky sa plavia. Jedna druhej vravia: Na zdravia, na zdravia!

(přípitek, kterým herci z Commedie Poprad,
Vlado Benko, Dušan Kubáň a Mišo Novák,
mnohokrát častovali své české kamarády
při listopadovém turné s Kapustnicou,
přijatou nadšeně diváky
v Chlumci nad Cidlinou, v Jesličkách, v Mělníce a pražském Divadle Na prádle)

strana

2745 - 2820 = LVII /´09 str. 1 - 64
Podzim + Samostatná příloha str. 1 - 12

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)
Rada VSVD
6 Zlatý odznak J.K.Tyla předán J. Šillerové, M. Holasovi
9 Pozvánka na valnou hromadu...

10 IMPULSY Z IMPULSU
Herecko-režijní kurz
11 Kurz jevištní řeči, Klub dětského divadla, Výhled na školní rok 2010-2011
12 Seminář k divadelnímu kostýmu
12 bude...
Pohárek SČDO...

13 VIDĚLI JSME
Dvakrát v divadle Exil
14 Setkání s Josefem

16 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU
Tak mám něco napsat O FEMADU
17 1. ročník Orlické Thálie zná vítěze
18 Podzim v Exilu znamená pláč i smích
19 Co je nového v Meziměstí?, ... Z Lomnice n/Popelkou
20 DS Jirásek Choceň, Good bye Meresjeve!
21 Derniéra Dona Quijota
22 Derniéra v Symposionu, Derniéra Rozloučení s Revizorem
23 Maryša z Brněnce je stále na cestách
24 Novobydžováci ve slovenském Brezně
25 Pardubické poetické setkání, Triarius...
26 Divadlo A. Jiráska Úpice, DS J.N. Štěpánka, Turnovské divadelní studio, DS Na tahu...
27 Létající snoubenky, Návrat k Moliérovi
28 Festival Ejhle, loutka
29 Divadelní babí léto 2009, Symposion 2009, Polické divadelní hry
30 Týnišťský divadelní podzim, Chrudimská opona, Klicperův Chlumec
31 Meziměstské divadelní hry, Divadelní Erbenův Miletín
32 „O cenu Matěje Kopeckého" v Libčanech
33 **bude...** Jarní přehlídka v Lomnici n/P., Dospělí (pro radost) dětem, Divadlo na plátně, Pouť komediantů v Úpici

34 VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH
Naši na Hronově
37 Naši ve Vysokém
40 Kterak si Doveda přehlídek užívá..., Naši v Rakovníku
42 Spectaculo interese, Dobře, že jsou Hrušky na světě
43 Kouř snuje v prstencích
44 Přelet nad loutkářským hnízdem...

46 RAČTE VSTOUPIT
Klicperovo divadlo v Hradci Králové
47 Divadlo DRAK v Hradci Králové
48 Východočeské divadlo v Pardubicích

50 OSOBNOSTI
Prof. František Laurin
53 Mgr. Ladislav Zeman

56 VE SLUŽBÁCH THÁLIE
Karel Šefrna, Jarda Ipser
57 Eva Drábková
58 Lída Honzová
60 Marta Hermannová, Zdeněk Stejskal, Slávka Motalová
61 Romana Hlubučková, Jarka Holasová, Petr Záruba
62 Smutná zpráva... Ladislav Sezima

63 MIMO RUBRIKY
140 let Spolku divadelních ochotníků v Turnově, Dobré divadlo.cz
64 Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi bez bariér

Uzávěrka příštího čísla:
30. DUBNA 2010

Příspěvky a fota prosíme zasílat na adresu:
IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové
e-mail:
gregarova@vsvd.cz
http://www.vsvd.cz

HROMADA č. LVII / 2009
PODZIM

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Mirka Císařová, Alena Exnarová,
Jan Merta, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na
MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění
MK ČR

Neprodejné!
Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

úvodník

...Právě jsem dočetl tuto Hromadu (textů) – což je pravidelný úkol chefredacteura. Kromě opravných zásahů, jichž není nikdy dosti, má to i výhodu, že jednou za tři měsíce mohu soustředěně nahlédnout do života našeho amatérského divadelního „hnutí" - na více než šedesáti stránkách je to četba v mnohém strhující. Vás teprve čeká - třicet sedm autorů, pokud dobře počítám, napsalo co se dělo a bude dít, jaké premiéry (v tomto čísle i řádka derniér) i profily těch, co tu „káru" táhnou. Včetně gratulací našim milým oslavencům, jímž dominuje devadesátka pana Holase a pětasedmdesátiny prof. Františka Laurina... Kdyby chtěl někdo psát o historii východočeského ochotnického divadla, nebude mít o informace nouzi.

Apak čtu i jiné noviny, už ze zvyku jen sobotní Lidovky, na další jsem zanevřel, sem tam prolétnu internetové zprávy - většinou mě unavují, i přiblblé rozhovory s „celebritami" v přílohách. A někdy pěkně naštvou - třeba o těch „vyhozených" stamilionech za pražskou Opencard (když tamní radnice stále šetří na divadlech) nebo o krajských úhradách za poplatky lékárnám (když hejtmanství nastavují úsporné balíčky na kulturní aktivity)... Říkám si (beznadějně), že je to na voličích, kteří by se rozhazovačným poslancům měli podívat do ledví – bohužel před volbami jen málo víme o jejich vztahu k pořádku a spravedlnosti, o jejich kulturní výbavě ještě méně. Vždycky se utěšuji, že lékem v demokracii je sebeočišťování, proměna, obměna.

Což mě docela inspiruje a provokuje (sám jsem v čele Volného sdružení východočeských divadelníků desátý rok, to to letí...). A tato Hromada je poslední před únorovou – volební valnou hromadou VSVD. V duchu výše napsaného proto uvažuji i o sobě a budoucnosti sdružení: vím, členstvo se tváří spokojeně, leccos se nám podařilo, spousta vzdělávacích kurzů, nějaké knížky jsme vydali, těch přehlídek, na nichž se (s Impulsem) podílíme, na letošním cenění jsme na stovku diplomů předali, naše „divadlo žije", což potvrzují i stránky Hromady - ale musíme někde i brzdit, např. na aktivity v Matici jsme rezignovali, a Open Air program, megaakci, kterou jsme táhli celých deset let, bude od příštího roku organizovat o.s. Poco a poco animato. Své převoznické veslo mu už nějaký čas předáváme – aby nezůstalo pohozené někde na břehu, těžko by ho někdo jen tak (ze zájmu) zvedal...

Myslím, že každý den je třeba myslet na budoucnost a to nějakým tvůrčím způsobem. Nejen při komunálních a jiných volbách, kdy se nám naše laxnost může nepříjemně vrátit, platí to i o našem sdružení. Současná rada VSVD má (po odchodu Pepíka Tejkla) na dvacet členů. Připomeňme si je: M. Císařová, N. a A. Gregarovi, A. Exnarová, J. Merta (Hradecko), J. Josef, M. Zlesák (Chrudimsko), M. Hybner, I. Zavadilová (Jičínsko), P. Novák, P. Labík (Náchodsko), K. Prouzová (Pardubicko), P. Haken, J. Pošepný, P. Záruba (Semilsko), B. Šefrnová (Svitavsko), P. Švorčík (Trutnovsko) M. Hermannová (Havlíčkobrodsko), P. Hájek a M. Malínek (Ústeckoorlicko) - jen osmi z nich není ještě padesát, do třicítky nikdo, a to je k zamyšlení. Ostatně členstva nemáme málo, ale přece jen – neškodilo by trochu se rozrůst. Už pravidelně zveřejňuji toto své volání na poušti. S nadějí, že i VSVD má nárok na obměnu či proměnu. Vždyť deset let vždycky uteče jako voda a veslo převozníkovo by nemělo zůstat a hnít na břehu – to bychom ty tři zlaté vlasy krásné princezně nikdy nedovezli...

Saša Gregar

DIVADELNÍ

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky této Hromady
přišly na účet VSVD další příspěvky.
Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:
Eva BECHYŇOVÁ, Adivadlo Havlíčkův Brod
okres Hradec Králové:
Hana PROCHÁZKOVÁ, Marie JACKOVÁ, Jiří ZAHÁLKA
okres Chrudim:
Svatopluk VOBEJDA, HEŘMAN Heřmanův Městec,
Karel BŘÍZA
okres Jičín:
Milada KADOVÁ
okres Náchod:
Antonín KOHL, Jan KAŠPAR, Jaroslava HOLASOVÁ,
ZUŠ Jaroměř, Pavel NOVÁK
okres Pardubice:
Pavel HLADÍK
okres Rychnov n/Kněžnou:
Oldřich DOLEŽAL, Karel UHLÍŘ, Jana ALBRECHTOVÁ
okres Semily:
Jaroslav IPSER, Daniela WEISSOVÁ, Jiří POŠEPNÝ,
Václav FEŠTR
okres Svitavy:
DS J. K. Tyla Moravská Třebová, Anna PŘIKRYLOVÁ,
Vladimír ŠAUER, DS E. Vojana Brněnec
okres Trutnov:
Eva JASENSKÁ, Marie NÝDROVÁ, Luděk HAŠEK
okres Ústí n/Orlicí:
Lenka SEMRÁDOVÁ, Lenka JANYŠOVÁ,
DS VICENA Ústí nad Orlicí, DS DOVEDA Sloupnice

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlaste na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Poslední Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 nově stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši **250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 300,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové
bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové 1085997309/0800

RADA VSVD

se k svému podzimnímu jednání sešla v sobotu 31. října v příjemném prostředí klubu Divadla Drak v hojném počtu 17 členů. Omluvili se pouze čtyři, jeden se neozval vůbec.

1) V úvodu přítomní obdrželi kalendář přehlídek a dalších akcí divadelní sezóny 2010, který se rozrostl o novou přehlídku Svitavský Fanda (postupovou na celostátní přehlídky Šrámkův Písek, Mladá scéna a Wolkerův Prostějov, určenou především souborům Pardubického kraje). Pořádat ji bude Středisko kulturních služeb města Svitavy v nových prostorách Fabriky. Ostatní postupové přehlídky amatérského činoherního, venkovského činoherního i loutkového divadla zůstávají beze změny, mají své zastoupení ve všech třech krajích (Královéhradecký, Pardubický, Liberecký).

2) Probrali jsme propozice celostátních přehlídek na rok 2010.

- V oblasti **činoherního divadla** jsme připomněli jistou exkluzivitu celostátní přehlídky. Upozorňujeme, že *každý soubor se může zúčastnit **se stejnou inscenací pouze jedné krajské přehlídky**, která je programově postupovou **pro Divadelní Děčín. POZOR!!!** Zúčastní-li se jiné krajské postupové přehlídky, která je programově postupovou na jinou národní přehlídku (např. Šrámkův Písek, Mladá scéna, Krakonošův divadelní podzim), bude tato inscenace vyloučena z jednání programové rady.*
- O jednání odborné rady pro činoherní divadlo, která se konala v září, informovala Mirka Císařová: upozornila na úvahy o zrušení nominací z krajských přehlídek a k tomuto tématu se otevřela diskuze. Jednot-

ným názorem členů Rady VSVD je zachování nominací.

- Propozice Krakonošova divadelního podzimu na základě upozornění VSVD byly upřesněny v ohledu určení přehlídky: *Národní přehlídky a krajských přehlídek venkovských divadelních souborů se mohou soutěžně zúčastnit* ***divadelní kolektivy mající sídlo v místě, které má charakter venkovského sídla, nemá víc jak 5 000 obyvatel a není součástí vyššího samosprávního celku.***
- V propozicích celostátních přehlídek **Šrámkův Písek a Mladá scéna** se odborná rada rozhodla zrušit pro příští rok nominace, aby přehlídky nebyly vnímány jako soutěž. A také z důvodu dramaturgického, kdy je možné vybírat do programu CP inscenace ne podle krajů, ale také podle divadelního druhu či žánru.
- V propozicích **Loutkářské Chrudimi** (referovala Alena Exnarová, písemné propozice zatím nejsou k dispozici) nedošlo k významným změnám, o účasti profesionálních či poloprofesionálních loutkářů platí: *„Inscenace (souboru či jednotlivce) se může zúčastnit hlavního programu LCH (soutěžního programu postupové přehlídky) pokud: Bude vytvořena amatérským souborem (účinkující nejsou absolventy některé z akreditovaných divadelních škol - netýká se ZUŠ, případně jejich hlavní osobní příjmy nepocházejí z divadelní činnosti.) Spolupráci profesionálů v ostatních oborech, jako je výprava, hudba, režie apod., je potřeba zvážit individuálně, ale není v zásadě překážkou. Zvážení těchto skutečností a rozhodnutí je na pořadateli postupové přehlídky."*

3) Jedním z nejdůležitějších bodů jednání byl **program přehlídky Červený Kostelec.**

Vzhledem k rozhodnutí pořádat přehlídku v jednom prodlouženém víkendu Rada VSVD na svém červnovém jednání schválila **ZÁSADY PRO VÝBĚR** amatérských divadelních souborů dospělých do regionálních postupových přehlídek ČERVENÝ KOSTELEC A MILETÍN 2010.

K 25. říjnu, tedy do data uzávěrky, jsme dostali přihlášky patnácti inscenací od třinácti souborů. Pokud soubor navrhoval dvě své inscenace, byla na základě "Zásad..." po dohodě s dotyčnými soubory do přehlídky zařazena pouze jedna navrhovaná inscenace. Diskuze se otevřela k soutěžní účasti souboru Geisslers Hofcomoedieanten (vzhledem k profesionálnímu postavení některých jeho členů) - inscenace tohoto souboru vznikají v amatérských podmínkách a v žádném případě nejsou zdrojem příjmu členů souboru. Členové Rady VSVD proto jednotně souhlasili se soutěžní účastí tohoto souboru.

Do přehlídky je tedy zařazeno 13 inscenací, z toho 2 z Pardubického kraje a 1 z kraje Vysočina. Zatím neznáme výsledky grantových řízení, ale pevně věříme, že přehlídku opět finančně zvládneme. V platnosti zůstává účastnický poplatek člena hrajícího souboru ve výši 50,- Kč na osobu. Do lektorského sboru jsme jako v minulých letech oslovili prof. Jana Císaře, prof. Františka Laurina, Jaromíra Voseckého a milou tajemnici Mirku Císařovou. A jednáme o čtvrtém členovi lektorského sboru. Seznam zařazených inscenací a předběžný program je přílohou zápisu.

4) Předávání ZO JKT

- Paní **Marii Šillerové** předali Zlatý odznak JKT předseda a tajemnice VSVD - Saša a Naďa Gregarovi. Stalo se tak 28. října při zahájení přehlídky Divadelní Přibyslav. Rozhovor s oceněnou si můžete přečíst dále v rubrice.
- Panu Miloslavu Holasovi předají Zlatého Tyla předseda VSVD Saša Gregar a členka komise pro udělování ZO JKT Alena Exnarová 22. listopadu v Turnově při premiéře hry - Sheppard: Láskou posedlí, ve které Miloslav Holas vystoupí v roli starce.
- Panu Miroslavu Michálkovi při Slavnostním setkání na závěr divadelní sezóny 28. listopadu v Divadle Jesličky.

Návrhy na udělení ZO JKT v roce 2010 se bude zabývat Rada na svém únorovém jednání.

5) Další část jednání byla věnována vzdělávání. Podařilo se realizovat všechny naplánované vzdělávací akce:

- opakovaný **herecko režijní kurz** pod vedením prof. Františka Laurina se koná v Divadle A. Jiráska v Novém Bydžově a navštěvuje ho 20 frekventantů,
- **kurz jevištní řeči** vede Mgr. Regina Szymiková, vedoucí Kabinetu hlasové a mluvní výchovy DAMU Praha, kurz se koná v Jaroměři,
- uskutečnil se i **jednodenní informativní seminář k divadelnímu kostýmu** 14. listopadu v Červeném Kostelci. Lektor: Jaromír Vosecký ve spolupráci se Sašou Gregarem a Marcelou a Olou Labíkovými,
- podařilo se obnovit také činnost **Klubu dětského divadla**, tentokrát v garanci Jarky Holasové v útulném a vstřícném prostředí ZUŠ v Jaroměři.

6) Do konce letošního roku je třeba provést **revizi členské základny a výměnu členských legitimací.** Tajemnice VSVD N.G. byla pověřena oslovením těch členů, kteří nemají uhrazené členské příspěvky. Členské legitimace budou rozeslány spolu s pozvánkami na Valnou hromadu VSVD členům, kteří zaplacením členských příspěvků stvrdí svůj zájem setrvat v řadách VSVD. V souvislosti s tímto bodem se otevřela diskuze o možnostech rozšiřování členské základny a rozšiřování výhod členů (např. rozdílné úhrady za vzdělávání členů a nečlenů). Tímto tématem se bude zabývat i příští Rada VSVD a následná Valná hromada.

Po naplnění naplánovaného programu nastala diskuze o řadě divadelních i nedivadelních témat. Pokračovat budeme na **jednání Rady VSVD v sobotu 6. února 2010.** Toto jednání bude věnováno především Valné hromadě (bude volební!), přípravě přehlídek, schválení návrhů na udělení ZO JKT a další. Těšíme se na viděnou!

Zapsala: Naďa Gregarová
Redigoval a doplnil a fotil: Saša Gregar

Příloha zápisu

ČERVENÝ KOSTELEC 2010

Seznam zařazených inscenací

Vlastenecký divadelní spolek VLASTÍK, Vrchlabí
Jan Werich: **Lakomá Barka**
Režie: Martin Teplý

DS MASKA při TJ Sokol Česká Skalice
Petr Vlk Lněnička: **Prstýnek p. Bárnetové**
Režie: Jana Matěnová

DS NA TAHU při MKS Červený Kostelec
Jean Barbier: **Má žena si vyšla**
Režie: Jan Brož

Divadlo JESLIČKY, LDO ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové, Carlo Goldoni: **Šrumec na laguně** (volně dle Poprasku páně Goldoniho)
Režie: Jan Dvořák

ADIVADLO Havlíčkův Brod
Paula Vogel: **Nejstarší řemeslo**
Režie: Jaroslav Ječmínek

Divadlo EXIL
Werner Schwab: **Prezidentky**
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadlo Aloise Jiráska Úpice - Jednota divadelních ochotníků
Otto Zelenka: **Bumerang**
Úprava textu a režie: Ladislav Tomm

Divadelní soubor KLICPERA Chlumec nad Cidlinou
Marc Camoletti: **Létající snoubenky**
Režie: Stanislav Dašek

Geisslers Hofcomoedieanten
Geisslers Hofcomoedianten: **Fitzli Putzli**
Režie: Petr Hašek

TRIARIUS Česká Třebová
Hanz Gregar: **Obíračka**
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor SYMPOSION Třebechovice pod Orebem
Jean-Loup Dabadie a Jérome Savary: **D´Artagnan**
Režie: Petr Hofman

Náchodská divadelní scéna
Jiří Šotola: **Možná je na střeše kůň**
Režie: Ludmila Šmídová

Ďyvadlo NEKLID Voletiny
Petr Vanžura: **Obraz na sekeru**
Režie: Petr Vanžura

ZLATÝ ODZNAK J. K. TYLA

Jiřina Šillerová

obdržela za svou věrnost ochotnickému divadlu a za celoživotní práci, kterou věnovala přibyslavským ochotníkům, Zlatý odznak J. K. Tyla. Řadu desetiletí byla organizátorkou, režisérkou, autorkou divadelních her, také si vyzkoušela i herectví - začala však s divadlem až ve zralém věku, v roce 1965.

Milá paní Šillerová, co Vás k divadlu přivedlo?
Já se dřív spíš zabývala sportem a tělesnou výchovou. Když jsem v životě něco dělala, tak naplno. I ten sport. Dokud jsem nepřišla v roce 1959 do Přibyslavi. Narodila jsem se a do čtrnácti let jsem žila v Polné, pak mě maminka odvezla do Zruče, tam jsem si vyštudovala, co bylo možné, dělala jsem v továrně, pak vychovatelku... V Přibyslavi jsem zpočátku nějak nezapadla. Pak jsem se starala spíš o rodinu, přišly i děti. Ale manžel byl divadelní ochotník, oblíbený, a já s ním začala chodit na zkoušky. A chytlo mě to. A co teprve, když se otevřel no-

vý „kulturák"! Nejdřív jsem to zkusila s dětmi, první pohádka byla Sůl nad zlato, pamatuji si, že premiéra byla začátkem února 1970. A pak to šlo - každý rok dvě pohádky a děti hrály se strašnou chutí a radostí. Zrovna před chvílí za mnou byla jedna bývalá členka a jak prý na to ráda vzpomíná... Ten náš dětský divadelní soubor vlastně bez přestání pracuje celých čtyřicet let, vystřídaly se v něm celé generace. Já jsem ho vedla do roku 1987, kdy jsem odešla do důchodu. Nacvičila jsem víc než dvacet pohádek, pokračovala v tom jedna moje kolegyně z družiny, pak přišla další, prostě si to předáváme. Dnešní soubor má někdy i dvě skupiny. Na ty začátky hrozně ráda vzpomínám - zkoušeli jsme o sobotách, o prázdninách, měli jsme premiéru a v pauze už mě děti tahaly za sukni a že prý co budeme hrát příště...

V Přibyslavi je dokonce několik divadelních souborů dospělých, což je na pětitisícovou obec velmi nezvyklé. Je toho příčinou i Vaše „dětské" podhoubí?

Anuška Šauerová, která je dnes takovým motorem kultury v Přibyslavi, je vlastně jednou z mých odchovanek, hrála už za mala i s ochotníky, ale u mě už jako holčička dostávala velké role. A dnes je režisérkou Furianta, jednoho z pěti dospělých amatérských souborů v Přibyslav. Ještě je tu soubor Hadrián, pak soubor Muzikál, dětské soubory a loutkářský soubor... Když jsem přešla do důchodu, tak mi bylo smutno. A manželovi taky, on už přestával hrát. Do souboru přicházeli stále mladší - a tak jsme vybudovali loutkové divadlo, manžel si se vším věděl rady, byl úžasně zručný. Měli jsme jen pár loutek, ještě z družiny, dělal je pan Loužecký. Museli jsme si v kulturáku postavit scénu, udělat kulisy, doma jsem šila loutky. A tak jsme loutkařili dalších šestnáct let - od jara 1989. Už to také převzali mladí...

Co Vás na ochotnickém divadle tak baví?

Já prošla ochotnickým divadlem ve všech jeho profesích - režírovala jsem, napovídala, líčila, byla jsem inspicientkou, moc jsem nehrála, asi dvakrát v životě, asi jsem pro režiséry nebyla vhodný typ... Ale byla jsem vždycky na práci. Konečně nedělám jen divadlo, taky vedu klub důchodců, jo a děvčata z družiny mě navedla, abych dělala maňáskové divadlo, tak jsem to taky zkusila - jsme skupinka důchodkyň, párkrát se sejdeme a něco pořád připravujeme. Ale stále vzpomínám na začátky s dětmi, na Malou mořskou vílu, s ní jsme měli i „politický problém", že prý hrajeme náboženskou hru. Říkalo se tam: „...až vám pan farář ruce sváže" - to tenkrát stačilo... Taky jsme hodně jezdili na různé přehlídky, do Dobrušky, na Máj Vysočiny, prostě jsme reprezentovali školu... A dnes už je to všechno historie, slavíme čtyřicet let divadla, kulturáku, dvacet let klubu důchodců, na všechno vzpomínám s láskou.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně zdraví do dalších let.

-sg-

V neděli 22. listopadu předali předseda VSVD Saša Gregar a členka komise pro udělování ZO JKT Alena Exnarová

ZLATÝ ODZNAK J. K. TYLA

panu Miloslavu Holasovi.

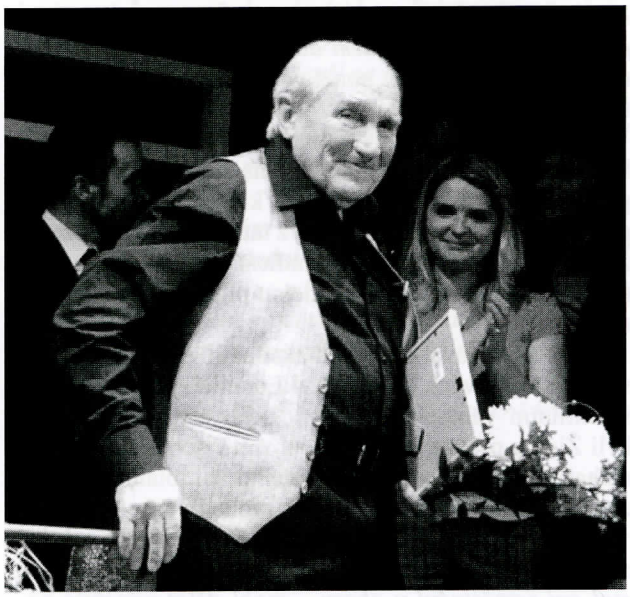

Stalo se tak na slavnostní premiéře hry **Láska až za hrob** Turnovského divadelního studia A. Marek. Inscenaci nastudoval soubor v režii Jaroslava Šilase Stuchlíka při příležitosti 140. výročí ochotnického divadla v Turnově a rovněž jako poděkování Miloslavu Holasovi při příležitosti jeho 90. narozenin za celoživotní lásku k divadlu. V inscenaci se objevil v titulní roli Starého pána. Turnovští divadelníci i veřejnost uspořádali panu Holasovi opravdu velmi vřelé gratulace a poděkování, když na jeviště mu přišli složit hold všichni, kteří s ním kdy hráli. Byl to krásný a dojemný zážitek.

Panu Holasovi přejeme pevné zdraví a ještě mnoho krásných chvil s divadlem.

-ng-

S MÍLOU HOLASEM O ŽIVOTĚ, PSECH, DIVADLE A MLADÝCH LIDECH

„Jste patrně jediný herec v Čechách, který ve svých 90 letech stojí na jevišti a říká text," složil velkou poklonu Mílovi Holasovi předseda Volného sdružení východočeských divadelníků Alexandr Gregar, který tomuto legendárnímu turnovskému herci předal Zlatý odznak Josefa Kajetána Tyla. Stalo se tak v neděli 22. listopadu 2009 při premiéře hry Turnovského divadelního studia Láska až za hrob. Zaplněné divadlo tleskalo vestoje...

Mílu Holase (*1919) v Turnově nepotkáte snad jen

na vystoupení rockové kapely, na vernisážích, koncertech a společenských setkáních všeho druhu určitě ano. Nezaujímá (vzhledem ke svému věku) žádná rozmáchlá stanoviska, netouží po tom být vidět či řídit nebo ovlivňovat naše osudy. Přesto na jeho tichá a s pokorou i úctou pronesená doporučení mnoho lidí dá - např. i pejskaři v kynologickém klubu. *„Poradím, posloužím, když jsem k tomu vyzván. Ale v žádném případě nemám pocit, že bych se měl lidem do života nějak míchat. Nedělám to ani v rodině, natož ve svém okolí,“* formuluje své životní krédo.

Miloslav Holas se v prvním roce našeho samostatného státu narodil ve staré chalupě na Károvsku. Otec byl prodavačem v textilním obchodě, k tomu měli malé hospodářství. Bylo mu čtrnáct, když tatínek založil specializovaný obchod se spodním prádlem a pleteným zbožím (dnes tam Mílův syn má prodejnu počítačů) ve Skálově ulici.

Sám absolvoval obchodní akademii v Liberci, pracoval ve Šlechtových závodech v Lomnici, potom v Praze v textilním velkoobchodě a po jeho zániku (majitelé byli Židé a psal se rok 1941) se vrátil domů a začal pomáhat rodičům v podnikání, neunikl ani totálnímu nasazení a pak zbyly ještě čtyři roky svobody…

„Nebyli jsme dobře zapsáni u nové moci a tak byl zavedený krámek bez náhrady zlikvidován, otec nedostal ani zaměstnání v oboru – mohl dělat nanejvýš pomocného dělníka v Jutě. Ani já to neměl lehké, už už se mě chystali naverbovat do cihelny. Jediná šance byla odejít z okresu, a tak jsem putoval ve službách Hospodářského družstva po okolí. Až do roku 1962 jsem dojížděl do Liberce, pak se naskytla možnost nastoupit do Znaku Malá Skála. Tady už jsem dělal vedoucího ekonoma družstva a také právníka amatéra, právo bylo mým koníčkem a malé družstvo si právníka na plný úvazek dovolit nemohlo. Prožil jsem tam třicet let a odešel odsud i do důchodu. Pamatuji si prosperující družstvo osmdesátých let i útlum z počátku let devadesátých“, rekapituluje svůj pracovní život Miloslav Holas.

Přestože pan Holas celý život „sčítal a odčítal“, dovedl se oprostit od suché řeči čísel a vnímat život v celé škále barev, ve spleti jeho zákoutí a uliček mohl nahlédnout do dalších oborů lidské činnosti: divadla a kynologie. I když i zde hrála čísla svou důležitou roli - vždycky byl pokladníkem, dnes je určitě nejzkušenějším spolkovým pokladníkem široko daleko.

„Všechno v mém životě přišlo jakoby samozřejmě, na první pohled náhodou. Rád se občas nechávám osudem přistrčit“, komentuje své koníčky. *„S divadlem jsem začal, když mi ještě nebylo deset let. Měli jsme na Károvsku souseda chalupníka, vášnivého ochotníka, Rakouš se jmenoval. A ten s námi, dětmi, během jednoho léta nacvičil hru Princezna pampeliška. Hráli jsme jen tak pod širým nebem na louce pro sousedy. Tehdy jsem zažil první potlesk. Mé herecké směřování definitivně ovlivnil pan profesor Karel Zakouřil na obchodní škole. Hra se jmenovala Emil a detektivové a já najednou stál na prknech turnovského divadla. Když jsem se na počátku čtyřicátých let domů definitivně vrátil, neváhal jsem a ihned navštívil jednu ze zkoušek zdejších ochotníků. A dnes jsem služebně i věkem nejstarším členem Ochotnického spolku Antonín Marek!“*

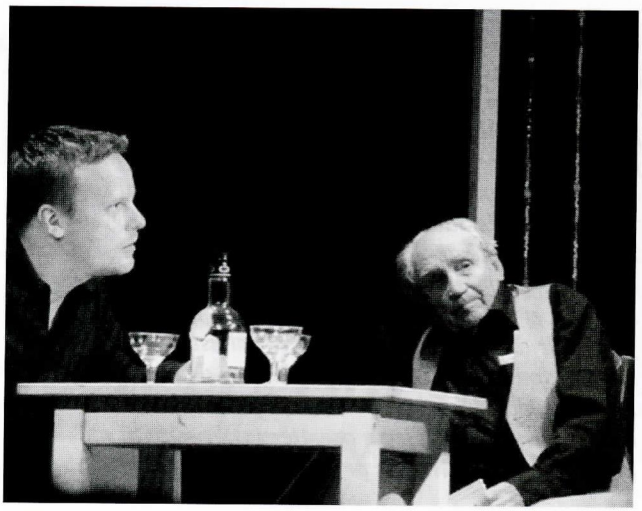

Foto Saša Gregar

Za více než půlstoletí Míla Holas vytvořil desítky rolí a kromě mateřského divadla hrál snad ve všech hospodách a sálech v okolí. Zažil ještě generaci prvorepublikových pánů herců, hereček a režisérů: Chundela, Fiala, pí Červená, Zakouřil, Stehlík, Sajc ad. *„Mým oborem jsou drobné charakterové role,“* glosuje turnovská ochotnická legenda, *„dokázali jsme nastudovat i deset her za rok, hrálo se skoro každý víkend. Na vesnicích se začínalo, až když lidé obstarali dobytek, a tak jsme se domů vracívali až s ranním kuropěním. Legrace jsme zažili dost a dost. Ale režim přitvrzoval a přestávalo se hrát, ještě na počátku padesátých let byl ochotnický spolek v každé vesnici, někde dva i tři. Postupem času přibývalo administrativních zásahů do chodu spolků a mnoha lidem to znechutilo práci - když vám někdo cenzorsky nesmyslně vyškrtne čtvrtinu replik, protože by si je prý mohli lidé při představení špatně vykládat, to nejeden spolek definitivně pohřbí. Navíc začala televize a přijímače byly čím dál dostupnější... V osmdesátých letech aby ochotnický spolek na venkově lupou hledal. Ano, bál jsem se o osud amatérského divadla, ale dnes už ne. Hlavně v posledních letech se situace mění k lepšímu, mladí mají znovu chuť hrát a lidé se snad už nabažili materiálních statků... Mám radost, když mě studenti-herci dovolí, abych s nimi stál na jedněch prknech. Až mě to zarazilo, že oni „náctiletí“ přijmou devadesátiletého dědu. Z počátku možná měli obavy, že jim do toho budu mluvit, ale pak jsme se poznali - divadlo je pořád stejné. A pro ty, kteří se ho snaží dělat opravdově, není věkový rozdíl podstatný. Jde o to, vidět stejnýma očima a naslouchat druhému, nic víc“.*

Od roku 1947 žije pan Holas v ulici 5. května, tam

byl i vyhlášený fotoateliér pana Linharta a Miloslav se zadíval do očí páně fotografovy dcery Jiřiny. Vychovali spolu dvě děti, syna a dceru, a právě jeho manželka ho "osudově postrčila" k pejskům, ke kynologii: *„Dělal jsem jim samozřejmě pokladníka, nikdy mě nenapadlo, že bych se věnoval výcviku. Až přišla má největší životní rána, žena mi navždy odešla a zůstal po ní pes - dodnes jsem mu vděčný, že mi pomohl zpátky na nohy. Byl ale na manželku příliš fixovaný, stále jí postrádal, až se z toho roznemohl a odešel za ní. Tak jsem si pořídil dalšího pejska a začal brát výcvik vážně, dokonce mám několik semestrů kynologie na vysoké škole, stal jsem se cvičitelem. Dodnes vedu na cvičišti u Jizery kurzy pro začínající pejskaře. Ono se říká, že pes je nevychovaný, neposlušný, ale to není jeho vina. Na vině je vždy člověk. On si ho k sobě připoutal, on je za něho zodpovědný. Vždycky mám radost, když se podaří naladit psa a člověka na stejnou vlnu, i pes přece mluví - postojem, pohybem ohářky, výrazem očí, postavením srsti nebo slechů. Vše je ukryto ve vzájemné komunikaci. Tam, kde převažuje vlídnost, vzájemný respekt a ohleduplnost, tam je také láska a šťastný život, to platí pro lidi stejně tak, jako pro psy!“*

Panu Holasovi je dobře, jak stále zdůrazňuje, hlavně mezi mladými: *„Říká se, že ti dnešní mladí za nic nestojí, že jsou povrchní a neváží si tradičních hodnot. Musím oponovat: život jde dál a bylo by hloupé, abychom po dnešní mladé generaci chtěli, aby žila a vyznávala stejné hodnoty jako my před padesáti lety. Když vidím, že třeba v divadle to není ono, řeknu si svoje, ale nikdy tak, abych je urazil, je pořád lepší se o něco snažit a pracovat na sobě, než rezignovat na špatný, nepřející svět a prosedět život v hospodě. Snad jediné, o co bych chtěl dnešní „náctileté“ požádat, je, aby měli větší úctu k věcem kolem sebe...“*. Devadesátiletý Miloslav Holas optimismem a životním elánem nešetří - jako by nepatřil do staré, ale spíše střední generace, *„občas se mě lidé ptají, jak to dělám, že se mi podařilo dožít takhle vysokého věku. A v duševní svěžesti a dobré zdravotní kondici. Snad jsem vám svým životním příběhem pár námětů dal, co říkáte?“*

Pavel Charousek (redakčně kráceno)

***

POZVÁNKA

Přijeďte na valnou hromadu...

Rok se zase mine s rokem a nezbývá proto než
ve smyslu stanov našeho sdružení svolat

Valnou hromadu

Volného sdružení východočeských divadelníků,

a to v sobotu 20. února 2010 od 12.30 hodin
na místě obvyklém, v Divadle Jesličky v Hradci Králové.

Jednání bude podle dobrého zvyku zakončeno divadelně.
Tak nezapomeňte a termín si již dnes zapište do diářů.
Všichni jste srdečně zváni.

IMPULSY Z IMPULSU

***

HERECKO -REŽIJNÍ KURZ

pod vedením prof. Františka Laurina jsme zahájili 2. října v Divadle A. Jiráska v Novém Bydžově a kurz uzavřeme čtvrtým setkáním v prvním prosincovém víkendu. Jedná se v podstatě o opakování loňského kurzu pro další, loni nezařazené zájemce. Tento druhý běh navštěvuje 20 frekventantů (členové DS Opatovice nad Labem, Voletiny, Nový Bydžov, Choceň, Dětenice, Tyl Slaná a několik dalších divadelníků), skupina je celkově mladší, pan prof. Laurin je chválí pro jejich pracovitost. Dobré atmosféře a sblížení jejích členů jistě přispívá i to, že všichni společně přespávají v prostorách školní družiny. Díky za to místním. A navíc jsou ve skupině i muzikanti, výborná klavíristka Pavla Šefrnová a na kytaru doprovází Václav Falta.

Foto Andrea Moličová

COS MI TO NARVAL DO HLAVY, HŘEBÍČKU!

Právě jsem pověsil na zeď pytlíček s hřebíčkem. Zlomvazku s nápisem: „Herecko-režijní kurz, Nový Bydžov 2009". Většinou to bývají proužky papíru nebo stužky všelijak přeskládané a vyzdobené, jimiž si navzájem přejeme štěstí o premiéře. Tahle je jiná, výjimečná. Možná právě proto, že není předána na začátku, ale skoro na konci. Okamžiku, který pominul, ale jím poznamenaným dějem, který se stále posouvá dál. A co, že se to vlastně stalo?

Naučili jsme se být jeden druhému oporou, a to i v naprosté tmě, kdy člověk neví, kam může šlápnout. Pochopili jsme, že žádná situace se neobejde bez vnímání se navzájem a že máme-li býti pravdivými, musíme cítit a prožívat. Cítíte, jak divadlo nastavuje zrcadlo životu?

Zjistili jsme, že každý z nás je součástí obrovské události. Divadelní historie. A nezáleží na úloze nebo její velikosti. Vše - včetně nás - je přece složeno z malých, zdánlivě bezvýznamných atomů.

Jsme o všechna tahle poznání bohatší. A o co bohatší bude naše budoucí tvorba... To se nechme překvapit. Tak tedy díky, Hřebíčku.

22. 11. 2009 pro časopis
DIVADELNÍ HROMADA

(v Opatovicích nad Labem, po skončení 3. setkání se zamýšlel)
Václav Falta ml.

***

KURZ JEVIŠTNÍ ŘEČI

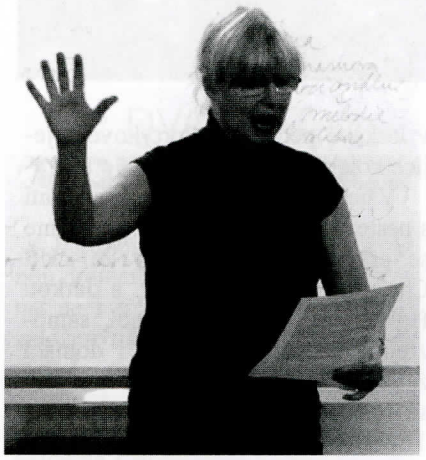

Tento kurz iniciovali především absolventi loňského herecko-režijního kurzu. Vede ho Mgr. Regina Szymiková, vedoucí Kabinetu hlasové a mluvní výchovy DAMU Praha (také velmi oblíbená lektorka kurzu jevištní řeči na Jiráskově Hronovu). O náplni lektorka Mgr. Regina Szymiková napsala: *Budeme se zabývat teoreticky fyziologií hlasu a jeho užití v komunikaci a na jevišti, budeme provádět praktická dechová, rezonanční a artikulační cvičení v prostoru, hlasové a mluvní etudy, rozbory různých druhů dramatického textu (próza, verš) a jejich hlasovou a mluvní realizaci.* Kurz jsme zahájili 9. října, koná se v divadle v Jaroměři a účastní se ho celkem 18 divadelníků.

***

KLUB DĚTSKÉHO DIVADLA

Podařilo se obnovit činnost **Klubu dětského divadla**, tentokrát v garanci Jarky Holasové v útulném a vstřícném prostředí ZUŠ v Jaroměři. Už třikrát se od začátku školního roku sešla parta nadšenců, kteří se nějakým způsobem zajímají o dětské divadlo. Úvodní poznávací schůzka byla hned 19. září v režii Jarky Holasové. Praktické dramaturgii se účastníci již na připravených textech věnovali s Luďkem Richterem. A protože kvalitní scénář je základním stavebním kamenem představení, k další konzultaci se sejdou 30. ledna. Ve sváteční den 17. listopadu se účastníci sešli s divadelníkem a muzikantem Divadla Drak Jiřím Vyšohlídem. *„Celé setkání bylo velmi příjemné, každý si musí získanou inspiraci přetavit na svoje podmínky. Probrali jsme kde co, zážitky s hudbou i divadlem Drak. Tedy - hurá na další setkání v sobotu 2. ledna, které bude s Emou Zámečníkovou o přednesu - praktická ukázka, jak pracovat s vybraným textem pro recitaci z hlediska přiměřenosti, obsahovosti, následně přes rozbor k volbě prostředků a nástinu realizace."*

Zatím je přihlášeno patnáct zájemců, je možné se kdykoliv připojit. *Klub dětského divadla by chtěl sloužit jeho členům a pomoci řešit jejich aktuální otázky v práci s dětmi.*

Dejte vědět a přijeďte, těším se na Vás!

Jarka Holasová

Klub dětského divadla

Foto Saša Gregar

A JAKÝ JE VÝHLED NA ŠKOLNÍ ROK 2010-2011?

Další běh Klubu dětského divadla, tedy září 2010 - červen 2011, by se měl realizovat ve vyzkoušeném modelu „jaroměřské loutkářské konzervatoře", tedy: od výběru k realizaci inscenace - prakticky jako „soubor" - vybrat, shodnout se na textu, upravit ho, vymyslet, zrežírovat... a zahrát. Zvát ke spolupráci odborníky, kteří pomohou s jednotlivými složkami a při tom konzultovat ještě případné otázky z vlastní práce jednotlivců.

-ng-

***

JEDNODENNÍ INFORMATIVNÍ SEMINÁŘ K DIVADELNÍMU KOSTÝMU

Uskutečnil se 14. listopadu v Červeném Kostelci. Kurz vedl scénograf a člen našich porot činoherních přehlídek Jaromír Vosecký ve spolupráci se Sašou Gregarem a Marcelou a Olou Labíkovými.

Základní okruhy semináře:

1. Vývoj divadelního kostýmu (krátce a výstižně)
2. Výtvarný návrh divadelního kostýmu a jeho realizace
3. Doplňky a rekvizity
4. Spolupráce scénografa a režiséra v současném divadle

Kurzu se zúčastnilo celkem 15 divadelníků. A je třeba poděkovat červenokosteleckým - technikovi divadla Jiřímu Jandovi a rodině Labíků - za velmi příjemné prostředí, které vytvořili.

Seminář k divadelnímu kostýmu, foto Saša Gregar

***

BUDE...

POHÁREK SČDO OPĚT V KRÁLOVÉHRADECKÝCH JESLIČKÁCH

v sobotu 16. ledna 2010

Přehlídkový maratón startuje každoročně oblastním kolem soutěže ženských a mužských monologů a dialogů Pohárek SČDO. U nás jsme si přehlídku rozšířili i o loutkářské výstupy a divadlo jednoho herce. Je to start milý a příjemný v poklidném prostředí Jesliček,

v laskavé péči Jany Portykové a jejích kolegů.

Všichni se těšíme na setkání s nestorem Jiřím Venclem. Scházíme se pravidelně s účastníky ze ZUŠ Chrudim, z Divadla Exil, s Jarkou Holasovou a jejími svěřenci, samozřejmě se vždy představí i domácí zástupci z Jesliček. Před dvěma lety se mezi námi poprvé objevila Kamila Trmačová s loutkou Annie v břichomluveckém výstupu a už si zahrála i na Loutkářské Chrudimi. A tu a tam dorazí i někdo další. Zvláště pro adepty na DAMU či JAMU je to dobrá příležitost ověřit si výsledky svého snažení ve výše zmíněných disciplínách, při přípravě na zkoušky jim mohou prospět také postřehy členů lektorského týmu (pravidelně se můžete setkat se Sašou Gregarem, v posledních letech i Františkem Staňkem, hercem Klicperova divadla).

Tak neváhejte, těšíme se na Vás!

Naďa Gregarová

Přihlášky se svým jménem, datem narození, adresou, jménem autora a stručnou anotací vystoupení zasílejte na adresu:

Středisko amatérské kultury Impuls
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové

gregarova@vsvd.cz

PS:
Podrobné propozice - viz příloha "Vyhlášení soutěží a přehlídek... 09"

VIDĚLI JSME

DVAKRÁT V DIVADLE EXIL

Schwabovy Prezidentky, foto Šaša Gregar

Pardubický Exil je známý odvážnou dramaturgií – resp. úsilím vyrovnat se s trendy současného divadla, založenými většinou na provokativních či „drsných" textech. To ale neznamená, že by se vyhýbal „zábavnějším" žánrům. V jeho repertoáru najdeme i Brdečkova Limonádového Joa, Vančurovo Rozmarné léto, Havlovy aktovky Audience a Vernisáž i dramatizaci televizního sitcomu Taková normální rodinka, Goldflamovu Dámskou šatnu i Mastrosimonův komediální thriller Jako naprostí šílenci. Vesměs jde o velmi úspěšné texty. „Exilovská dramaturgie" zřejmě soustavně sleduje „divadelní trh" a snaží se otevírat pardubická okna světu (i s lehce drzým, ale reálným přesvědčením, že to sousední profesionální VČD nezvládne). Exil má na svůj široký esteticky, žánrově i stylově rozprostřený repertoár své studentské i přátelské publikum - a malý sálek pro cca 60 diváků, dnes po rekonstrukci divadelně příjemný a technicky slušně vybavený. Bývá vždy alespoň do poloviny plný, na premiéru je pravidelně narváno. Čtrnáct představení za letošní listopad (!) dokazuje, že třicet „exilových" herců a téměř deset režisérů (!) miluje divadlo nevídaným způsobem a že toto divadélko je vlastně i jakousi sociální komunitou pardubického kulturního života…

Mezi „exilovými" režiséry je i Josef J. Kopecký, známý ze svého působení v českotřebovském Triáriu a tamním klubu Modrý trpaslík. V Exilu režíruje od r. 2007 a pamatujeme jeho výtečné inscenace, např. Léto v Laponsku, či sympatické inscenace Havlových aktovek (s Alešem Dvořákem). Letos v dubnu inscenoval **Schwabovy Prezidentky** (viděli jsme koncem října). Tato hra před patnácti lety vzbudila rozporuplné reakce, aby posléze autorovi přinesla světový úspěch - Schwab totiž nazírá svět jako stoku a jeho pohled na život je doslovně biologicky „exkrementální", avšak zároveň básnický (zvlášť ve výstavbě textu), autor zachází s postavami brutálně a zároveň citlivě, jeho hra je paradoxní a při tom imaginativní. Prezidentky ve třech obrazech vedou diváka z téměř naturalistické reality do groteskního snu… Těžký úkol pro amatérského režiséra, těžší pro tři herečky (Jiřina Mejzlíková, Věra Pojmanová a Olina Vetešníková). Kopecký se rozhodl zákruty Swabovy hry poněkud narovnat (a zkrátit), proto zvolil jakýsi režijní a tím i herecký minimalismus, kterým však inscenaci přiblížil více rozhlasové hře. Herečky "existují" od počátku spíše vedle sebe než ve vzájemné situaci. Schwabův text, založený na rozsáhlých monolozích, úpěnlivě volá po přesné dynamice a rytmu, jinak se rozpadne v popisnou rétoriku. Pokud hra postrádá zcela konkrétní výklad vztahů, motivací a impulsů k jednání (jež text dostatečně poskytuje, stačí číst), zůstane divákovi mnohé utajeno. Hra pak nemůže vyvrcholit (podle Schwaba) až burleskním symbolickým obrazem totálního úpadku – tak jak autor vidí svět. Potměšilí říkají, že narozdíl od Berndharda, který nenávidí Rakušany a Jelinekové, která nenávidí sama sebe, nesnáší Schwab celé lidstvo…

Přes upřímnou snahu hereček a

Zlomatka, Věra Pojmanová a Alexandr Andrejs

jejich úžasnou paměť (navzdory věku Oliny Vetešníkové a Jiřiny Mejzlíkové, což s úctou oceňuji) postrádá inscenace divadelnost (napětí, vzrušivost, tajemství). Herečky jakoby cítily, že „něco" by se dít mělo. A tak se občas pouštějí do spontánního jednání, což smyslu Schwabova podobenství nepřidá. Divák poté reaguje např. smíchem na „otřesné výroky", než aby jimi byl lidsky otřesen... Ale přesto vše je ocenitelné úsilí režiséra poprat se tímto textem. I pokora a herecká odvaha hereček vyrostlých na tradičním repertoáru.

Zcela novou premiérou je opus Zuzany Novákové (ve spolupráci s Marií Kučerovou, v sobotu 31. října 2009). Opět úspěšné repertoárové číslo současného divadla, **Gelardiho Zlomatka.** Příběh matky, která se vyrovnává s homosexualitou svého syna. Téma dnes na mnoho způsobů reflektované, od politických (a náboženských) půtek o registrované partnerství až po naše vnitřní vyrovnávání s menšinami, kolem nás, uvnitř nás. Narozdíl od Prezidentek, které jsou zašifrovaným poselstvím o stavu světa, má Zlomatka uchopitelný příběh. Postavy jednají v reálném půdorysu, v prostoru a čase. I z toho důvodu se všem protagonistům daří věrohodněji a poutavěji zahrát své postavy. Věra Pojmanová (na rozdíl od Gerdy v Prezidentkách) přesně ví, jaký je charakter Matky a nemusí předstírat. Jejího syna Diega velmi citlivě hraje Alexandr Andrejs, i jeho přítel Alberto v podání Radovana Řediny je přesvědčivý – i přes některé herecké nešikovnosti, kterých si režie mohla všimnout. Prostitutku Olgu zvládá Eliška Poláková s nadhledem - když herec ví co má hrát, je snadnější jeho komunikace s divákem – tedy i komunikace v základní obecné rovině, nejen pro jakési „fajnšmekry". Samozřejmě by inscenační výsledek byl o čistší, kdyby režisérky přesněji vyložily i ony blackouty (monologické mezihry), kdyby našly šikovnější aranžmá pro některé scény a vyrovnali se se scénickou hudbou, která působí poněkud náhodně a pouze ilustrativně... Inscenace však ukazuje na jisté možnosti a sílu amatérského divadla, kterými lze oslovit diváka pravdivým jednáním v rámci silného příběhu. Konečně, pokud režisér tyto dvě složky v textu nenajde a chce ho hrát, musí si je vymyslet...

Tak či onak, podívat se v Exilu na divadelní představení stojí za to, návštěvu v jeho sklepním hledišti každému vřele doporučuji.

Saša Gregar

SETKÁNÍ S JOSEFEM

V pondělí 26. října 2009 se odehrálo v Hradci Králové v prostorách Besedy představení inscenace **Tyrolská elegie (Chvála bolesti)** v provedení Rádobydivadla Klapý a v režii rakovnického Jaroslava Kodeše. Potud nic zvláštního, pokud bychom ovšem pominuli fakt, že autorem textu je Pepík Tejkl a že je to drásavá výpověď o vlastní osobní tragické události, s kterou se snažil tímto způsobem nejen vyrovnat, ale současně ji převést do obecnější polohy, která by mohla divadelně objektivizovat trauma z bolestně autentického zážitku. Konkrétní událostí je smrt syna a mučivé hledání nejen hranice mezi vinou a nevinou, ale i rovnováhy mezi základními póly života a smrti, kterou měří přírodní řád tohoto světa. Inscenace je první realizací textu autora jiným než vlastním souborem, jiným režisérem než autorem a s jeho povolením zasahovat do textu inscenátory svobodně - včetně škrtů. Toto rozhodnutí bylo uděláno ještě za života Pepíka Tejkla a konečná dramaturgická úprava textu, která jej zkrátila skoro o polovinu, byla autorem schválena. Myslím si, že právě přesvědčení Pepíka o tom, že tak hluboce autentický a ve své podstatě autobiografický text nemůže při vědomí potřebného odstupu inscenovat sám, a současně touha zveřejnit ho a pokračovat tak v nekončící diskusi

na dané téma ho vedla k těmto rozhodnutím. Neponechal nic náhodě a vybral si inscenátory a dokonce i hlavního představitele dle své důvěry a přesvědčení. Při přípravě inscenace byl s realizátory v jakémsi velmi volném konzultačním spojení, ale ponechával jim absolutní volnost. Premiéru očekával jistě se značným napětím. Ale bohužel se jí nedočkal. Smrt jeho život nemilosrdně ukončila. Zemřel 4. dubna 2009 těsně pod vrcholem Králického Sněžníku. Premiéra se konala 6. října 2009.

Představení v hradecké Besedě mělo zvláštní atmosféru. Sešli se na něm především lidé, kteří autora dobře znali. Pravděpodobně jsme se tam všichni jistým způsobem znovu museli zamýšlet nad otázkami, které tato tragická událost položila nejen jemu, jeho nejbližším, vyšetřovatelům soudního procesu, ale i každému z nás. Jsem přesvědčena, že právě to si Pepík přál, že chtěl jako autor spolu s diváky projít celou tou bolestnou a svízelnou cestou za pochopením a vyrovnáním. Inscenátoři to velmi citlivě vnímali a jako inscenační základ si zvolili co nejužší komunikaci s divákem v prostoru arény, střídmý a hluboce přesvědčený výkon všech herců, kteří demonstrují nejrůznější úhly pohledu na celou událost a ponechávají i místo pro vyznění všech různících se stanovisek, aniž by pouze jednomu nechali absolutní pravdu. Tento klíč k inscenování - daný v podstatě ovšem už autorem - vede především k diskusi. Toto kladení otázek a hledání odpovědí ve své interpretační naléhavosti je snad největším přínosem inscenace a nepotřebuje už dále zahlcovat přemírou zdivadelňujících prostředků. Viděli jsme inscenaci v určité fázi jejího vývoje, práce na ní bude však jistě ještě pokračovat dále. Nechci ji teď kriticky hodnotit. Všichni, kdo jsme ji ten večer v Besedě sledovali a kdo jsme znali Pepíka Tejkla, jsme nedokázali od sebe oddělit inscenaci a skutečný příběh. Setkávaly se tu naše osobní konkrétní zážitky s uměleckým tvarem a prolínaly se dohromady. To by si asi autor nepřál. Myslím, že jeho ctižádostí bylo přenést problém do všeobecně platné podoby. Ostatně - už i to, že Pepík nazval hlavní postavu Josefem a volil nejzákladnější symbolickou rovinu toho jména (je tu i Marie a na obzoru možná znovuzrození syna), svědčí o tom, jaký rozměr chtěl autor této postavě dát. Setkání s Josefem bylo pro nás ten večer v Besedě zároveň i sugestivním setkáním s Pepíkem Tejklem. Snad i proto to bylo setkání tak silné a v divadelních zážitcích dost specifické. Díky za ně. Díky Pepíkovi a díky inscenátorům.

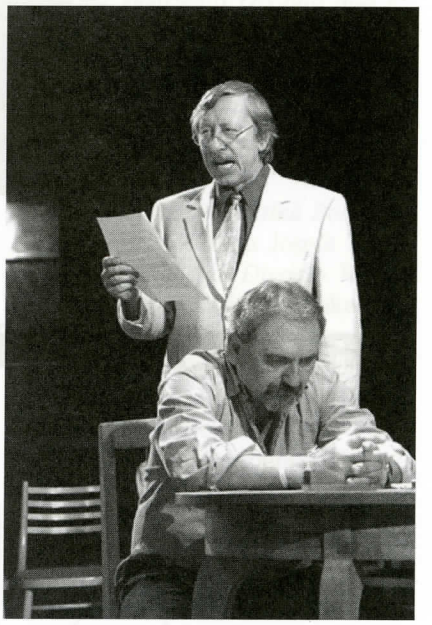

Mirka Císařová

PS:
Neuměla jsem si představit, že by Pepíkův part hrál někdo jiný než on. Ladislav Valeš, který postavu Josefa hraje, mě ale přesvědčil, že to možné je a že ta postava může existovat nezávisle na svém skutečném vzoru.

PRKNA PRAŠTĚLA

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

***

TAK MÁM NĚCO NAPSAT **O FEMADU**

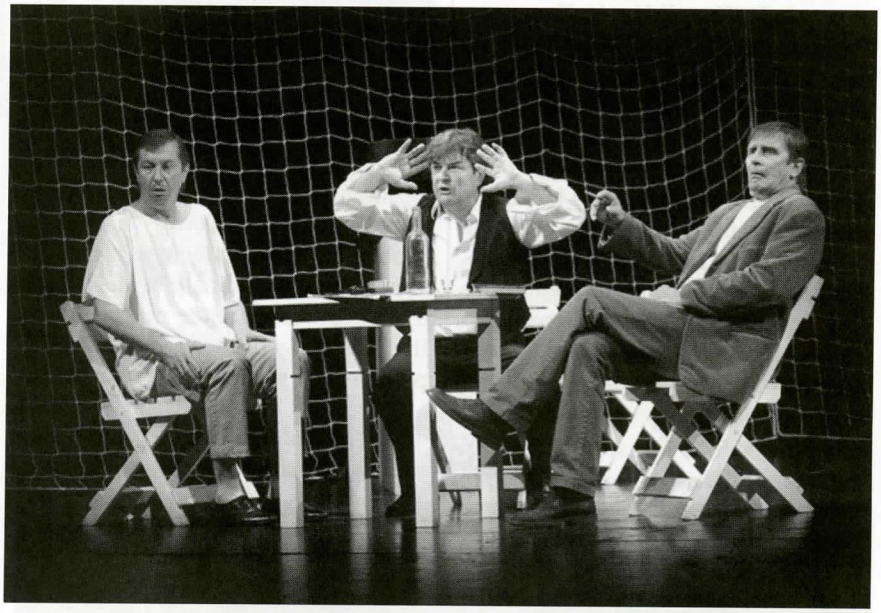

Turnovské divadelní studio, Tři sestry, foto Ivo Mičkal

Když jsem byl osloven, že se máme zúčastnit salónu odmítnutých, připadal jsem si jako francouzský impresionista. Ale jen chvíli. Pak jsem si uvědomil, že impresionisté byli odmítáni z principu, kdežto my jsme to prostě v Děčíně zkonili.

S obrovskou odpovědností na bedrech nastupovala naše četa techniků vedená mou ženou v předvečer vystoupení na poděbradské jeviště proslulé svou nekonečnou hloubkou. Více než dvě hodiny svícení, zatímco já seděl v baru s režiséry, přinesly ovoce. Ze zadního prostoru se stala chodba, salón vznikl na forbíně. No a v sobotu ráno se to povedlo. Sehráli jsme Tři sestry tak, jak to hrajeme, když to nezkoníme, možná ještě o trochu lépe. Co můžu víc napsat. Snad jiní, co to viděli. Petr Kracik, Ruda Felzman, Eva Andělová, Václav Špirit, Tonda Navrátil.....

Trocha fakt ze stránek poděbradského souboru:

- *Hlavní cenu* této soutěžní přehlídky amatérských divadelních spolků za nejzdařilejší inscenaci získalo Turnovské divadelní studio s představením Tři sestry.
- *Nejlepší mužský herecký výkon* předvedl Alois Kummer z Divadla bez střechy Vyškov za roli Přibylce ve hře Slawomira Mrožka Šťastná událost.
- *Nejlepší ženské herecké výkony* se sešly dva. Tereza Lačná z Divadelního klubu Jirásek Česká Lípa za roli Julie Rodriguezzové ve hře Václava Klapky Obři Dona Quiota a Lída Odehnalová z Divadla NABOSO Boskovice za roli Evy v neologicky pojatém představení
- *Diváčká porota* předala své ocenění hře Plný kapsy šutrů AMADISu Brno, *cena divadelních klubů* putovala do rukou Divadla NABOSO Boskovice.
- Také pořadatel předal *dvě zvláštní ceny* – za přínos českému divadlu s přihlédnutím k podílu na formování FEMADu. První z nich obdržel fotograf Pavel Štoll, jehož snímky doprovázely diváky po celou dobu festivalu. A to jak v podobě obrázků z aktuálních představení, tak i ve foyer divadla, kde sám Štoll zahájil výstavu svých fotografií herce Miroslava Horníčka.

Druhé ocenění z rukou předsedy DS Jiří Zdeňka Havlase přebral Ing. Arch. Jan Pavlíček, dlouholetý režisér spolku, který stál při založení FEMADu. „Já si pamatuji, jak jsme FEMAD připravovali dva roky, abychom přelstili lišku," zavzpomínal na doby, kdy festival sloužil jako přehlídka souborů, které se z politických

důvodů nedostaly na Jiráskův Hronov. Odtud také pochází jméno Salón odmítnutých, jehož funkci festival plní i dnes.

A jelikož na Femadu určují pořadí zástupci jednotlivých souborů hlasováním přímo na jevišti, bylo mi dáno promluvit tři vteřiny po vyhlášení, jak někde na udílení Oskarů. A tak jsem si vzpomněl, jaké ptákoviny jsme s Karlem Tomasem a Danou Kolaříkovou vyváděli a řekl, že nám na tehdejším Femadu bylo krásně a tak mi je právě v tu chvíli, i když Femad je úplně jiný.

A na závěr musím napsat, že jsem byl frekventantem režisérského semináře Petra Kracika a bylo to fakt dobrý. Pro organizátory hronovských seminářů tip – pokud bude Petr Kracik mít zájem.

Petr Haken

Program 38. ročníku FEMAD 2009

DS Právě začínáme Horní Počernice
Saulius Šaltjanis: Jáson
Divadlo Na hambálku Malacky (SR)
Federico G. Lorca: Krvavá svatba
host přehlídky
Rádobydivadlo Klapý
Václav Nývlt, Bohumil Hrabal:
Taneční hodiny pro pokročilé
Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
Václav Klapka: Obři dona Quiota
DS NaKoP Tyjátr Jihlava
Fernando de Rojas, Milan Calábek:
Zavraždění svaté Celestýny
Divadlo NABOSO Boskovice
Gabriela Preissová: Gazdina roba
Divadlo bez střechy Vyškov
Slawomir Mrožek: Šťastná událost
Turnovské divadelní studio
Anton Pavlovič Čechov: Tři sestry
AMADIS Brno
Marie Jones: Plný kapsy šutrů
Skupina 3+1
Michel de Ghelderode: Escorial
nesoutěžní závěr přehlídky

***

PRVNÍ ROČNÍK **ORLICKÉ THÁLIE** ZNÁ VÍTĚZE

Ústecké Klubcentrum a Divadelní soubor Vicena byly za finanční podpory města Ústí nad Orlicí pořadatelem prvního ročníku přehlídky divadelních amatérských souborů "ORLICKÁ THÁLIE" o Cenu Hynka Viceny. Ve čtyřech divadelních představeních se představily ústeckému náročnému publiku v rámci divadelního předplatného soubory z Hostěnic u Přerova, Opočna, Boleradic na Moravě a Broumova.

Záměrem pořadatelů je umožnit amatérským souborům prezentovat se našemu obecenstvu v přímé konfrontaci s profesionálními soubory a posoudit v tomto porovnávání úroveň ochotnického divadla nejen v našem regionu.

Diváci také tvořili tu nejpřísnější, ale i nejobjektivnější porotu. Svým hlasováním po skončení každého představení určili, jak se souboru podařilo je zaujmout. Každý divák měl tři možnosti: velice dobré – dobré – nelíbilo. Přidělením patřičných bodů za jednotlivé hlasy pak vznikla průměrná známka.

Na jevišti Roškotova divadla se postupně vystřídalo *Divadlo nad kinem Hostěnice* s inscenací dvou povídek A. P. Čechova „Výročí" a "Medvěd",

Divadlo Kodym Opočno uvedlo dramatizaci filmové předlohy „Světáci",

Divadlo Bratří Mrštíků Boleradice se představilo hrou Josefa Boučka „Noc pastýřů" a *Divadlo Wokno Broumov* uvedlo slavné Shakespearovo drama „Romeo a Julie".

Hodnocení diváků bylo v průměru velice dobré 1,04 až 2,01 bodů. Svědčí to rovněž o dobré práci výběrové komise, která program přehlídky připravila. Vítězem ale může být jen jeden a tak mohl 3. října 2009 místostarosta města Ústí nad Orlicí Luboš Bäuchel předat Cenu Hynka Viceny zástupcům Divadla bratří Mrštíků z Boleradic, jejichž „Noc Pastýřů" se líbila nejvíce a získala téměř čistou jedničku: 1,04 bodu.

Slavnostní akt předání ceny a pamětních listů všem souborům se uskutečnil před úvodním představením II. ročníku Orlické Thálie 2009/10. Představil se v něm NaKopTyjátr Jihlava s představením "Poslední léto", pojednávajícím o posledních dnech slavné herečky Sarah Bernhardtové, jejíž postavu ztvárnila Eva Čurdová.

Orlická Thálie bude pokračovat zbývajícími třemi představením na jaře příštího roku. O úrovni jednotli-

Usměvaví zástupci boleradických ochotníků s Cenou Hynka Viceny, foto Lukáš Prokeš

vých představení budou opět hlasovat diváci a na nejúspěšnější inscenaci opět čeká Cena Hynka Viceny.

Po skončení úvodního představení II. ročníku Orlické Thálie čekalo na publikum milé překvapení, které jim připravili pořadatelé. Ve vestibulu Roškotova divadla pro ně bylo připraveno malé občerstvení, ke kterému hrála vynikající cimbálová hudba ROVÁŠ ze Zlína. S jejich krásnými písničkami vydrželi vytrvalci až téměř do půlnoci. Byla to ta nejkrásnější tečka za úvodním ročníkem Orlické Thálie.

(sč)

Ohlaste se nám

Divadelní soubory, které mají nastudovánu zajímavou inscenaci, ohlaste se nám na e-mailové adrese:
chladkova@klubcentrum.cz
nebo: stepansky@interierart.cz

Připojte termíny, kdy vaši inscenaci hrajete, nebo nám zašlete nahrávku na DVD na adresu: Klubcentrum, Lochmanova ul., Ústí nad Orlicí 562 01.

***

PODZIM V EXILU ZNAMENÁ PLÁČ I SMÍCH

Celé léto jsme se snažili o zvelebení prostoru Divadla Exil, ale bylo nám jasné, že barevné stěny divadlo jako takové nedělají. Už před divadelními prázdninami se začaly zkoušet tři hry. Komorní drama Zlomatka, konverzační komedie Postelová fraška a smělý muzikálový projekt Limonádový Joe. Ve chvíli, kdy čtete tyto stránky, mají už všechny tituly po premiéře.

Vše vyléčí Kolaloka

Premiéra **Limonádového Joa** se odehrála na Andy Westerna ranči v Kuněticích. Jeviště jsme stloukli svépomocí, lavičky jsme si zapůjčili z pardubického letního kina a o světla a zvuk poprosili profesionály. Věděli jsme, že máme prodáno tři sta lístků a že mezi pozvanými je i Karel Fiala, představitel filmového Limonádového Joa. S Karlem Fialou se režisérka Jana Tichá a náš Joe Honza Míšek setkali už během zkoušení v Praze. Pan Fiala nám udělil spoustu dobrých rad a namluvil nám pár vět přímo do našeho představení. Nejvíc nás zajímalo, jestli je právě Kolaloka nápoj jeho srdce. „Kolaloka měla příšernou chuť. Taková nasládlá břečka. Vladimír Menšík, když se jí poprvé napil, tak zařval fuj a vyhodil slavnou Kolaloku z okna. Já si dám raději štamprličku koňaku nebo dvojku červeného vína. To je jinčí pití," tvrdí Karel Fiala.

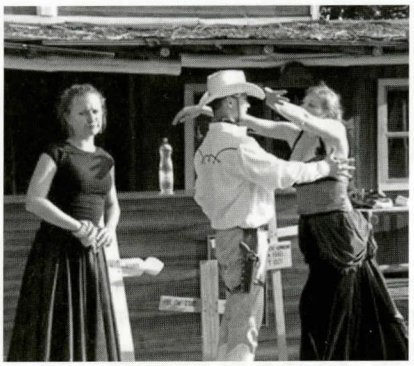

Limonadový Joe, Lucie Hašková, Jan Míšek a Kristýna Hypšová

Na premiéru nakonec filmový Joe kvůli nemoci nedorazil. Přišlo ale pět set lidí, kteří navzdory přízemnímu mrazíku vytvořili nádhernou atmosféru. Třináct herců hrálo, zpívalo a tančilo jako o život za doprovodu sličné houslistky a divokého klavíristy z pardubické konzervatoře.

Zmatky v posteli

I druhá premiéra sezony vsadila na humor. Konverzační komedie **Postelová fraška** vypráví o tom, co dokáže jeden rozhádaný pár způsobit v cizích ložnicích. Text jsem si vybrala po dlouhém hledání. Autor Ayckbourn napsal scénář, který nemá slabé místo. Dělá si legraci z toho, co všechno lidé dělají ve svých postelích místo toho, aby tam spali a milovali se. Na prknech, která znamenají svět, se představila i čtveřice úplných hereckých nováčků.

Zlomatka léčí homosexualitu

Po dvou komedicích došlo i na psychologické drama. Hra **Zlomatka** italského autora Maria Gelardiho se dotýká stále ožehavého tématu homosexuality. „Italská matka se rozhodne svérázným prostředky a za jakoukoliv cenu vyléčit svého syna z jeho homosexuální orientace," popisuje děj příběhu režisérka Zuzana Nováková. „Přestože je to drama,

Postelová fraška, Bohdan Šeda a Naďa Kubínková

autorovi se podařilo všechno popsat s úsměvnou ironií," dodává Nováková.

Zlomatka Maria Gelardiho získala nejvyšší ocenění v soutěži mladých. „Text se zrodil na základě rozhovoru, který jsem vedl s jedním svým známým, typickým představitelem intelektuálního homosexuála z lepší rodiny. On měl to štěstí, že rodina přijala jeho orientaci bez problémů. Mě tehdy napadlo, že kdyby se narodil v chudé rodině v některé z lidových čtvrtí, kdyby jeho matka byla prostá, nevzdělaná žena, možná by to dopadlo jinak," vysvětluje Gelardi.

O tom, že jde o hru velmi aktuální, svědčí i fakt, že ani v dnešní době to nemají homosexuálové s přijetím ve svých rodinách jednoduché. Ukázal to průzkum, který si speciálně kvůli této inscenaci udělala režisérka Zuzana Nováková mezi gayi. Výsledek ji i herce šokoval. „Moje matka je doktorka. Myslel jsem, že to bude v pohodě. Nebylo. Křičela, že syn doktorky nemůže být buzerant. Ona by prý nikdy buzeranta neporodila. To bylo před osmi lety. Od té doby jsme spolu nepromluvili," vzpomínal na své přiznání například Robert z Pardubic.

Oslovení homosexuálové, ať už mají s rodinou dobré, nebo špatné zkušenosti, se shodují v jednom. "Svěřit se vlastní matce je jedna věc a přiznat si to sám sobě je věc druhá. Obojí stojí hodně sil a času," říká za všechny Ladislav. Zuzana Nováková režíruje Zlomatku v Exilu společně s Marií Kučerovou.

Stále se zkouší

Režisér Josef J. Kopecký chystá inscenaci na na motivy povídek Aldo Novea **Woobinda aneb Pulp Fiction: Historky z tohoto světa**. „Je to pět monologů, v nichž promlouvají postavy různého věku i sociálního postavení. Společné jim je uhranutí televizí, všudypřítomnou reklamou, teleshoppingem, značkami produktů a mobilních telefonů a také to, že jsou jejich životy ovládány nejrůznějšími fixními idejemi, frustracemi, úchylkami, psychózami a závislostmi," uvádí režisér Kopecký.

Už podruhé Exil sahá po hře Williama Mastrosimoneho. Tentokrát jde o titul **Krajní meze**. Všichni hrdinové si sáhnou na své vlastní „krajní meze" a pro diváka se smaže hranice mezi tím, kdo je oběť a kdo zločinec. Muž, který se pokusí znásilnit dívku? Nebo dívka, která se ubrání a útočníka nelidsky týrá? Uvidíme, kam tento příběh dovede režisér Ota Skokan.

Zkoušení čeká i režisérku Ivanu Novákovou, která se rozhodla pro komedii slz, dojetí a smíchu **Manžel pro Opalu** pro tři zkušené herce našeho souboru.

Kateřina Prouzová

***

CO JE NOVÉHO **V MEZIMĚSTÍ?**

Venku právě chumelí (Bože, vždyť je říjen, co blbneš...?), ani vyhnaní psi už tam neběhají, a tak jsem si sednul k topení a jdu psát příspěvek do Hromady, na který se chystám asi rok.

Vrzající divadelní prkna v Meziměstí jsou čím dál více vytížená, protože právě jdeme do finiše s novou hrou. Po velmi úspěšném tažení s Úžasnou svatbou nám pomalu končí i pohádka O ševci Ondrovi a komtesce Julince. Ještě pár představení na několika jevištích, hlavně Rakovnická Popelka, a bude asi šmytec. Ale aby se hercům nezkrátily žíly a také abychom rozházeli spoustu peněz, kterých máme zbytečně moc v pokladně (☺), vrhli jsme se na další komedii. Tentokrát je to POSTEL PRO ANDĚLA od J. Koloděje. Režie se opět ujala Irena Kozáková (O nezbedné princezně, Úžasná svatba). I když by už od dětství raději hrála, nic jiného jí nezbylo. V této hře z pochopitelných důvodů myslivce hrát nemůže a svatého anděla už vůbec ne - z důvodu úplně jiných. Každý, kdo do amatérského divadla „vidí", ví, co to je mít za měsíc

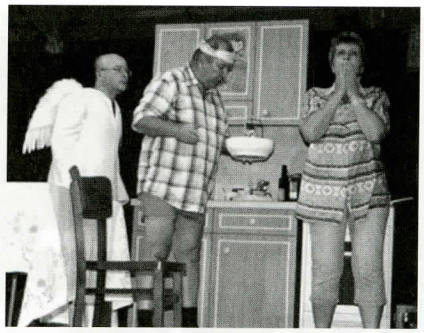

...ze zkoušky, Postel pro anděla

premiéru. Lítáme, sháníme kalhoty, peří, různé zvuky a efekty, hudbu či nějak ztracený (či ještě nenaučený?) divadelní text. A aby toho nebylo málo, současně připravujeme i listopadový 46. ročník Meziměstských divadelních her, na který vás srdečně zveme.

Ze zmrzlého Meziměstí
za DS J.K.Tyl Jan Kašpar

kasparjan@seznam.cz
tel. 605 203 886
www.divadlo.mezimesti.cz

***

NABÍDKA PŘEDSTAVENÍ **Z LOMNICE NAD POPELKOU**

Rádi bychom Vám nabídli některé z představení, které má náš divadelní soubor J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou na repertoáru v letošní divadelní sezóně.

V červenci letošního roku jsme s úspěchem uvedli komedii italského klasika Carla Goldoniho **Poprask na laguně** v autorské muzikálové úpravě Miroslava Pěničky. Příběh odehrávající se v Chiooze během jediného dne je doplněný spoustou písní, navíc doprovázený hudebním souborem Rosa Gallica. Náš soubor tuto hru uvedl i v Praze na dni otevřených dveří rádia Český rozhlas Praha - Regina, chystá se s ní na přehlídku do Prahy - Horních Počernic, na domácí březnovou přehlídku a na spoustu dalších štací. Dále máme na

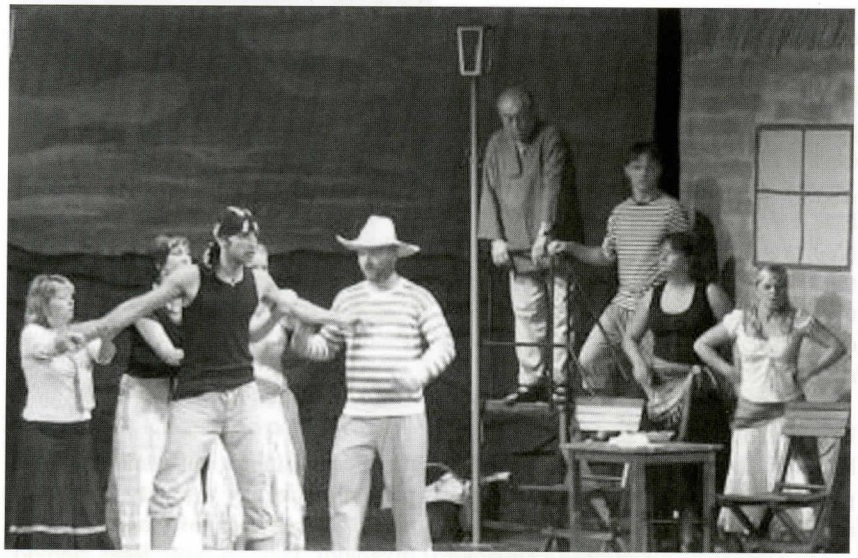

Poprask na laguně

repertoáru pohádku **Ježibaby z Babína** Jaroslava Koloděje, taktéž doplněnou řadou autorských písní z dílny již zmiňovaného Miroslava Pěničky. Během tří uplynulých sezón s ní soubor sjezdil krom jiného také přehlídky v Tanvaldu, Hrádku nad Nisou či v Havlíčkově Brodě.

Dále máme na repertoáru nejen diváky velmi kladně hodnocené drama Ivana Bukovčana z druhé světové války **Než kohout zazpívá** (účast na FEMADu v Poděbradech), satirickou veselohru B. Nušiče **Paní ministrová** či komedii se zpěvy **Plukovník chce spát**, uváděnou v Hudebním divadle Karlín v 50. letech minulého století.

Pokud byste měli zájem o jakékoliv představení, kontaktujte nás na našem e-mailu:
dstlomnice@centrum.cz
či na telefonním čísle 731 474 426.

Bližší informace a fotogalerie k našim inscenacím naleznete na našich webových stránkách www.dstlomnice.wz.cz.

Za DS J. K. Tyl
Lomnice n/ Popelkou Petr Sádek

***

DS JIRÁSEK CHOCEŇ

ABSURDNÍ KOMEDIE
+ REALISTICKÉ DRAMA = PF 2010

Milí divadelní příznivci, máte raději pohled na (ne)tradiční domácnost ze současnosti, nebo spíše toužíte vychutnat vůni venkova, která ale nemusí být vždy líbezná? Vyberte si, můžeme vám nabídnout oboje.

Z pestré nabídky současných světových autorů jsme si vybrali jednoaktovku **Po Magrittovi** od Toma Stopparda. Ačkoli s absurdnem jsme se jako soubor seznámili už při realizaci Žebrácké opery Václava Havla, díky Stoppardovi jsme jej poznali zase z jiného úhlu pohledu. Musím přiznat, že to není pohled špatný. Britský humor, úderné dialogy i omezený pohyb po jevišti – to všechno jsme v Magrittovi našli. Velkou zásluhu na tom má Luděk Hájek, který pro nás tuto hru nejen objevil, ale zároveň ji jako svoji prvotinu zrežíroval. Ačkoli na premiéru stále čekáme, podle reakcí obecenstva z veřejné generální zkoušky si dovolím poznamenat, že se máte určitě na co těšit!

Z českých klasiků volba padla na Ladislava Stroupežnického a jeho hru **Naši furianti**. Mnoho lidí je přesvědčeno, že má tato stará dáma svá nejlepší léta za sebou, vždyť v tomto roce oslavila už 122. narozeniny! Ale nenechte se zmýlit. I mnozí z nás byli skeptičtí a teprve při zkouškách se přesvědčili, že je to naopak hra plná situací až mrazivě aktuálních. Vždyť přece v dnešní době o gemblerství, vyděrače a plané řeči zakopáváme na každém kroku, jenom ty konce nebývají vždy „stroupežnické". A bonbónek na závěr – režie se opět ujal Miloš Bezdíček. S Furianty si plní svůj režisérský sen. A jak je o něm známo, plní si ho opravdu důsledně a netradičně.

Nevěříte? Nevadí, přijďte se na nás do Chocně po novém roce podívat a udělejte si obrázek sami. Třeba si teprve po zhlédnutí našeho představení uvědomíte, kolik furiantů ve vašem okolí žije, nebo si oddechnete, že se vás Magrittovské téma naštěstí netýká. Anebo naopak? Uvidíme☺

Za celý DS Jirásek Choceň vám přeji krásné Vánoce a v roce 2010 spoustu nezapomenutelných divadelních zážitků!

Zuzana Pavlíčková

***

23. října 2009 se odehrálo poslední představení (derniéra) hry Meresjev divadelního spolku Temno z Týniště nad Orlicí

GOOD BYE MERESJEVE!

Vám, kterým vyhrkly do očí slzy, slzy vzteku (protože autor je neznaboh, který šlape po památce udatných sovětských vojáků), zklamání (protože ho za tuhle lumpárnu – soudruzi – už asi nezavřeme) či jen nostalgie (hovado!, vždyť to byla taková krásná kniha a co teprve film), vás žádám - nečtěte dál. Budete zbytečně naštvaní... Na vysvětlenou pro ty, kteří čtou dál - zvolání v nadpisu tohoto článku by nemělo být ani tak provokativní, jako spíš symbolické.

Vždyť to znáte... Tak například: "Good Bye Lenin" (slavný německý film) či Továrišč Gorbačov, dosvidánija (refrén jedné diskotékové odrhovačky z první poloviny 90. let - za boha si nevzpomenu na jméno interpreta) a tak dále, a tak dále.

A pro všechny ostatní, pro všechny divadelníky, fandy a hlavně kamarády týnišťského spolku Temno – Good Bye Meresjeve mi zní víc světácky. Spíš jako z Broadwaye nebo Národního nebo kde se to vlastně dělá to opravdové divadlo. Navíc (pro ty, kteří tuto divadelní hru znáte) „Good Bye Meresjeve" může říct i kosmonaut Neil Armstrong, který se tu (symbolicky) s Meresjevem setkává. Buďme lidští..., vždyť divadlo je obrovská fikce.

Já sám jsem byl tak lidský, že jsem po představení zamáčkl slzu v oku a sám pro sebe si poprvé a naposledy také zašeptal: „Good Bye Meresjeve". Libor Stolín (představitel Meresjeva) a s ním celý soubor si však tuto výše uvedenou mantru mohl říct přesně sedmapadesátkrát. Ano. Přesně tolikrát se tato „povedená taškařice" o příběhu opravdového člověka hrála. Nevím však, jestli je to napadlo, protože herci žijí přítomností a neradi myslí na konce svých her - derniéry.

Ptáte se: „57 představení? Ochotnící? Ne!" Ale ano. Já (autor článku) jsem se zeptal jinak: „57 představení a jak jste to hráli dlouho?" A musím konstatovat, že chvilku bylo v šatně plné herců pěkné ticho. Všichni počítali. Pak se paní režisérka Eva Drábková zamyslela a povídá: "Asi od roku 2002." Sedm let. Páni!

Takže když už jsem tento článek rozdělil na stati pro různé typy čtenářů, tak ještě poslední dělení. Ti z vás, kteří před 23. říjnem zaznamenali po městě Týništi a okolí plakáty, které vypadaly jako smuteční oznámení, a na nich nápis „Náš drahý zesnulý Meresjev", ti z vás, kteří v pátek 23. října viděli před budovou divadla zapálené svíčky a ve foyeru rakev a smuteční hosty a báli jste se jít dál – tak 23. října 2009 se odehrálo poslední představení (derniéra) hry **Meresjev**, divadelního spolku Temno z Týniště nad Orlicí. Těm z vás, kterým tento způsob derniéry přišel drsný a v tento předdušičkový čas až nevhodný, se omlouváme za náš smysl pro humor, ale buďte též lidští - vždyť lepší to s námi nebude. Všem ostatním (a bylo vás okolo tří set), kteří jste derniéru Meresjeva prožili s naším souborem, zůstali jste na dražbu kostýmů a kulis z tohoto představení (a tím nám přispěli na nové, do nových, dalších her), a pak s námi až do ranních hodin oslavovali v místním divadelním klubu, děkujeme. Byli jste skvělé publikum.

Jan Štefek a soubor Temno

***

DERNIÉRA DONA QUIJOTA

Tak se nám sešel rok s rokem, pak s druhým a konečně je tu derniéra Dona Quijota. Jak já se na ni těšil! Doufám, že teď zas bude v divadle chvíli klid. Tohle teda byla hlučná a veselá parta, fuj! Děvčata samý tanec a zpěv, Eflerová, Hilmanová a Bergmann nepřetržitě mleli pantem a režisér Klepáček si brzy utrhl hlasivky. A těch lidí, co sem za nima lezlo, kolikrát jich bylo plné divadlo. Přicházeli tak pěkně, slušně, potichu, ale ti ochotničtí exoti je za chvíli vybláznili k smíchu a tleskání a bylo po idyle. Vždycky, když někam vyjížděli hrát, jsem se těšil, že už se nevrátí, že je konečně někde utlučou! Ale kdepak! V Třebíčí jim cpali ceny a diplomy, v pražském Činoherním klubu zvali k dalším návštěvám, slovenské Brezno se po jejich představení chtělo celé stěhovat do Červeného Kostelce atd. Ještě, že ten Jiráskův Hronov jim o chlup utekl, jinak by s nima nebylo k vydržení.

A přitom to divadlo nebylo nic moc, jen to jejich protivné veselí, nadšení a radost ze života, taky za tu dobu stihli dva porody. Žádný poctivý zadumaný tragéd s hlavou plnou velkých myšlenek. I když teda možná ta jejich úhlavní myšlenka kličkujíc celým představením – žít a nechat žít – je možná ta nejmazanější a největší. Ale to už je teď jedno, teď si tam nahoře slzí do skleniček, jaká je to škoda, že se tak dobrá parta má rozejít. Jo a taky tam děkují. Děkují všem co se přišli podívat na jejich představení, všem co jim pomáhali, všem co jim drželi palce. Jen ať si děkují, hlavně ať už je konec a autorský debut režiséra Vlasty Klepáčka – **Don Quijot aneb Veselý konec rytíře smutné postavy** se stal minulostí.

HOWG!

Cože? Že by brzy chtěli nějakou šaškárnu secvičit?? Tak to tedy ani náhodou! Tady já končím a stěhuji se!!

Váš Béda Negativ, fantom kostelec-kého divadla, bytem v propadle.

Derniéra Dona Quijota, foto Ivo Mičkal

***

DERNIÉRA V SYMPOSIONU

TŘEBECHOVICE POD OREBEM

Co se stane, když se kůň do slaměného klobouku dá.,

Tak zněl první překlad francouzské frašky o sežraném klobouku záletné paničky. Potíže se sháněním náhradního kloboučku jsou pro diváka natolik zábavné, že se objevily i ve filmovém zpracování i v mnoha inscenacích na jevištích divadelních. O úpravy se pokoušeli mnozí, Voskovec s Werichem rozšířili oproti původní koncepci roli Emila, v úpravách brzy zmizely scény policejní strážnice.

Je tam možná hudba? To nám vyhovuje, máme k dispozici Drážu Franckovou, ta tu hudbu vytvoří a ještě nacvičí. Máme k dispozici Lenku Faltovou,a ta nám vymyslí a hlavně realizuje krásné barevné kostýmy a scénu. Máme k dispozici dívky, které se učí zpívat, a hlavně je tam těleso svatby, ve kterém mohou hrát všichni, na něž se nedostane větší role.

To byly vstupní úvahy pro zařazení do plánu zkoušek. Takže moje úprava byla vedena především snahou, aby v představení hrál skutečně celý soubor a na jevišti se neobjeví jen osvětlovač Béda Mach, výtvarnice Lenka Faltová a tvůrce půvabných rekvizit František Zeiner. Postupně se vyklubávaly situace, tempo, zpěvy a pohyb, hra postupně dostala správný spád a patřičné tempo. Jediné, co nebylo jasné, jaká bude reakce publika. Bude je to vůbec bavit? Vždyť to všichni znají! Premiéra nám dokázala, že obecenstvo je vděčné za herecké nasazení, dobré nápady, překvapivé situace, představení prostě musí frčet.

Po tři roky jsme hrou bavili stovky diváků po kraji, až se 14. listopadu 09 hra dočkala své derniéry. Paní Chmelařová připravila sál se stolovým zařízením, diváci naplnili prostory po okraj a herci hráli s gustem a naplno. Dokonce jako by si vzpomněli na všechno, co kdy při zkouškách jen tak proběhlo, v derniéře zaznělo naplno. S opravdovým potěšením jsem se těšil z výkonů jednotlivých herců a z jejich souhry S dojetím jsem si v zákulisí vychutnal zasloužený dlouhatánský potlesk po představení.

Přes všechny zádrhele klobouk našel svou hlavu a Helenka byla ráda. Celý soubor povečeřel objednané řízky s bramborovým salátem, zaplatil si je a je po slávě. Srdečně jsme si zamávali, řekli ahoj a já odešel zadem.

R. Faltejsek

Hurá do Paříže aneb Slaměný klobouk čili Helenka je ráda, vlastně Co se stane, když se kůň do slaměného klobouku dá, Eugén Labich
dramatizace a režie: Rudolf Faltejsek
Premiéra 18. listopadu 2006

***

DERNIÉRA ROZLOUČENÍ S REVIZOREM

V sobotu 17. října se v Městském divadle v Broumově konala derniéra divadelního představení hry N. V. Gogola **Revizor**. Herci divadelního souboru WOKNO se s Revizorem rozloučili pochopitelně každý po svém, ale někteří s lesklým okem. Jak by také ne! Hra představovala, mimo jiné, asi tříletou práci souboru. A práci radostnou, neboť tato úspěšná komedie je diváky velice dobře akceptována. Svoji nadčasovou tématikou baví diváky už po řadu generací. Ale zpět k vlastní derniéře. Kdo byl v sále - a že sál byl zaplněn i s balkonem - mi potvrdí, že se stal zázrak. Divák byl svědkem představení, jaké tu ještě nebylo. Soubor Wokno makal, až propocené kostýmy bylo snad třeba sušit. Salvy smíchu a další reakce publika snad každou minutu představení. Šestkrát potlesk na otevřené scéně. Potlesky po písničkách nepočítám. Zvláště se dařily gagy, jak situační, tak slovní. Herci vkládali do představení i sami sebe a své připravené i momentální nápady, pročež následovala další burácivá uznání publika. Přesto se představení ani na chviličku nezadrhlo. Hrálo se téměř tři hodiny a divák odcházel spokojen. Mnozí přišli poděkovat i do herecké šatny. Dokonce jsme měli mít připravenou cenu pro nejvzdálenějšího diváka. Na představení dorazila manželská dvojice až ze Švédska. Také přišla poděkovat do šatny. Paní Indeborg Glos s manželem. Bývalá Broumovačka a kdysi také členka broumovského Kladivadla. Když i ona s díky prohlásila, že naprosto nelitovala, tak co dodat. Tak Revizor v podání broumovských skončil. Zůstanou jen vzpomínky členů souboru na salvy smíchu, potlesky a originální písničky, které doprovázely představení. Není proto divu, že na mnoha místech, kde soubor WOKNO se svojí hrou přijel, se okamžitě vetřel do povědomí nejen diváků, ale i kulturních funkcionářů, takže byl pak zván již automaticky i se svojí další hrou Romeo a Julie. Broumováci se s Revizorem představili nejen na mnoha místech na Broumovsku, ale i v Žamberku, Poděbradech, Sázavě, Červeném Kostelci, České Skalici - to abych jmenoval aspoň některé úspěšné štace. Ale čas pádí a vše současné se po chvilce stává minulostí. Tak se to stalo i s Revizorem. Nyní vládne souboru Romeo a Julie a blíží se premiéra nové hry, kterou soubor pilně zkouší. A těm, co zaspali a jsou stále přesvědčeni, že divadelní představení je minulost a moderní je televize soubor WOKNO vzkazuje: Probuďte se! Divadlo je opět IN! Opět se již objevují celebrity a osobnosti VIP v divadelních sálech. Ubývá džín a svetrů a opět roste počet diváků oblečených k slavnostní příležitosti. A kdo chvíli stál, již stojí opodál!

Antonín Kohl

Jak dopadlo WOKNO na Voskovcově Sázavě!

Broumovský soubor WOKNO se zúčastnil se svojí současnou hrou

Denisa Koudelková, DS Wokno Broumov, Romeo a Julie,
foto Oldřich Nermuť

Williama Shakespeara **Romeo a Julie** divadelní přehlídky Voskovcova Sázava. Výsledky dorazily na počátku listopadu a proto mohu informovat až teď. Nicméně na dobré zprávy není nikdy pozdě.

VOSKOVCOVA SÁZAVA 2009

Hlavní ceny

Nejlepší představení: DS WOKNO Broumov, Romeo a Julie

Nejlepší hudba: Jan Holek, DS WOKNO Broumov, Romeo a Julie

Nejlepší scéna a výprava: Jan Holek, DS WOKNO Broumov, Romeo a Julie

Cena Josefa Viewegha: Jan Holek za roli Merkucia, DS WOKNO Broumov, Romeo a Julie

Čestná uznání:

Denisa Koudelková za roli Chůvy, DS WOKNO Broumov, Romeo a Julie

Máte radost aspoň takovou, jako všichni členové souboru? Pak patříte mezi příznivce a diváky našeho milého divadla na náměstí v Broumově. Zrodil se další důkaz toho, že sestavení nového divadelního souboru před několika lety k 200. výročí našeho divadla v Broumově nebylo jen něčím rozmarem. K divadelní budově patří vlastní soubor, jeho diváci a fandové, dnes třeba i sponzoři, a to vše se děje pro spokojenost a radost všech zúčastněných. Nezbývá také než srdečně pogratulovat oceněným. A ještě douška, kterou napsal režisér souboru pan Jan Holek svým spoluhercům po seznámení s výsledky přehlídky.

„Ahoj všichni. Je to náš velký úspěch a hlavně úspěch již několikaleté práce celého souboru. Každý z Vás na tom má velký podíl. Díky moc! Mějte se hezky a vzhůru k nové premiéře!“.

Antonín Kohl

***

MARYŠA Z BRNĚNCE
JE STÁLE NA CESTÁCH

A to doslova. Od premiéry v listopadu 2007 máme za sebou 28 repríz a ještě nás jich do konce r. 2009 čeká sedm. Z toho jsou dvě na domácí scéně pro naše věrné domácí publikum (aby mohli posoudit, jak se představení "posunulo"). Na návštěvu se chystají "kolegové" z Bautzenu (Německo), kde se Maryša v této úpravě hrála. Měli by přijet představitelé Maryši, Vávry. Lízala, Lízalky a také autor úpravy pan Zdeněk Černín. Teď nás ještě čekají zájezdová představení na Divadelním babím létě v Libici n. Cidlinou, Hrabalově ostře sledované Polné, v Bystrém u Poličky a v rámci divadelního předplatného v Kroměříži a Němčicích n. Hanou. Za velký úspěch považujeme doporučení Českým centrem AITA/AITA do výběru na Festival FOCUS, který se v červnu příštího roku koná v Tyrolském Arlbergu (Rakousko). O výběru doporučených evropských účastníků budou pořadatelé rozhodovat až v únoru, takže se můžeme zatím jenom těšit, shánět penízky - sponzory a granty. Jenom

Maryša, foto Ivo Mičkal

doprava dle velmi hrubého odhadu bude stát pěknou řádku tisícovek korun (5 - 8 - kdo ví?). Je to však velká čest reprezentovat naše krásné Česko a my si toho nesmírně vážíme.

Jinak se v Brněnci připravujeme na další premiéru - Světáky - letos to nestihneme, ale v únoru nejpozději to musí dopadnout. Zkrátka - ochotní (ci) jsme, ale pro amatéry je to záhul.

Připravujeme se na 7. Sněhový Brněnec, ale ten nás naplno pohltí po novém roce.

Tak jen závěrem: Povede-li se dílo (Maryša), je to úžasné. Stále je o tebe zájem, stále tě někde žádají, ale ... Je to v týmu téměř třiceti lidí velice komplikované, protože se musí vedle toho pracovat (kromě nás důchodců), věnovat se rodině a dětem (to my staří už taky nemusíme) a žít taky jinak než divadlem (to my si nedovedeme představit). Takže hurá do důchodu! Pak máš čas, chuť a peníze ti stačí - musí.

Pozn. Stejně bych chtěla být ještě jednou mladá!

Míla Pavlasová

Gangsteři z Valence

***

NOVOBYDŽOVÁCI VE SLOVENSKÉM BREZNĚ

Slovenské družební město Brezno uspořádalo ve dnech 22. - 27. října 2009 setkání s názvem Dni partnerských měst, v jehož rámci tu na pódiích divadla, rockového klubu nebo tělocvičny vystoupilo několik novobydžovských divadelních a hudebních uskupení.

Již ve čtvrtek večer se v tamním klubu Bombura představila kapela Total Randall, aby osvěžila mladé publikum dvouhodinovkou českých a světových rockových hitů. O dva dny později odehrála koncert také Jedna kapela se svými autorskými skladbami.

Hned po prvním noclehu v hotelu Ďumbier se první divadelní parta, která si říká Učitelky hrají dětem, přesunula do tělocvičny jedné ze základních škol, kde sehrála rozvernou pohádku s písničkami **Kterak děd Vševěd chytrost ztratil**. Celá hra je ve verších a pro slovenská dítka pochopitelně bez překladu, přesto jim cizí jazyk, alespoň podle jejich reakcí, nečinil velké potíže. Obecně totiž platí, že nám Čechům na Slovensku dobře rozumí, protože naše řeč z jejich médií ani 16 let po odtržení nezmizela. U nás je to bohužel právě naopak, což je, myslím, velká škoda.

Ale zpět do Brezna. Dopoledne jsme absolvovali malý vševědí maratón, to když jsme naši „rozprávku" sehráli pro děti vzápětí ještě dvakrát za sebou. Tentokrát již ne na parketech tělocvičny, ale na skutečných prknech tamního Domu kultury, kde se jen o pár hodin později konal kvíz žáků ZŠ „Čo vieš o družebnom meste?". Na něm zahrála také novobydžovská folková skupina Kantoři, která je dobře známá i za hranicemi města a regionu. Vždyť příští rok oslaví Kantoři neuvěřitelných 40 let své existence. Žáci školou povinní zřejmě nijak nepodcenili přípravu, neboť prokázali velmi dobré znalosti o družebním Novém Bydžově.

O večerní program v Domu kultury se postaral Divadelní spolek Jirásek detektivní komedií **Gangsteři z Valence**. Ve foyeru byla umístěna výstava fotografií pana Petyniaka a přicházející diváci byli tamtéž pohoštěni pohárkem karlovarské becherovky, což napomohlo k jejich uvolnění před představením. Divadelní soubor z Brezna přiváží často z nejrůznějších přehlídek mnoho ocenění, proto je tamní divák navyklý na poměrně vysokou úroveň kvality jevištních produkcí. Přesto bych rád věřil, že se diváci nad gagy francouzských četníků dobře bavili.

Sobota byla, tak jako kdysi, pracovní, přinejmenším pro oficiální delegace pěti měst z pěti států, které se účastnili semináře „Kultura a sport odstraňuje bariéry", jehož cílem bylo vytvoření jakýchsi společných databází a kontaktů uměleckých a sportovních kolektivů. Divadelníci podnikli v odpoledních hodinách krátký výlet, vždyť horehronské okolí Brezna v předhůří Nízkých Tater je nejen v tomto ročním období kouzelné. Vrátili se však včas, aby se spolu se všemi ostatními zúčastnili v Horehronském muzeu vernisáže výstavy obrazů dvou novobydžovských výtvarníků – Zdeňka Honzáka a Jana Skalického. I zde se o hudební stránku postarali folkoví Kantoři. Aby si nemohli stěžovat, že jim zbylo ještě příliš nepřehraného repertoáru, bavili všechny i při posledním společenském večeru spolu s místní country kapelou Vodopád.

V den odjezdu, v neděli dopoledne, nás naši slovenští přátelé pozvali na nedaleký výlet, v jehož rámci jsme navštívili Lesný skanzen a svezli jsme se v otevřených vagónících Čiernobalogské železničky podzimní romantickou krajinou. Po obědě jsme se pak již, tentokrát pro změnu autobusem, vypravili zpět vstříc rodné hroudě. Naši kolegové a kamarádi z Brezna nám připravili nezapomenutelné čtyři dny a znovu prokázali svou úžasnou pohostinnost. Těšíme se na setkání s nimi, příště zase na naší půdě.

Petr Kruliš, jednatel DS Jirásek

***

PARDUBICKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ

Ve středu 4. listopadu 2009 se na scéně Divadla 29 v Pardubicích konal již 13. ročník přehlídky studentů středních škol „Pardubické poetické setkání". Pořadatelé z oddělení regionálních a kulturních služeb Krajské knihovny v Pardubicích letos poprvé oslovili i začínající literáty, aby se zapojili do přehlídky autorským čtením. Přehlídka byla zařazena do celkového programu 5. Východočeského uměleckého maratónu, autorských a řízených čtení, besed spisovatelů, vernisáží apod., které pořádá od října do prosince po celém východočeském regionu Východočeské středisko Obce spisovatelů.

Do Pardubic se sjelo celkem 27 recitátorů a literátů. Jejich výkony posuzovala porota v tomto složení: předsedou poroty byl Jiří Šlupka Svěrák, hudebník, textař, pedagog Konzervatoře a VOŠ Jaroslava Ježka Praha, dále členka Vč. střediska OS a pedagožka Anna Kučerová z Pardubic a scénáristka ČT Praha Jana Ozoráková.

A jak tedy soutěž skončila? V I. kategorii recitátorů (do 17 let) porota udělila dvě první místa. Získali je David Miffek (VOŠ a SOŠ G. Habrmana Česká Třebová) a Kateřina Vyroubalová z Gymnázia B. Němcové Hradec Králové. Ze stejné školy je i Michal Svoboda, který si interpretací Evžena Oněgina vybojoval místo druhé. Třetí místo porota neudělila, ale ocenila ještě výkon Kláry Kaplanové a Věry Tauchmanové, které jsou též z hradeckého Gymnázia B. Němcové.

Ve II. kategorii (do 20 let) byla udělena opět dvě první místa. Odvezli si je zkušení recitátoři Vít Roleček a Václav Francouz (oba ze ZUŠ Chrudim). Vít Roleček recitoval text B. Brechta Z Čítanky pro obyvatele měst, Václav Francouz převedl svůj komediální talent přednesem povídky E. Frynty Bidlo. Kristina Pelzová ze svitavského gymnázia se představila interpretací textu E. Kishona a získala místo druhé. V této kategorii se porota rozhodla udělit dokonce čtyři třetí místa. Z toho se mohli radovat Andrea Pecáková, Kateřina Slezáková (obě ZUŠ Chrudim), Eliška Dohnalová z Pardubic a student holického gymnázia Ondřej Vaňura.

V kategorii literátů, kdy porota byla předem seznámena s texty, ocenění získali tito soutěžící: Václav Cibulka (Gymnázium Svitavy) za text „Někdy se přihodí večer", Miroslava Čeplová z Gymnázia Havlíčkův Brod za text „Botička" (Mirka soutěžila i jako recitátorka), dále Vít Roleček z chrudimské ZUŠ, který předvedl svou všestrannost v oceněném textu „Večer v našem domě". Za text básně „Ženy jsou jen pouhý oběd" obdržel ocenění i Emanuel De La Fonte, žák ZUŠ Chrudim, který si přál zůstat v anonymitě.

Přehlídka probíhala na velmi dobré umělecké úrovni a hlavně v přátelském a příjemném duchu. K tomu přispělo i vystoupení hosta přehlídky, Ansámblu UKV z Hořic, s autorským představením „Orfeus, pták bez křídel". Pro pořadatele bylo potěšující, že pokus dát příležitost i nadějným literátům se ukázal jako životaschopný. Soutěžící po skončení přehlídky využili příležitosti konzultovat své výkony s odborníky. O rozborový seminář byl značný zájem.

Pořadatelé věří, že pro většinu účastníků byla přehlídka zajímavá a inspirativní a upřímně se těší na další setkání s nadějnými recitátory a literáty.

H. Cihlová

***

TRIARIUS

25. 9. 2009
SVĚTOVÁ PREMIÉRA ZBRUSU NOVÉHO ŠPÍLU TRIARIA!!!
Hanz Gregar:
OBÍRAČKA
motto:
„Kurva, Edo, já ti říkal, žes to s tou brokovnicí posral..."

Ponurý, drsný sever. Bohem zapomenuté údolí. Jedna fara, tři muži. Tři motivy, jeden cíl. Měla to být čistá práce, ale nějak se to zvrtlo... Hra o třech mužích, které spojuje a

DIVADELNÍ

Obíračka

rozděluje společný čin. Hra o výčitkách, alibismu a manipulaci. Hra, ze které proudem teče cynismus, násilí a vodka...
autor: Hanz Gregar
režie: Josef J. Kopecký
obsazení: Aleš Dvořák j.h., Jan Gregar, Ivoš Soukup
motto: „Hele, já nechci o tom tvým plánu raději nic slyšet. Plán. Ten jsme měli i teď. A jak to dopadlo? Teď mimo SVĚDOMÍ musíme řešit ještě ten zasviněnej starej křáp ..."
www.ctrebova.cz/triarius

***

DIVADLO ALOISE JIRÁSKA ÚPICE

- JEDNOTA DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ

Po úspěšné inscenaci Komedie o strašidle přichází další úsměvná hra - **Bumerang** Otto Zelenky. Je to komedie v režii Ladislava Tomma - o spravedlnosti se šátkem na očích . Premiéra 16. října 2009

***

Divadelní spolek

J. N. ŠTĚPÁNKA CHRUDIM

na zahájení přehlídky amatérských divadel
CHRUDIMSKÁ OPONA 09
uvedl 9. 11. 2009 svou premiéru historické divadelní hry Oldřicha Daňka
KULHAVÝ MEZEK

Příběh nás zavede do roku 1628. Uprostřed válečných střetnutí se kdesi v opuštěné stodole ukrývá banda potulných komediantů, kteří se snaží uživit vyprávěním příběhu o výbuchu na jičínském zámku. Tento příběh se skutečně na počátku třicetileté války odehrál. Osudy postav z vyprávění o této dosud neobjasněné tragické události se přitom stále více prolínají s jejich vlastními osudy...

Úpravy textu a režie se ujal principál Jan Slezák, který podle svých slov dlouho toužil tuto hru uvést na chrudimských prknech, co znamenají svět. V hlavních rolích vystoupí Jana Trojanová - jako host, Karel Bříza a sám režisér Jan Slezák. Premiérové představení doprovázela živá scénická hudba v podání studentek pardubické konzervatoře.

***

V neděli 22. listopadu uvedlo

TURNOVSKÉ DIVADELNÍ STUDIO

A. MAREK

1. premiéru sezóny 2009-2010. Hra **Láska až za hrob** je inscenována jako poděkování za celoživotní lásku k divadlu Miloslavu Holasovi při příležitosti jeho 90. narozenin. V inscenaci se objeví v titulní roli Starého pána v režii Jaroslava Šilase Stuchlíka..

***

DIVADELNÍ SOUBOR

NA TAHU

a MKS Červený Kostelec
připravuje komedii
Jeana Barbiera
MÁ ŽENA SI VYŠLA

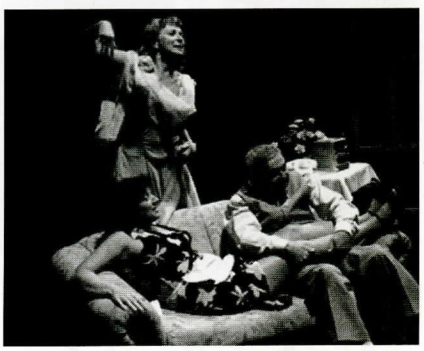

Foto Tomáš Rosa

Má žena si vyšla *„...no tak to je fajn, tak půjdeme na pivo, ... zaplať pánbůh a vrátí se brzy, ... neříkej a není ti smutno ...* ", takto a nebo podobně by reagovala řada lidí (zejména muži) na tuto větu ...ale ano, ona se vrátí, ale na prkna Divadla J. K. Tyla v Červeném Kostelci a to již brzy ...Ale pěkně od začátku: Divadelní soubor NA TAHU a MKS Červený Kostelec pro vás připravil komedii Jeana Barbiera **MÁ ŽENA SI VYŠLA** v překladu Jaromír Janečka a v úpravě a režii Jana Brože. V této situační komedii, kde se roztáčí kolotoč vtipných a komických gagů a řeší se otázka lásky, nevěry, peněz a nebo i ... se vám představí herečky a herci: Marcela Kollertová, Petr Čtvrtečka, Milena Langrová, Pavel Labík, Lukáš Králík a Hana Kubinová. Text jistí Jaroslava Kejzlarová, kostýmy připravily a oblékly Marcela a Ola Labíkovy, vizáž se postaral Miroslav Čermák, scénickou hudbu složil Oldřich Zelený, scénu podle návrhu Ladislava Jančíka vyrobila a postavila Technika Divadla J. K. Tyla.
No a teď jenom nám popřát *"ZLOMTE VAZ"*
a vám příjemný zážitek.
Premiéra: 12. prosince 2009

***

Malá výčepní scéna divadelního souboru Na tahu Červený Kostelec

uvede na své domovské scéně dne 30. 1. 2010 premiéru autorského představení **PAMĚTI AMOROVY**

Srdečně zvaný divák ten den vstoupí prostřednictvím divadla do domácnosti Valentýna Amora zrovna v okamžiku, kdy končí svou kariéru a vydává paměti. Z marketingových důvodů se pak rozhodl předvést se svými andělskými pomocníky – mistrně ztvárněnými oblíbenými herci z Nemravných pohádek a Dona Quijota – své nejznámější kauzy divadelní formou.

Pozvaný návštěvník – divák, tak s úžasem v osmi příbězích sezná, jak to opravdu bylo s Evou a Adamem, s praotcem Čechem a jeho kamarády ze Starých pověstí českých, co předcházelo zavraždění Ceasara, jaký byl všední den stárnoucí nezkrotné Angeliky, původní a jedině pravý text Máchova Máje atd.

Celé toto dušezpytné a vlastivědné představení je pak provoněno omamným pižmem recese a způsobeno bylo jako neodolatelná návnada předhozená divákovi do hlubin dýmu v restauracích nižších cenových skupin, kde do srdce zčernalého fernetem vyorá hlubokou brázdu touhy po vzdělání a lásky k divadlu. Takto polapený divák se pak stává divadelně nenasytným a honem spěchá v srpnu do Hronova, aby se pak zklamán pokorně vrátil do své rodné restaurace a tam vyčkal dalšího představení neodolatelné Malé výčepní scény divadelního souboru NA TAHU.

Na závěr bych ještě rád odpověděl na dotaz , který přišel od diváka Adama Trousila našemu divadelnímu psychiatrovi. DOTAZ - A. Trousil: "Mám slabou povahu, mohu jít na premiéru představení Paměti Amorovy?" ODPOVĚĎ – MUDr. Rappl: "Rozhodně nechoďte. Divadlo této úrovně se vám může stát silně návykovým a budete stižen nesnesitelným nutkáním navštívit i každou další reprízu."
S pozdravem – Divadlu zdar a veselému zvlášť.

Vlastimil Klepáček, autor a režisér

***

LÉTAJÍCÍ SNOUBENKY

DORAZILY KE KLICPERÁKŮM DO CHLUMCE N/CIDLINOU

Od 3. října do 7. listopadu 2009 probíhal v chlumeckém Klicperově domě 62. ročník amatérské divadelní přehlídky Klicperův Chlumec 2009. Třetí rok pořádá tento festival náš divadelní soubor Klicpera ve spolupráci s Městem Chlumec nad Cidlinou a pod záštitou hejtmana Královéhradeckého kraje.

Na loňském ročníku Klicperova Chlumce jsme velice úspěšně uvedli francouzskou komedii Marca Camolettiho Na správné adrese. A protože je nám tento autor svým humorem velice blízký, i naše nová letošní premiéra pochází z jeho dílny. Zvolili jsme bláznivou komedii o tom, že lásky přilétají a odlétají, nesmí se ovšem změnit letový řád. A abyste se pobavili, přesně to se stane ve hře Marca Camolettiho **Létající snoubenky.** V rámci letošního festivalu jsme premiéru této známé komedie uvedli v pátek 16. října v našem vyprodaném divadle a hned v sobotu následující den jsme tento kus, opět jako při premiéře, úspěšně zopakovali. Hned na to, v neděli 18. října, sklidily Létající snoubenky velký aplaus v Nechanicích.

Tato klasická fraška, která byla v roce 1991 zapsána do Guinessovy knihy rekordů jako nejhranější francouzský titul na světě, byla nastudována pod režijním vedením bývalého operního profíka z libereckého Divadla F. X. Šaldy Stanislava Daška, který je zároveň představitelem Roberta. „Dvě by bylo málo a více by bylo únavné. Tři je ideální," říká hlavní hrdina této báječné komedie Bernard v podání Luboše Suchánka. Představitelkou Bernardovy služky Berty je Zdena Jeníčková. V rolích Bernardových snoubenek hrají: Eva Šimonová jako Francouzka Jacquelina, Alena Kvasničková je představitelkou Američanky Jane a Milena Dašková Němky Judity.
Takže: je dobré mít tři snoubenky, ale ty následky...
Na shledanou v našem nebo vašem divadle se těší Vaši Klicperáci.

Zdena Jeníčková

***

NÁVRAT K MOLIÉROVI

Po deseti letech od úspěšného uvedení Moliérova Lakomce se Divadelní soubor VICENA vrací k tomuto autorovi s nastudováním jeho vynikající komedie **Zdravý nemocný.**

Hra o hypochondrovi Arganovi, který chce výhodně provdat svoji starší dceru Andělu za syna jednoho ze svých lékařů. Ale ona ho nechce – miluje Kleanta, docházejícího do domu v převleku jejího učitele recitace. Situaci pomáhá řešit služka Tonička, která se převlékne za lékaře a zpochybňuje kvality léčby Arganových lékařů.

Ve hře je řada humorných prvků. Zdravý nemocný je však především nastavením zrcadla lidskému sobec-

Zdravý nemocný, foto Petr Wagenknecht

Ve výpravné inscenaci s krásnými dobovými kostýmy se divákům představí v hlavní roli Jan Štěpánský, který je současně režisérem této inscenace. V dalších rolích uvidíte řadu osvědčených herců z minulých inscenací: Zuzanu Průchovou, Radku Bucháčkovou, Helenu Lochmanovou, Jaroslava Hubeného, Víťu Bucháčka, Vlastu Drdu, Jaroslava Háněla, Pavla Sedláčka st. a nového člena souboru Petra Tomáška. Vedle nich se v inscenaci objeví i zcela nové tváře mladé nastupující generace: Jarmila Janáková, Tereza Blažková, Martina Kodytková a Pavel Sedláček ml.. V dalších malých rolích si zahraje téměř celý soubor, takže diváci se mají na co těšit.

Premiéra 7. listopadu 2009 - tradičně v nedalekých Říčkách.

Ústeckému publiku se „Viceňáci" představili v Roškotově divadle v rámci divadelního předplatného v sobotu 28. listopadu 2009.

Pavel Sedláček

***

SPOLEČNOST
BLOUMAJÍCÍ VEŘEJNOSTI

- jedno z řady divadelních uskupení v Turnově uvedlo 27. listopadu premiéru volné adaptace hry Johna Steinbecka **O MYŠÍCH A LIDECH** v režii Romany Zemenové a Jana Marka.

***

NÁCHODSKÁ
DIVADELNÍ SCÉNA

uvedla 9. prosince 2009 v Městském divadle J. Čížka v Náchodě premiéru hry Jiřího Šotoly **MOŽNÁ JE NA STŘEŠE KŮŇ** v režii Lídy Šmídové. Úsměvná komedie z venkovského prostředí, o starších lidech, kteří už na světě zažili mnoho dobrého i krušného. Hledají své místo mezi lidmi, dostávají se až na pokraj samoty a opuštěnosti, avšak dokážou se s ním po svém vypořádat, najít i ve stáří smysl života v aktivních vztazích a hlavně v péči o jiného člověka.

***

DIVADELNÍ SOUBOR
WOKNO BROUMOV

plánuje svou novou premiéru na únor 2010. Vybrali si hru Michaela Frayna **BEZ ROUCHA aneb Ještě jednou zezadu.** Režie se ujal Jan Holek.

„Je to sice velký skok v naší dramaturgii, ale chtěli jsme si jednou vyzkoušet typickou konverzačku a hlavně si po Romeovi trochu odpočinout. A vzhledem k tomu, že tématem hry je "divadlo na divadle", tak nás to opravdu vzalo, protože v tom vidíme sami sebe"

A JAK PRAŠTĚLA PŘEHLÍDKOVÁ PRKNA?...

FESTIVAL EJHLE, LOUTKA

založila v roce 1998 Olga Strnadová. Ta pořádala tři ročníky, poté tato příjemná tradice zanikla. O deset let později jsme s hrstkou odvážných kamarádů ze Žamberka a okolí založili občanské sdružení Lay.no, o. s. za účelem tuto kulturní událost obnovit a rozšířit ji o nové žánry. To se podařilo a 30. srpna 2008 vítal areál u kapličky Pod Suticí přes dvě stě návštěvníků.

Letos přijely loutky do Žamberka 15. 8. 2009 a nebylo jich málo! Vzaly s sebou své vodiče, herce, muzikanty, výtvarníky, fotografy a filmaře a přilákaly ke kapličce Pod Suticí více než tři sta zvědavců. Ti se mohli bavit celé odpoledne při sledování čtrnácti žánrově rozličných produkcí ze všech koutů naší malebné země. Program začal společným projektem všech vystupujících „Vševěd na kousky" a pokračoval loutkovými pohádkami pro děti. Žonglování na nejvyšší úrovni předvedl Václav Jelínek a zájemce pak naučil něco ze svého umění. Kolem páté hodiny měli Žamberští příležitost zhlédnout jediné divadlo, které se hraje na trabantu - Masaryk. Nejen loutkoví znalci jistě ocenili inscenace divadla DNO Kuře a Hamlet, které se hrály ve večerních hodinách. Nechybělo ani taneční vystoupení, činohra a improvizace performerů z Divadla na cucky Olomouc. Kdo si myslel, že automaty jsou jen na kávu a čaj, vyvedla ho z omylu Hana Voříšková svým divadelním automatem, který po vhození mince hrál celé odpoledne. Večer roztančila pražská kapela Vobezdud následovaná orlickoústec-

kým IndiviDUEM. V mezičasech se promítaly krátké animované i hrané filmy. Stejně jako minulý rok si návštěvníci mohli prohlédnout výstavy – tentokrát sedmi fotografů a obrazů a loutek od Světlany Chaleckaja. Fotky a video najdete na www.layno.cz

Naše občanské sdružení už se těší na příští ročník a pevně doufá, že se na něm sejde jak spousta nadšených diváků, tak mnoho mladých umělců, ze kterých už se za ty dva ročníky stala veselá parta, která vždy v neděli po festivalovém maratonu vyrazí na výlet.

Za pořádající Lay.no, o. s.
Johana Vaňousová

***

Divadelní soubor VOJAN
Libice nad Cidlinou

DIVADELNÍ BABÍ LÉTO 2009

19. září – 6. prosince 2009

Program:

DS HAVLÍČEK NERATOVICE
Jean-Paul Alegre: Agnes Belladone

LS ČMUKAŘI TURNOV
Daniela Weissová, Jaroslav Ipser: Dračí pohádky

DS MLADÁ SCÉNA ÚSTÍ NAD LABEM
Kristina Herzinová: Dlouhý, široký a bystrozraký

DS EDUARDA VOJANA BRNĚNEC
Alois a Vilém Mrštíkové: Maryša

DS TY-JÁ-TR PRAHA
Luděk Horký: Pohádky do kapsy

DIVADLO M. FIŠERA NYMBURK
Mrazík

Kontakt: Ing. Jaroslav Vondruška
tel. 603 548 358
e-mail: klimaprojekt@centrum.cz
http://dsvojan.wz.cz/

***

Středisko místní kultury
Třebechovice pod Orebem

38. ROČNÍK PŘEHLÍDKY DIVADELNÍCH SOUBORŮ

SYMPOSION 2009

26.září – 21. listopadu 2009

Program:

DS SYMPOSION TŘEBECHOVICE P.O.
Jean-Loup Dabadie a Jéróme Savary D´ARTAGNAN v režii Petra Hofmanna

DS PŘI MKS ČERVENÝ KOSTELEC
DVA NA SMETIŠTI
Hra o víře v sebe sama, o radosti z pomoci jeden druhému, o písničkách a o divadle.
Režie a úprava: Pavel Labík

DIVADLO KAPSA ANDĚLSKÁ HORA
O RŮŽENCE - veselý pohádkový muzikál pro rodiče s dětmi

DS JIŘÍ PODĚBRADY
hudební komedie EZOP
Dvojice autorů J.N.Oldmen a J.E. Young obohatila antický příběh o svobodě a intrikách, o věrnosti a zradě o příjemné swingové melodie.
Režie: Jan Pavlíček

Divadlo A. Jiráska Úpice - Jednota divadelních ochotníků
Leonard a Zdenka Walletzkých (volně podle Plauta)
KOMEDIE O STRAŠIDLE.
Režie: Zina Rýgrová

DS TEMNO Týniště nad Orlicí
hra z prostředí psychiatrické léčebny.
SEŠ NORMÁLNÍ ?
Režie a úprava: Eva Drábková

Malé divadélko Praha
pro rodiče s dětmi O SNĚHURCE

21. listopadu 2009
SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY SYMPOSION 2009 a předání cen divadelním souborům.

Kontakt: Renata CHMELAŘOVÁ
e-mail: kultura@betlem.cz
telefon: 495 592 677

***

Městské kulturní středisko

62. POLICKÉ DIVADELNÍ HRY

20. září – 29. listopadu 2009

Program:

DIVADLO PALACE, VELKÁ ZEBRA aneb Jak že se to jmenujete

DIVADLO DUHA
O PERNÍKOVÉ CHALOUPCE

DS SYMPOSION TŘEBECHOVICE P/O.
D'ARTAGNAN
Režie: Petr Hofmann

DIVADLO ALOISE JIRÁSKA ÚPICE
- Jednota divadelních ochotníků.
KOMEDIE O STRAŠIDLE
Režie: Zina Rýgrová

NÁCHODSKÁ DIVADELNÍ SCÉNA, o.s.
STRÝČEK VÁŇA
Režie: Miloslav Houštěk

Kontakt: Radka Vlachová
Vlachova@meu-police.cz
728 267 377

DIVADELNÍ

***

42. TÝNIŠŤSKÝ DIVADELNÍ PODZIM

6. - 28. listopadu 2009

Program:

DVA NA SMETIŠTI
Zahájení letošní přehlídky amatérského divadla se zhostil DS při MKS Červený Kostelec.
Režie a úprava: Pavel Labík.

JEŽIBABY Z BABÍNA
Rozvernou pohádku pro malé i velké diváky autora J.Koloděje přivezli herci DS Zdobničan Vamberk.
Režie: Miroslava Sojková.

GANGSTEŘI Z VALENCE
V komedii z prostředí francouzské četnické stanice se do Týniště vrátili herci divadelního souboru Jirásek z Nového Bydžova.
Návrh scény a režie: Libor Kruliš.

ZEMĚ POKLADŮ
Divadelní seskupení SAMOHANA z Hradce Králové přiváží do Týniště poslední inscenaci dnes již bohužel zesnulého režiséra a autora divadelních her Josefa Tejkla.

TŘI V TOM
V premiéře se představí herci domácího divadelního souboru Jirásek v komedii, kterou napsali na libreto komedie dell´ arte autoři Jaroslav Vostrý a Jiří Menzel.
Režie Jan Bohatý.

Kontakt: Libor Stolín
kulturni.centrum@tiscali.cz
777 102 266, 494 371 693

***

Divadelní spolek
J. N. Štěpánka Chrudim

3. ročník přehlídky amatérských divadel

CHRUDIMSKÁ OPONA 09

Velká scéna Divadla Karla Pippicha

V rámci přehlídky diváci zhlédli představení, která jistě pomohla k odreagování od starostí všedních dní:

9. listopadu 2009 - PREMIÉRA domácího souboru
KULHAVÝ MEZEK
historická hra Oldřicha Daňka.
15. listopadu 2009
NA SPRÁVNÉ ADRESE
komedie Marca Camolettiho v podání divadelního spolku Klicpera z Chlumce nad Cidlinou
4. prosince 2009
PLNÝ KAPSY ŠUTRŮ
laskavá a inteligentní komedie o natáčení amerického velkofilmu očima dvou irských buranů, v podání brněnského divadelního souboru AMADIS.

Kontakt: Jan Slezák
721 583 442
e-mail: ds.jnstepanka@seznam.cz
www.ds-jnstepanka.chrudimka.cz

***

Divadelní soubor Klicpera Chlumec nad Cidlinou

KLICPERŮV CHLUMEC 2009

62. ročník
2. 10. - 7. 11. 2009

Program:

DS „SAMOHANA" HRADEC KRÁLOVÉ
Josef Tejkl: ASTEROID BEJČEK
DS ČERVENÝ KOSTELEC
Ivan Kraus: VÍKEND
DS „KLICPERA" CHLUMEC N/C.
Marc Camolleti:
LÉTAJÍCÍ SNOUBENKY
DS „PRÁVĚ ZAČÍNÁME" HORNÍ POČERNICE
Ken Ludwig: LO STUPENDO
DS „VOJAN" LIBICE NAD CIDLINOU
Francis Offo: PRÁZDNINY SNŮ
DS „HAVLÍČEK" NERATOVICE
Arkadij Averčenko: KLÍČ
Robert Anderson: JÁ JSEM HERBERT

Dětem festival nabídl představení dětských souborů ZŠ a ZUŠ Chlumec nad Cidlinou pod vedením Romany Hlubučkové **Vysíláme, Mausa Musaka – Mrtvá pýcha a Tajemný host „pan HuHu".**

S pěveckými nadějemi z Brna, Bratislavy a Vídně se diváci mohli setkat v pořadu **Svět iluzí a života v hudebním divadle.**

Divadelní program přehlídky doplnily i cestopisné pořady **Čína – perly Říše středu, Venezuela mýma očima aneb Dafne v pralese.**

Kontakt: Jaroslav Málek
602 246 261
www.dsklicpera.eu

Výsledky 62. ročníku divadelní přehlídky „Klicperův Chlumec"

První listopadový divadelní víkend byl opět ve znamení bilancování, děkování a předávání nejrůznějších diplomů a cen. Ano, skončil další z „Klicperových chlumců", v pořadí už šedesátý druhý. I v letošním ročníku se sešla velmi tvrdá konkurence a podle reakcí diváků můžeme soudit, že si každý našel to „své" představení, které ho dokázalo oslovit, nebo dokonce pohladit po duši. Vybrat takovou skladbu představení je těžké, dokonce velmi těžké. A můžete mi věřit, něco o tom vím. Těžké je to třeba i proto, že vkus diváků je velmi různorodý.

Co je pro jednoho vrcholným zážitkem, jeví se jinému jako kýč, a co jeden považuje za vtipnou a pravdivou výpověď o životě, odsoudí jiný třeba proto, že dialogy jsou syrové,

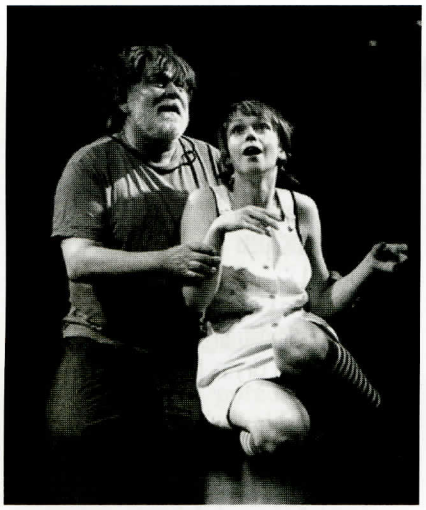

DS Samohana Hradec Králové, Asteroid Bejček, foto Ivo Mičkal

mnohdy až drsné, i když veskrze pravdivé. Ale on ani život se s námi většinou nemazlí a dialogy vedené mezi lidmi, bez ohledu na jejich společenské postavení nebo vzdělání, jsou často i mnohem drsnější než ty divadelní. Zkrátka a dobře - divadlo je, nebo by alespoň mělo být, i jakýmsi zrcadlem doby. A je proto i na nás, co v tom zrcadle nakonec uvidíme. To už však je téma na docela jiné povídání.

Letošní ročník byl bohatý také na doprovodné programy. Zmiňuji to proto, že jsme tentokrát „sáhli" do místních zdrojů. A ukázalo se, že to bylo rozhodnutí správné, protože všechny doprovodné programy měly mimořádnou návštěvnost a také nebývalý ohlas. Takže půjdeme touto cestou i v příštím ročníku. Lidí, kteří se zabývají zajímavými činnostmi, mezi námi totiž žije víc, než by se na první pohled mohlo zdát.

Tolik krátké ohlédnutí a teď už k samotným výsledkům.

Cena Antonína Lauterbacha:
Divadelní soubor Samohana s inscenací Asteroid Bejček

Divácká soutěž :
1. místo: DS Klicpera Chlumec n/C. Létající snoubenky
2. místo: DS Vojan Libice n/C. Prázdniny snů
3. místo: DS Obědovice, Jezinky Bezinky

Byla udělena také celá řada ocenění za individuální výkony. Ale těch, kdo by zasloužili ocenění, zejména za jiné než divadelní výkony, je samozřejmě mnohem víc.

Jsou to všichni, kdo se podílejí na přípravě a hladkém průběhu přehlídky. Jsou to samozřejmě také sponzoři, kteří i v dnešní ekonomicky složité době na divadlo nezapomněli.

Vám všem, vážení přátelé, jménem organizačního výboru děkuji a věřím, že nám elán a nápady vydrží i do dalších ročníků.

Ten 63. se už připravuje a diváci se určitě mají na co těšit.

Jaroslav Málek

***

Divadelní soubor
J. K. Tyl Meziměstí

46. MEZIMĚSTSKÉ DIVADELNÍ HRY

8. listopadu - 5. prosince 2009

Program:
DS JIRÁSEK – TEMNO TÝNIŠTĚ N/ORLICÍ
Eva Drábková: SEŠ NORMÁLNÍ?
DS JIRÁSEK NOVÝ BYDŽOV
V. Ebert: GANGSTEŘI Z VALENCE
DIVADLO A. JIRÁSKA ÚPICE - JEDNOTA DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ
L. a Z. Walletzští: KOMEDIE O STRAŠIDLE
DS J. K. TYL LOMNICE N/POPELKOU
J. Koloděj: Ježibaby z Babína

5. prosince 2009
POZOR! PREMIÉRA....
DS J. K. Tyl Meziměstí
Jaroslav Koloděj:
POSTEL PRO ANDĚLA

Kontakt: Jan Kašpar
kasparjan@seznam.cz
605 203 886
http://www.divadlo.mezimesti.cz/

***

Divadelní soubor
ERBEN Miletín

XIV. DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN 2009

26. září - 12. prosince 2009

Program:
DS E. VOJANA BRNĚNEC
Maryša
DS VOJAN HRÁDEK N/NISOU
Zdravý nemocný
UMĚLECKÁ AGENTURA Mgr. Koula Olomouc
Duhová pohádka
DS DOBROVÍT DOBROVICE
Jak je důležité míti filipa
DS ZDOBNIČAN VAMBERK
Ježibaby z Babína
DS NA TAHU PŘI MKS ČERVENÝ KOSTELEC
Víkend
DS VOJAN LIBICE NAD CIDLINOU
Měla babka čtyři jabka
ŽENSKÝ AMATÉRSKÝ SPOLEK Z ČESKÝCH BUDĚJOVIC
Sextánky
DS JIŘÍ PODĚBRADY
Sněhová královna
Sobota 12. prosince 19:30
SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ
527. PREMIÉRA DS ERBEN
Jaroslav Koloděj: Postel pro anděla
Komedie o tom jak se Mysliveček v pozdních nočních hodinách vrací z lovu a najde ve své kuchyni svého anděla strážného, kterého na honě postřelil do křídla. Jeho dcera se zamiluje do Pytláka a Mysliveček odmítá mít plnou hájovnu pytláků.

DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN JIŽ PO ČTRNÁCTÉ

Čas běží, vážení. V letošním roce pořádáme již 14. ročník festivalu divadelních souborů, který má přinášet

vzpomínku na dílo básníka Karla Jaromíra Erbena a jeho rodiště. Listopad je pro Erbena typický měsíc. Erben se totiž v měsíci listopadu narodil a také v listopadu zemřel.

XIV. DEM, nad kterým převzal záštitu hejtman Královéhradeckého kraje, byl zahájen 26. září a jeho úvodní představení Maryša nám přivezli ochotníci DS E. Vojana Brněnec, účastníci letošního Jiráskova Hronova.

Divadelní Erbenův Miletín nemá žádné dramaturgické či žánrové zaměření. Vybíráme představení, která se našim divákům líbí, podporují zájmovou činnost obyvatel venkova a přinášejí tradiční a nezapomenutelnou kulturu.Tato přehlídka ochotnických souborů není jen společenskou událostí, ale je i školou pro ostatní ochotníky, a to jak režiséry, tak technický personál a v neposlední řadě i pro herce samotné.

V rámci letošního DEM se představí celkem 10 divadelních souborů v 11 představeních a svoje umění nám předvede více jak 130 členů divadelních souborů, a to nejen z našeho kraje, ale také z Poděbrad, Českých Budějovic, Olomouce a Hrádku nad Nisou. Předpokládáme, že stejně jako v minulých letech se zúčastní více jak 1300 přátel ochotnického divadla. To svědčí o tom, že ochotnické divadlo má v Miletíně zapuštěné silné kořeny.

V hledišti potkáváme bývalé ochotníky a jejich potomky nejen z Miletína, ale i z okolí. Podle údajů z kronik se na "miletínských prknech" vystřídalo již téměř 300 herců z našeho městečka a z blízkých obcí. Jen od roku 2000, kdy bylo založeno Občanské sdružení, které je pokračovatelem divadelního souboru Erben, se na jevišti miletínského divadla vystřídalo 51 herců a hereček.

Snažíme se přinášet divadelní radost i pro dětské diváky. Letos jsme proto do programu zařadili čtyři hry pro děti, a to jak pro ty nejmenší, tak pro ty, kteří již budou končit základní školu. Hojná návštěvnost těchto dětských představení ukazuje, že jsme udělali dobře.

Závěr, který pravidelně obstarává domácí DS Erben, bude 12. prosince a miletínští ochotníci předvedou již 527. premiéru od roku 1827. V režii Jiřího Kněžourka sehrají hru Jaroslava Koloděje **Postel pro anděla.** Jaroslav Koloděj celý život zasvětil řezbě loutek, které byly i na Světové výstavě v USA, v Hannoveru a Bruselu. Svůj zájem o ochotnické divadlo potvrdil autorstvím několika her, které byly hrány i na profesionálních scénách. Jaroslav Koloděj v loňském roce zemřel.

Přejeme si, aby se nám i nadále dařilo pokračovat v tradici divadelních Erbenových Miletínů a v propagaci ochotnického divadla. Při této příležitosti se sluší poděkovat všem členům DS Erben, ale i všem těm, kteří k uskutečnění přispěli nejen svojí nezištnou a časově náročnou prací, ale i finančně.

Stanislav Friedrich,
tajemník DS Erben

Kontakt: Stanislav Friedrich
s.friedrich@seznam.cz
603 573 255
http://dserben.miletin.cz/

***

LOUTKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA
"O CENU MATĚJE KOPECKÉHO"
36. ročník
1. - 22. listopadu 2009
Libčany

Program:

LOUTKOVÉ DIVADLO POLI HRADEC KRÁLOVÉ
.....ALE KDYŽ ONA JE ZAKLETÁ
režie Dobroslav Illich, Jiří Poleňa

LS NA ŽIDLI, TURNOV
KDO ZACHRÁNÍ PRINCEZNU
autor Dana Salabová

LOUTKOVÉ DIVADLO MARTÍNEK LIBÁŇ
POHÁDKA O SLUNCI
autor Miloslav Lesný, upravil Jan Bílek
režie Jan Řezníček

LS BOĎI, JAROMĚŘ
ČERVENÁ KARKULKA
upravila Libuška Bauerová
PERNÍKOVÁ CHALOUPKA
upravil Martin Drahorád
režie Roman Bauer

KLUB LOUTKÁŘŮ ÚPICE
BUBÁCI
pohádka o Honzovi a čertech a uplakaném králi
autor Pavel Grym, režie Pavel Kubíček

V neděli 22. listopadu 2009 se v Libčanech uzavřel 36. ročník loutkářské přehlídky.
Výsledky hlasování dětské poroty:
1. místo Klub loutkářů, Úpice
2. místo Martínek, Libáň
3. místo Na Židli , Turnov
4. místo BODI , Jaroměř
5. místo POLI, HK

V případě posledních čtyř souborů bylo hlasování hodně těsné, Úpice byla první s velkým předstihem. Návštěva byla velmi slušná, nejvíc dětí přišlo v neděli 15. listopadu na jaroměřská představení .

Všem souborům se u nás hrálo dobře, dětem se pohádky líbily, a to je důležité.

S pozdravem Jana Srpková

PRKNA BUDOU PRAŠTĚT

***

TRADIČNÍ
JARNÍ PŘEHLÍDKA

V LOMNICI NAD POPELKOU

Každoročně pořádá divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou již tradiční jarní přehlídku amatérského divadla jizerské oblasti. Ani v letošní divadelní sezóně tomu nebude jinak. 13. ročník se uskuteční o prvním březnovém víkendu, od pátku 4. března do neděle 6. března 2010. Pořádající soubor tímto zve divadelní soubory nejen z jizerské oblasti, které by rády sehrály svá představení v příjemném prostředí lomnického divadla, k účasti na této přehlídce.

Přihlášky a propozice jsou ke stažení na internetových stránkách souboru www.dstlomnice.wz.cz

Přihlášky zasílejte na adresu
LADISLAV NOVÁK
Sportovců 748
512 51 Lomnice nad Popelkou
nebo na
e-mail dstlomnice@centrum.cz.

Těšíme se na shledanou při příjemném divadelním víkendu…

***

DOSPĚLÍ
(PRO RADOST)
DĚTEM
jubilejní

V minulém čísle HROMADY jsme uváděli podrobnější údaje o této přehlídce určené souborům hrajícím pro děti a mládež. Máme za to, že je to přehlídka velice prospěšná jak pro soubory tak pro dětské diváky. Každým rokem se hlásí do této přehlídky neuvěřitelné množství souborů a je tedy samozřejmé, že je náročná na organizaci. Uvážíme-li, že veškerou tíhu přípravy i práce při samotném konání přehlídky nesou na svých bedrech samotní členové ADIVADLA bez nároku na jakoukoliv finanční odměnu, je třeba konstatovat, že obligátní „jedinou odměnou je spokojenost hrajících souborů a vděčných diváků", je pravdou. Ale - všichni napřed vrčí a pak se spokojeně usmívají. Tak to má být! V roce 2010 tedy bude v Havlíčkově Brodě již dvacátý ročník této přehlídky, která je otevřená pro všechny amatérské divadelní soubory hrající pro děti a mládež. Těšíme se na všechny tradiční i nové účastníky (přihlášky do 20. února 2010 na adrese: Sdružení ADIVADLO, Na Ostrově 28, 580 01 Havlíčkův Brod). Přehlídka se bude konat opět na počátku května 3. - 9. 5. 2010 (hrací dny 8. + 9. 5.). Doufejme, že se opět vše vydaří.

Za ADIVADLO Lída Honzová

***

DIVADLO NA PLÁTNĚ

Kulturní centrum Turnov ve spolupráci s Činoherním klubem Praha pořádají **od pátku 8. do neděle 10. ledna 2010** divadelně filmový seminář **Divadelní tvorba šedesátých let – Divadlo na plátně.**

Během víkendu mohou zájemci zhlédnout tři záznamy inscenace a jeden film o vzniku inscenace. Po produkci bude vždy následovat seminář.

Program

Pátek
17.00 Akreditace účastníků
19.00 - 20.30
Romeo a Julie /80/ Národní divadlo, režie Otomar Krejča
Film o vzniku inscenace
Seminář: Režie Otomara Krejči

Sobota
15.30
Král Ubu /120/ Divadlo na zábradlí, režie Jan Grossmann
Záznam představení
18.30
Revizor /120/ Činoherní klub, režie Jan Kačer
Záznam představení
Seminář: Nástup malých scén

Neděle
11.00
Člověk z půdy /90/ Semafor, režie Jiří Suchý
Záznam představení
Seminář: Fenomen Semafor

Informace a přihlášky elektronicky na adrese: blazkova@kcturnov.cz

***

POUŤ KOMEDIANTŮ
V ÚPICI

Pouliční herci, kejklíři a hudebníci se uprostřed léta sejdou v úpickém divadle a přilehlém parku na VELKÉ POUTI KOMEDIANTŮ.

Úpická svatoanenská pouť se na místním náměstí koná od nepaměti. Už třicet let k ní neodmyslitelně patří i občerstvení U Divadla, kde ochotnický spolek peče vyhlášené bramboráky (ze čtyř metráků), smaží langoše a točí Krakonoše. Navíc v přilehlém parku už deset let organizuje oblíbený Jarmark řemesel. V příštím roce se k tomu všemu ještě v sobotu **24. července** přidá POUŤ KOMEDIANTŮ.

V divadle i parku před ním by si měl z celodenního programu vybrat opravdu každý. Dopoledne bude patřit především dětem (včetně případných dětských dílen), odpoledne pak by měly vzít sebou na Pouť komediantů i rodiče. Pro ně bude program připravený až do pozdního večera…

Pokud tedy byste chtěli oživit prázdninovou ochotnickou pouť v Úpici svým vystoupením, pak kontaktujte místní spolek na adrese: divadloupice@centrum.cz
nebo telefonicky 603 856 378
– Zdeněk Vylíčil.

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

***

NAŠI NA HRONOVĚ

Je potěšující začínat větou, že Východočeši byli na Jiráskově Hronově 2009 mimořádně úspěšní. Naše inscenace skutečně patřily k tomu nejlepšímu, co se v programu objevilo. Pokusím se to alespoň několika větami připomenout, aniž bych si činila právo na odborné hodnocení (doporučuji recenze ve Zpravodaji JH i shrnující články v Amatérské scéně). Zadání mi jako vždy dovoluje osobní pohled, takže toho využívám.

Beru-li i nadále v úvahu bývalý východočeský region, pak jsme v hlavním programu obsadili 3 hrací prostory inscenacemi Královéhradeckého kraje, 1 z bývalého Východočeského kraje (nyní kraje pardubického), 2 představení byla odehrána v programu doprovodném přímo na prknech Jiráskova divadla, dalších 5 v hronovském parku. Zvláštním způsobem lze připočítat i vystoupení skokanské skupiny Sansencombre z Náchoda s freeunning show a ohňovou show Úpických střelců – pánů z Vízmburka v předvečer zahájení JH. Hudební vystoupení nepočítám, i když jim samozřejmě neubírám na důležitosti.

Ve výstavní hale Jiráskova divadla se pro mnohé přátele i pro ty, pro které bylo toto setkání objevem, uskutečnila krásná výstava Setkání s Josefem Tejklem. Připočítám-li i to, že bez dramatizace Zelňačky Sašou Gregarem by nebylo asi ani úspěšné slovenské představení Kapustnica souboru z Popradu Vlado Benky, je to všechno výčet jistě úctyhodný a už sám o sobě si zaslouží pozornosti.

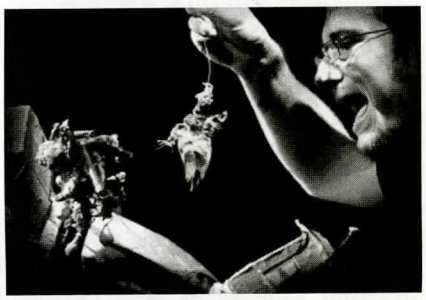

Ve dvě na hruškách

Porotou červenokostelecké krajské přehlídky byla k postupu na národní přehlídku do Děčína nominována náchodská inscenace **Čechovova Strýčka Váni.** Děčínskou porotou a programovou radou JH do hlavního programu sice neprošla, ale důstojně v předvečer zahájila maratón přehlídkových představení. Jsem přesvědčena, že svou nominaci obhájila jako inscenace jistého typu amatérského divadla pevně zakotveného v tradici. Představení rezonovalo především hereckou výpovědí jednotlivých postav a znovu potvrdilo Čechovovo poselství, které k mé radosti souznělo i s mladým publikem. Velmi jsem ocenila redakční recenzi Jany Soprové, která se pokusila pojmenovat zejména herecký přínos jednotlivých představitelů. Současné recenze se ne tak často tímto směrem vydávají.

Opět, jako již několikrát, bodovali na JH loutkáři, což mne znovu přesvědčuje o tom, že je dobře, že JH je koncipován jako mezidruhová inspirativní přehlídka. O to větší potěšení mám z toho, že ti loutkáři byli tentokrát naši. Přes miniaturní, zázračný, hravý a prostý svět fantazie jsem si u

Strýček Váňa

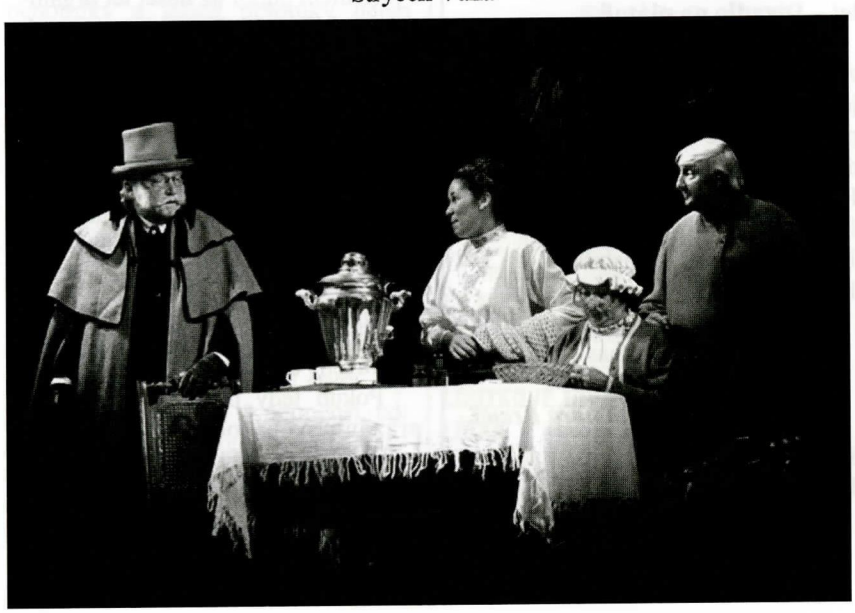

jaroměřského představení **Ve dvě na hruškách** mohla prožít i skutečnost světa velkého. Dovolte mi ocitovat z recenze Petra Christova (i druhá recenze Jána Zavarského stojí za přečtení): „Domnívám se... že není v amatérském divadle mnoho tak mladých a přemýšlivých tvůrců, kteří jsou zároveň obdařeni darem sebereflexe a jisté živelné urputnosti. Jaroměřští studenti... jsou ukázkou toho, že divadlo přeje otevřenosti, aktivitě a vizím. Tato inscenace je totiž zároveň pohádkou, filozofických zamyšlením, precizní hravou ukázkou dovednosti a zručnosti i ryzím prouděním energie mezi jevištěm a hledištěm.“ Spolu s Petrem Christovem a diváky jsem to tak pociťovala i já. Byla jsem na ty dva kluky hrdá a Jarce Holasové jsem v duchu poslala “rukypolíbení“ za její citlivost, s jakou pracuje s mladými talenty. Velký spontánní úspěch této drobné, ale vyzněním závažné inscenace byl zasloužený. (PS.: A to jsem si tentokrát nezapomněla divadelní kukátko a mohla jsem si užít v detailu některé skvostné drobnosti.)

Kvalitativně stejnou radost jsem však měla i z představení turnovských Čmukařů **Za každým rohem jeskyňka.** Radost z nepromarněných možností divadla, z inteligentního humoru, hravosti, zručnosti, radosti ze hry a osobité poetiky dovedené v tomto představení někam až k jejím hranicím. Radost z toho, že v této době tak přející povrchnosti, lacinosti a bezduchosti existuje tak inteligentní zábava a ještě společná pro malé i velké. S rozkoší jsem sledovala ten propletenec nejznámějších pohádek, který jim ale jednotlivě nic nevzal, ale naopak využil do neotřelého maxima řadu jejich nabídek. Milé Čmukařky, až mi bude nejhůře, půjdu se podívat na tohle vaše představení, abych si především posílila víru v sílu lidského ducha. A ještě povzdech. Myslím si, že přestože ohlas představení byl výborný, byl nějak oslaben tím, že se to očekávalo, protože Čmukaři jsou Čmukaři, všichni víme, co dovedou, a oni opět nezklamali naše očekávání. Řekla bych, že je to trošičku nespravedlivé.

Překvapivě, ale vlastně logicky, byla k loutkářským představením přiřazena i inscenace **Andromache** souboru Geisslers Hofcomoedianten z Kuksu. Přes veškeré programové širší usilování souboru byla v této inscenaci výrazná a s loutkářskou invencí předvedená práce s předmětem v metaforické rovině, že jistým způsobem dominovala nebo alespoň tvořila jakousi jasně čitelnou rovinu. Zatímco ostatní vrstvené roviny běžného a trochu nepřipraveného diváka mátly, sváděly ho na scestí luštěním příběhu, který v této inscenaci není ani jediným a dovoluji si říci, že ani základním těžištěm. Jistá překomplikovanost stavby (při vší zdánlivé jednoduchosti) diváky iritovala a po určité době unavovala. Obě recenze ve Zpravodaji JH jsou vlastně velmi pochvalné, s vyjádřenou úctou k invenčnosti souboru. Přesto však Ján Zavarský v závěru té své napsal: “Troufám si končit tím, že následovat srdce své je sice třeba, ale vítězství není vždy na dosah. K srdci neškodí přidat trochu rozumu a logiky, nehrát jen pro potěšení své, ale i pro potěšení diváka.“ Musím se přiznat, že jsem velkým příznivcem tohoto souboru, solitéru v oblasti amatérského divadla a nemám s vnímáním jejich inscenací problém. Cením si ale zejména jejich mimořádné, urputné a již mnohaleté snahy čerpat z odkazu baroka pro současnost a hledat nejen inspirace, ale i spojnice a paralely. Cením si u nich i mnoha dalších věcí: poučenosti, opravdovosti, jisté až zaťatosti, s jakou hledají. Je to soubor jistým způsobem opravdu výjimečný a souhlasím s tím, že se výsledky jejich hledání nemusejí každému líbit. Vnímání jejich inscenací

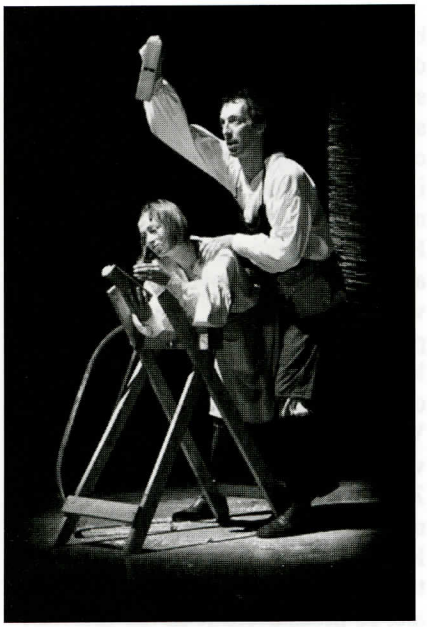

Andromache

Za každým rohem jeskyňka

bývá poněkud náročnější a každý divák nemusí chtít tento proces podstupovat. Možná je to trochu elitní soubor, ale jako takový má i své specifické diváky. (Takových případů je i v amatérském divadle víc. Připomeňme například Macháčkův soubor Kámen.) Mimo diskuse o divácké adresnosti se rozpoutala po představení i diskuse další o amatérismu a profesionalismu. Dokonce se počítalo, kolik členů souboru už dokončilo odborné divadelní vzdělání. Zuzana Vojtíšková tento problém upřesňuje v článku Obhajoba Andromache ve Zpravodaji JH číslo 5. Padaly také názory, že představení bylo v Děčíně lepší. (U kolika inscenací jsme to za ta léta slyšeli!) Nevím, řekla bych ale, že představení je pevně fixované a může se měnit v atmosféře pouze prostředím a diváky, pro které se hraje. Soubor Geisslers Hofcomoedianten vyvolal v jinak letos tak poklidném Hronově vzrušenou diskusi. Myslím, že je to dobře.

Kdyby nám oblast Brněnce pro východočeský region neukrojila nové územní uspořádání – ó jak bychom se pyšnili brněneckou **Maryšou**! Ale pravda, pyšníme se i tak, jsou to nadále naši kamarádi a patří do party VSVD. Dvakrát zvednuté hlediště Jiráskova divadla svědčí o nadšeném přijetí a úctě všech diváků. Brněnecké inscenace byly už hluboko v minulosti vždycky zárukou kvalitních divadelních zážitků. Ostatně - říkám a říkala jsme to všude i za dob mého krajského „metodičkování". Své nesporné ovoce tu nese dlouhodobá poctivá spolupráce profesionálního herce Jana Hegera-Kučery se souborem disponovaným herecky, ukázněným, pracovitým, divadlu oddaným, lidsky spřízněným. Na půdorysu výrazné a určující úpravy Zdeňka Černína pro inscenaci profesionálního divadla vzniklo představení, které založilo svou výpověď na hereckých výkonech podpořených autentickou životní zkušeností členů souboru. Tam především tkví sugestivní kvalita inscenace, která nám právě přes tuto hereckou složku dopřeje spoluprožít osudy postav, které - ač z minulosti - pojmenovávají

Svět podle kloboučka

některá z osudových rozhodnutí i našich životů současných. Brněnecká Maryša byla velkou částí hronovské veřejnosti pokládána za jeden z vrcholů letošního JH. Přesto se rozvinula diskuse o míře inspirativnosti profesionálních inscenací pro amatérské soubory. Kvalita brněnecké Maryši přesvědčila o tom, že to možné je.

Zbývá mi už jen jedno zastavení. Poslední den Hronova v Čapkově sále odehráli v doprovodném programu Černí šviháci poslední představení režírované Pepíkem Tejklem **Svět podle Kloboučka**. Šlo proti závěrečnému představení hlavního programu a musím se přiznat, že jsem Slavičín a jeho Benátky pod sněhem ráda ožela. Podle účasti v sále jsem zjistila, že nás takových bylo víc. Bylo to zvláštní. Měla jsem intenzívní pocit Pepíkovy přítomnosti, protože představení neslo všechny znaky jeho jevištních výpovědí. Drsné, silné, atakující téma, bezprostřední autentičnost herců, a tak mnohé, co by v režijní složce bylo třeba dohotovit. Vůbec se nedivím, že právě Pepík dostal do ruky tento zvláštní materiál, který „tejklovsky" upravil... Musel se s ním prostě potkat, protože to byla třaskavina, která mohla vybuchovat právě v jeho rukou. Ne, to představení není dokonalé, kdyby bylo hodnoceno v průběhu Hronova, byla by k němu spousta výhrad. Ale to pojmenování některých jevů současného světa, které na nás Šviháci tu více - tu méně srozumitelně plivají, opět ťalo do živého. Když jsem se dozvěděla, že Šviháci vlastní ještě jednu Pepíkovu poslední hru, velmi jsem se zaradovala. Pepík si svou přítomnost na této zemi prodlužuje. Doufám, že se tak bude dít ještě dlouho, protože jsem přesvědčena, že některé jeho texty budou dále hrány, že se jich pro jejich silnou výpověď zmocní další zaujatí interpreti...

A dovolte mi na závěr ocitovat z programové brožury 79. JH k inscenaci Svět podle Kloboučka. Zdá se mi, že postihuje Pepíkovo poselství proč dělat amatérské divadlo. Má však i širší platnost:

„ *Zrozen* (rozuměj soubor Černí šviháci) *z vnitřní potřeby reflektovat současnost, správně natlakován více než desetiletou pauzou na luzích kosteleleckých, zatím stále šlape. Je jasné, že onen záviděníhodný tah na výpověď není pouze dílem úspěchu inscenace první, Amatérů. Soubor zdravě riskuje s obnaženou hrudí, odmítá vyšlapané stezky a počítá s tím, že jednou jsi dole, jednou nahoře. Nepřipouští si autocenzuru ani servilitu ke svým případným chlebodárcům. Jeho optika se napájí v suterénu různých úrovní. Jen tak lze asi podávat věrohodnou zprávu zespoda, jen tak se lze občas povznést velmi, velmi vysoko a nahlédnout marasmus našeho žití z kosmické perspektivy.* "

A touto citací z programové brožury 79. Jiráskova Hronova své výlevy už opravdu končím. Pro Východočechy byl tento Hronov vskutku úspěšný.

Vaše Mirka Císařová,
která to všechno viděla a slyšela

P.S.
Málem bych zapomněla na naše přátele z Libice nad Cidlinou. Uvedli svou úspěšnou inscenaci **Měla bab-**

ka čtyři jabka. Bohužel jim uškodila nepřítomnost dětského publika a tak mnohé z jejich hravosti a umu vyznělo do prázdna. Na kvalitě inscenace to ale nic nemění.

❋❋❋

NAŠI VE VYSOKÉM

Nebudu dělat dalekosáhlé závěry a prognózy z výsledků; prostě se to tak schumelilo. Ta sezóna byla pro Východočechy úspěšná. Takže i zpráva z Vysokého může začínat obdobně jako ta o Jiráskově Hronově: Východočeši byli úspěšní.

Kdybych použila slovníku soutěžních klání, mohla bych napsat, že náš divadelní soubor DOVEDA ze Sloupnice se svou inscenací **Alelujá dobří lidé** Národní přehlídku venkovských divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim „vyhrál". A dokonce „porazil" i tak zdatné soupeře, jako je např. soubor z Ořechova nebo Boleradic. Byl jako jediný z programu přehlídky doporučen k výběru na jubilejní 80. Jiráskův Hronov. Porota neměla s oceněním velké problémy a při závěrečném vyhodnocení ocenila inscenaci dvěma čestnými uznáními, čtyřmi cenami a cenou za inscenaci. Je to celkem 7 ocenění. Nevím, jestli se a kdy naposled jedné inscenaci tolik ocenění dostalo. Svědčí to o tom, že inscenace měla ve vysockých souvislostech výjimečné postavení. Přece jen bych se ale ráda u jednoho z ocenění zastavila. Režisérka Markéta Světlíková kvůli němu při závěrečném ceremoniálu uronila i pár slziček. Je to její osobní ocenění a je formulováno jako „zvláštní uznání poroty za invenční a dlouholeté pedagogické vedení souboru Doveda Sloupnice s přihlédnutím k režii a scénografii inscenace hry Alelujá dobří lidé". Gratuluji! Opravdu si ho zaslouží. Bez ní by asi „Dovedové" k takovým výsledkům nikdy nedošli.

Pro představu o sloupnické inscenaci bych doporučovala, aby Hromada současně zveřejnila i recenzi nového člena vysocké poroty Ladislava Vrchovského z přehlídkového zpravodaje Větrník a znění všech udělených ocenění. Ale teď jen za sebe: Neviděla jsem dvě poslední inscenace sloupnických (je mi to líto). A tak jsem se ve Vysokém dívala na jejich představení s úžasem. To byl můj základní pocit. Žasla jsem nad tím, že v podmínkách tohoto venkovského souboru bylo možné dojít až k takovým výsledkům. Rozuměla jsem tématu i jeho nadčasovosti, viděla jsem sugestivní jevištní obrazy, četla jsem srozumitelné situace, byla jsem překvapena celým hudebním zpracováním, které citlivě transformovalo muzikálový půdorys na podmínky souboru, ocenila jsem choreografickou střídmost, funkční a jednoduchou scénu i kostýmy, ale především jsem oceňovala nasazení a energii členů celého souboru, které vysílali do publika a zasahovali ho jak přes výkony jednotlivců, tak přes celé kolektivní vyzařování svou přirozenou a přesvědčivou autentickou výpovědí. Milá Markéto, milí Dovedové, děkuji za radost, kterou jsem při Vašem představení zažívala, a za znovu potvrzení toho, že amatérské divadlo má nekonečné možnosti. Nebudu se pouštět do nedostatků Vaší inscenace. Jsou tam a rezervy jsou také ještě veliké. Nechce se mi. Ostatně nejsem porotce a nemusím. Nevím, jestli se Vaše inscenace nakonec do Hronova sítem programové rady dostane, nevím ani, jak by působila nebo bude působit ve specifických hronovských souvislostech. Ale je to rozhodně inscenace, která stojí za zhlédnutí. Čtenáři Hromady, máte-li možnost, podívejte se.

Sloupnický soubor byl do Vysokého nominován z přehlídky v Miletíně, kterou pořádá Královéhradecký kraj. V programu vysocké přehlídky se však objevily ještě další soubory,

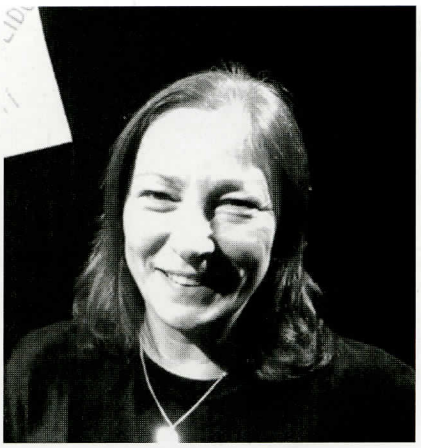

Režisérka Markéta Světlíková

Alelujá, dobří lidé

Limonádový Joe

které byly dlouhá léta s námi na území Východočeského kraje. Přehlídku zahajoval domácí soubor s inscenací textu Jiřího Brdečky **Limonádový Joe**. Všichni máme v paměti úspěšné filmové zpracování a každé jeho divadelní uvedení s sebou nese problémy. Na představení jsem šla s jistými obavami. Leč obávaná trapnost se nekonala. Soubor našel především výborné představitele Limonádového Joa (Adam Bartoň) a Tornádo Lou (Lucie Preisslerová). Další devízou byla živá muzika na jevišti. Josef Hejral u své basy navíc skvěle odzpíval dvě písně Hoga Foga a byl za to oceněn. Mařenka Trunečková, která inscenaci koncipovala režijně jako velké plátno (na jevišti bylo 54 osob!), správně přizvala ke spolupráci zejména v hospodských rvačkách profesionálního kaskadéra Miroslava Manharta a pro taneční variace Petru Jiroušovou s tanečnicemi ze ZUŠ z Jablonce nad Nisou. Vzhledem k tomu, že všichni členové vysockého souboru sloužili celé inscenaci, dopadly i složité davové scény velmi dobře a běžnými diváky i divadelníky byly obdivně hodnoceny. Milá Mařenko Trunečková, dovol, abych Ti udělila osobní cenu nejen za inteligentní odhad materiálu, který jsi inscenovala v podmínkách místního souboru, ale především za zvládnutí té výbušné masy lidí při zkoušení i v konečném výsledku. Pravda, trochu mne mrzí, že to, na co jste nás nalákali v úvodních filmových dotáčkách, to je přenesení Limonádového Joa do těch Vašich místních krkonošských podmínek, se pak v celku inscenace neprojevilo. Ale i tak; byla to příjemná zábava a nedivím se, že nám jedna divačka před představením pravila, že už na to jde potřetí a vždycky se znovu baví. (Inscenace postoupila na přehlídku z Josefova Dolu.)

Na území bývalého Východočeského kraje pracoval v minulosti také soubor ve Chvaleticích. Tehdy byl zaměřen především na zábavu a byl známý svými estrádními a kabaretními vystoupeními někdy i drsnějšího ražení. V krajských konfrontacích se tehdy moc neobjevoval. Myslím, že zásadní vliv na vývoj souboru a zejména jeho režiséra Ivana Loňka mělo absolvování Kurzu praktické režie Milana Schejbala. V letošním ročníku Krakonošova divadelního podzimu vystoupil soubor s provokativní dramatizací Martina Glasera a Olgy Schubertové, inspirovanou textem Jaroslav Havlíčka a uváděnou pod názvem **Muž sedmi sester**. Jejich představení bylo divácky převážně velmi úspěšné a bylo oceněno i porotou. I když mělo i zcela protikladné přijetí. Souhlasím s tím, že soubor je herecky disponovaný, obratný, že se podařilo dobré typové obsazení, ale nemohu se zbavit intenzivního pocitu, že režisér spolu se souborem šli vědomě tou lacinější a snadnější cestou a na choulostivém tématu chtěli diváky pouze pobavit. Diskuse o současné morálce, která se rozvinula při semináři, dle mého názoru vznikla z domýšlení podnětů tématu, nikoliv z inscenačního výsledku.

Na přehlídku byl jako host pro dětské obecenstvo pozván Vlastenecký soubor Vlastík z Vrchlabí s inscenací Werichovy pohádky **Lakomá Barka**. Po Vysokém jsem se vzhledem k letošní sněhové kalamitě a svým berličkám pohybovala poněkud omezeně. Situaci mně v době, kdy probíhalo toto představení, komplikoval ještě zavirovaný počítač mého muže, kterým se obětavě zabývali místní technici. Já jsem se proto vlastně náhodou ocitla i na části vrchlabského představení. Měla jsem asi štěstí, protože jsem do sálu vstoupila v okamžiku, kdy je nakládáno s „mrtvou" Barkou. Moc jsem se potěšila, protože řešení bylo invenční, akční a vtipné. Humor byl srozumitelný i pro děti a plné hlediště dětských diváků se také bavilo. Dokoukala jsem do konce a přes jakousi mírně zdlouhavou pasáž jsem se dožila i děkovačky. A tam jsem zažila další vlnu potlesku dětských diváků, kteří na originální „postrkování" herců Barkou reagovali nadšeně. Dokonce jsem zaznamenala dosud nezažitou reakci. Nějaké dítě do té děkovačky zavolalo „EŠTĚ!" a strhlo k tomu i další děti. Celek představení se neodvážím hodnotit, myslím ale, že patří k tomu lepšímu, co je možné v tvorbě pro děti ve východočeském regionu vidět.

Ještě jedno představení se mihlo Vysokým v rámci režijního kurzu SČDO. Při loňském setkání ve Vysokém se jeho účastníci zabývali jako studijním materiálem Klicperovou **Potopou**. V průběhu roku pak text nastudovali pro své potěšení bývalí východočeští kamarádi z Městečka Trnávka. V plně obsazené sokolovně jsme viděli představení pěkné a pů-

vabné. Myslím, že vedoucí lektor Jiří Hraše mohl mít radost. Zapili jsme to vynikajícím mléčným zákysem, který soubor přivezl z místní mlékárny. Dělám tímto zákysu reklamu, jakož i všem vynikajícím sýrům z Trnávky, které jsme rovněž ochutnali.

Moji milí, končím tuto osobní informaci tím, že 40. ročník vysocké přehlídky potvrdil její prospěšnost, že Východočeši uspěli a že se navzdory sněhové kalamitě všechno zvládlo. Obzvláštním překvapením pro účastníky přehlídky bylo ustrojení vánočního stromečku. Přehlídkové Vánoce v říjnu měly příjemnou atmosféru.

Byli jsme letos s mužem ve Vysokém zcela soukromě a užili jsme si to. Auto nám v závěru vyhrabali ze sněhu, postavili nás na kopeček a dolů do Semil jsme to už sjeli. Dál už to šlo, takže doufám, že se i nadále budeme setkávat na podobných divadelních sešlostech.

Vaše Mirka Císařová

Lakomá Barka

Doporučená recenze z Větrníku č. 4

Inscenace muzikálu Alelujá, dobří lidé v provedení divadelního souboru Doveda Sloupnice v režii Markéty Světlíkové dává možnost několika příjemných zjištění: Setkáváme se se zřetelným vymezením tématu, s jasným určením žánru, a v konečném výsledku pak se sdělením onoho tématu i ve využití možností, které zvolený žánr nabízí, a to na úrovni odpovídající nárokům národní přehlídky.

Oním tématem je člověčina, žánrem, jak již bylo řečeno, je muzikál, tedy jevištní tvar vyžadující hudební, pěveckou, hereckou a taneční složku.

Člověčina je ovšem na tomto místě ve snaze pojmenovat téma termínem příliš obecným. Na jevišti jsou přítomny dobré i špatné stránky člověka v podobě s mírným nadhledem znázorněné hamižnosti a touhy po hmotném majetku, tělesné náruživosti, zrádnosti, domýšlivosti, sebestřednosti, a jsou zde nabídnuty i možnosti cest, na kterých se člověk může snažit zbavit se svých slabostí a nedostatků, a to vše bez moralizování, se zdravou mírou skepse, ale i s odpovídající mírou optimistické naděje.

V práci režisérky s herci vidíme schopnost minimalizace interpretačního handicapu v zájmu dosažení výrazné postavy, jsme svědky poučené práce se znakem a jevištní metaforou (viz scéna s pannou ďábelnou v kleci zejména při vyhánění zlého ducha z těla ďáblem posedlé ženy, ale i na dalších místech inscenace). Řešení scény a všeho, co ji tvoří ze scénografického pohledu, je také velmi důmyslně pojato ve formě variabilní dřevěné konstrukce a ikonografických obrazů. I zde jsme svědky funkčního využití materiálu, kterým je holé dřevo, a to dokonce až ve vztahu k tématu a k časovému určení. I kostýmy a jejich proměny v průběhu inscenace pomáhají jednotlivým představitelům sdělit vnitřní proměny postav. Také světlo je stavebním prvkem v duchu vytváření atmosféry i věcné proměny (červený reflektor v popředí, bílé světlo v pozadí ve scéně rudé vody v kašně).

Herci až na naprosto ojedinělou výjimku dokazují orientaci v celkovém tématu i v tvorbě svých postav a jejich žádoucím vyznění, pohybují se na scéně s maximálním nasazením, ale nedostávají se do herecké křeče, jsou pravdiví a věrohodní. Pěvecké výkony jsou kvalitním hereckým zpíváním v duchu termínu, a pokud někdo neoplývá pěveckými vlohami, je výkon posunut do skeče, pak pěvecký handicap se stane mikrotématem. Nicméně většina členů souboru oplývá schopností výrazného pěveckého projevu a někteří jedinci splňují požadavky až na mírné intonační nejistoty téměř beze zbytku, ať již jde o posazení a znělost hlasu, jeho barvu i schopnosti pracovat s dynamikou projevu.

Choreografie je atmosférotvorná i obsahová, oplývá komickými prvky a dokonce jsme svědky funkčně opakované mizanscény v podobě dvojího Alelujá v provedení trojice dívek.

Hudební skupina hraje zapojena do děje a byť postrádá dirigenta, hudebníci jsou schopni pomáhat zpěvákům a hercům tu ve ztišení, tu v zesílení hudebního projevu. Vše se děje bez techniky, s živým zpěvem a akustickou muzikou.

Nicméně představení ve druhé půli vykazuje určitou inscenační únavu, jakoby se pojednou nedostávalo režijní invence nebo hereckých sil (scéna Lothara a Folchetta s tancem pod rozpaženýma dřevěnýma rukama), nebo v samotném závěru při scéně podlehnutí Peronelly, panny

cudné, rytíři Lotharovi. Zejména ve druhém případě je zapotřebí dbát přesného časování ve vývoji celé scény, počínaje mimickým dialogem mezi Ademarem a Eccelinem na jedné straně, Peronellou a Belcore na straně druhé.

To, že soubor s režisérkou nechává nakonec odpověď na otázku, s kým a s čím se jednotlivý divák bude dle vlastního založení identifikovat na samotných divácích, či zdali je či není lidstvo beznadějně slabé v boji se svými nedostatky, lze pokládat spíše za klad, než za nedostatek inscenace.

Ladislav Vrchovský
Vyšlo ve Větrníku č. 4
12. 10. 2009

❋❋❋

Kterak si **DOVEDA** přehlídek užívá...

Není to tak dávno – má hlava děravá si to ještě bez problémů vybaví – co jsme si hrávali divadýdko jen tak sami pro sebe. Pro tu naši vesničku malou, střediskovou. Jedno dopolední pro školu, dvě večerní pro veřejnost. Jednou jsme si vyrazili na jakousi regionální přehlídku, tam nám řekli, že v Goldonniho Poprasku jsme málo italští, nám to bylo líto a divadlo jsme nějaký čas nehráli. Po nějaké době přišla radikální změna – uchvátila nás Markéta Světlíková a ta nám hned na začátku řekla, že s ní se na přehlídky jezdit bude a se vším. U první pohádky nám ještě občas říkali, že sice dobrý, ale že to není moc pro děti. Potom už nás začali maličko chválit a letos nás teda chválili docela dost. Až se mi to zdálo podezřelé. Vždyť jsme tam měli i spoustu chyb a nedostatků...

Nejlepší na tom všem je ovšem pocit, že nás ten veliký ochotnický národ přijal mezi sebe. Že když někam přijedeme, tak už se máme s kým pozdravit a ten dotyčný má často chuť se pozdravit s námi. «Nojo, vy jste loni dělali toho Soudce, a co letos...» Že nám do Vysokého přijde SMS z Miletína: Držíme vám palce, hrajete i za nás... Že nás někdo zastaví na chodbě nebo na ulici a řekne: Včera jsme na vás byli, moc jste se nám líbili... No co se divíte, my jsme v téhle branži zatím jen krátce, pro nás je to všechno strašně nové a vzácné. Tak si to prostě moc užíváme... Díky

DOVEDA

Doveda

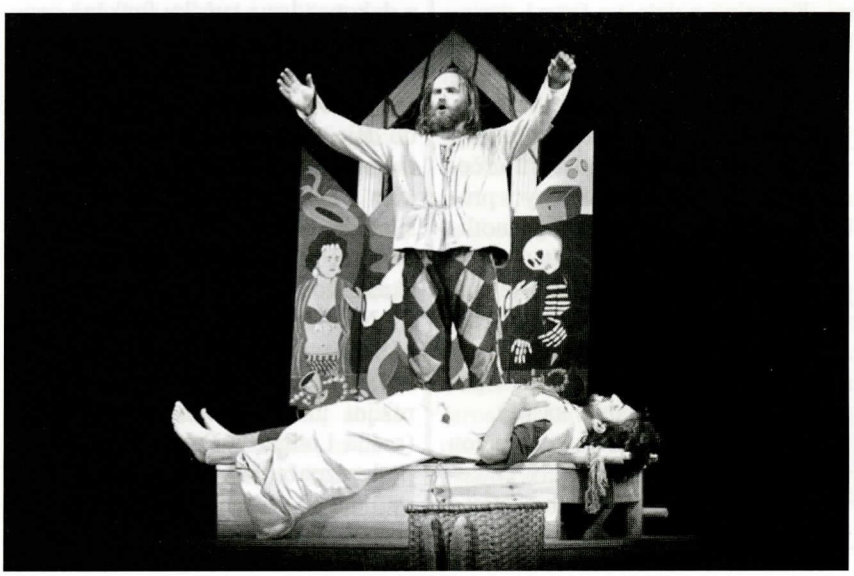

❋❋❋

NAŠI V RAKOVNÍKU

Chtělo by se mi opět napsat jako ve zprávě o Hronovu a Vysokém, že Východočeši byli na XVIII. národní přehlídce amatérského divadla pro děti (povšimněte si, že z vymezení zmizelo určení ‚pro mládež') Popelka v Rakovníku úspěšní. Bohužel tomu tak není.

Když se ohlédnu zpět do minulosti, a to až do období, kdy jsem měla možnost, ale i povinnost tuto oblast amatérského divadla ovlivňovat, musím přiznat, že se mi to navzdory veškerým seminářům a dalším akcím nikdy dostatečně nepodařilo. A východočeská situace vypadá vlastně i dnes tak jako tehdy. Soubory dále a rády pro děti hrají, dále vybírají to lepší z nabídky textů, která existuje, dále přivádějí děti do divadla a svými inscenacemi jim v lepších případech nekazí vkus a ani je od divadla neodradí, ale vyšších ambicí a zásadních činů je stále velmi, velmi po málu. Neodvážím se formulovat důvody, ale jisté je, že chybí především talentované osobnosti, pro které by byla tvorba v této oblasti tak přitažlivá, že by se na její specifiku chtěly soustředit.

Po mnoha letech (po našem přesídlení do Unhoště je Rakovník velmi blízko) jsme s mužem začali na přehlídku do Rakovníka jezdit. Absolvovali jsme letos náš třetí ročník. Jezdíme tam rádi. Přehlídka má mnohá plus - od vyhovujícího objektu pro pořádání, přes obětavé a milé organizátory, kteří si jsou vědomi, co taková přehlídka pro amatérské divadelníky potřebuje, po plný sál na představeních a množství účastníků z řady souborů, ale i mladých „klubistů" z dalších vrcholových přehlídek. V tzv. inspirativním programu je možné vidět velmi zajímavé inscenace profesionální produkce a je možné posoudit, kam až mohou jít i amatérské soubory, které před sebe kladou vyšší požadavky a mají ve

svém středu osobnosti, které mohou tyto požadavky realizovat. V diskusích, zejména o inspirativních představeních, je možné sledovat velmi uvolněnou debatu účastníků, kteří bez zábran a s jistou mírou vybavenosti zveřejňují své názory (možná, že větší míra doformulování, zobecnění a korekce lektory by této bezbřehosti svědčila). Pro soubory mají velkou atraktivnost také reflexe dětské poroty. Čím dále tím více se ale nemohu zbavit pocitu, že přehlídka jako špička ledovce se už teď poněkud vzdaluje své základně, a i když inspiruje, nemůže postihovat ty problémy v terénu, které by celkové zvyšování úrovně v této oblasti amatérské divadlo potřebovalo.

A teď už k našim představením. Z královéhradecké přehlídky venkovských souborů v Miletíně byl do programu rakovnické přehlídky doporučen DS J. K. Tyl z Meziměstí s inscenací hry Zdeňka Kozáka **O ševci Ondřejovi a komtesce Julince.** Její zhodnocení je shrnuto v závěrečné zprávě předsedy poroty Milana Schejbala takto: „...je pro Popelku zcela atypické, že se zde objeví pouze jediná inscenace z ranku tzv. iluzivního divadla. Letos tento čestný prapor nese soubor z Meziměstí. Je nám líto, že právě tento soubor narazil na úskalí velmi problematické textové předlohy, které se nakonec ukázalo nepřekonatelným. Absence základní dramatické situace dramatu, nevěrohodné motivace jednání postav hraničící s pohádkovým klišé, mnohomluvnost a neujasněnost i těch nejpodstatnějších vztahů jednajících postav, které se objevují v samotném textu, se nepodařilo inscenátorům překonat a otázkou zůstává, zdali to vůbec jde, neboť celkovému rozpačitému výsledku nepomohlo ani poměrně funkční a zdařilé scénografické řešení, ani herecky evidentně zdatný soubor.“ Pokud mám však zachytit i další momenty z pobytu souboru na přehlídce, musím říci, že navzdory tomu, že režisér inscenace hodnocení poroty přijal, soubor asi odjížděl s jistým smutkem. Protože i když klady inscenace byly jasně, ale stručně formulovány, v hodnocení převážilo rozhořčení nad nekvalitní textovou předlohou a soubor tak právem mohl mít pocit zmaru nad veškerou prací, kterou při přípravě inscenace odvedl. Přesto mi dovolte říci, že dle mého názoru inscenace vykazovala ty znaky, které jsou pro současnou tradiční produkci amatérského divadla pro děti pozitivní. Inscenace děti zaujala, byla kultivovaná a herecky, režijně i scénograficky v rámci možností kvalitní a úskalí textu čelila se ctí. Pokud jakýkoliv soubor, který chce pro děti hrát, nemá ve svém středu autorské osobnosti, nemá moc šancí na lepší výsledek. Chybí mu totiž to základní: dobře napsané výchozí texty. Nutno však dodat, že ARTAMA v tomto směru už mnohé učinila a bylo by dobře, kdyby se soubory seznámily alespoň s dostupnými materiály.

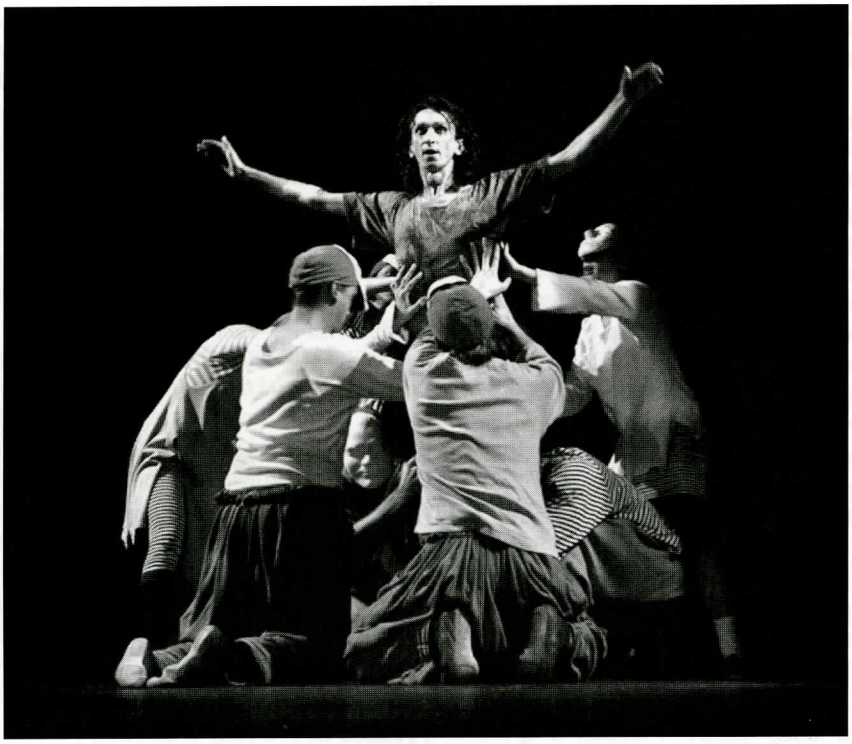

Putování smůly za štěstím

Z přehlídky Dospělí (pro radost) dětem v Havlíčkově Brodě postoupil na Popelku ještě jeden soubor z bývalého Východočeského kraje, a to soubor z Heřmanova Městce. Tentokrát jsme se nemohli zúčastnit celé přehlídky, a proto se mi nepodařilo vidět jejich představení **Něco z Jana vytvoříme, možná i pohádku.** Podle údajů v programu - a tak jak soubor léta znám - usuzuji, že si drobnou pohádku Jana Vodňanského vzal jako základ pro daleko širší pojetí, jež směřuje k hravosti, improvizaci i aktivizaci dětí, tak jak to vyhovuje pánům Josefu Řezáčovi a Michalu Dziedzinskému, kteří jsou podepsáni pod režií a jsou také hlavními protagonisty. Právě asi vklad těchto pánů byl největším přínosem inscenace. Porota jim však vytýkala neujasněnost zvoleného jevištního principu, který inscenaci rozlomil. Nedůslednost byla vytýkána i scénografickému řešení. Představení mělo však přes to všechno příznivý ohlas u dětského publika a lituji, že jsem je neviděla. V přehlídkovém zpravodaji Kukátko napsal v rubrice Nočník starého extralektuála Jan Švácha: “Divadelní soubor Heřman dokázal přinutit zpívat vedle dětí i většinu dospělých krásně stupidní slogan: , Zmrzlinová je lepší než perníková‘ - asi tak padesátkrát. Za sebe mohu říci, že popěvek se v mém mozku stal parazitem, kterého jsem byl do-

nucen vymýtit přelivem typu První signální či Na tu svatú Katarínu."

Kvalita obou východočeských představení se nepromítla ani do udělení čestných uznání a cen, takže tentokrát od nás na národní přehlídce průměr, nikoliv úspěch, ale také ne prohra, ani ostuda. Pro potěšení ještě na závěr bonbónek: V posledním inspirativním představení, které ukončilo letošní Popelku a bylo z profesionálního divadla Lampión z Kladna, se objevila ještě jedna výrazná východočeská tvář. V sugestivním syntetickém pohybově-výtvarném představení s prvky hororu a groteskы **Putování Smůly za štěstím** byl jeho středobodem a hlavní postavou Drahomír Mráz. Když se k nám před představením přihlásil, potěšilo nás to, ale museli jsme přiznat, že jsme hned nevěděli, kam ho umístit. A ejhle, šlo o bývalého žáka Jesliček z dílny Jiřího Polehni. Připomněl nám, že jsme hodnotili na jakési minulé krajské přehlídce jejich inscenaci Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho. A už jsme byli doma. Po představení jsme se už neviděli, ale ráda bych mu i touto cestou vzkázala, že nás zaujalo. (Škoda, že se nevejde do Jesliček pro nějaké další Cenění.) A že on sám si vede nad míru dobře a že hájí skvěle barvy východočeského regionu i domovských Jesliček. Doufám, že Ivo Mičkal stihl Nadě poslat alespoň nějakou fotku a že ho na stránkách Hromady uvidíte.

Tolik z Rakovníka. Jsou soubory, které mají své zástupce na přehlídce po celou dobu jejího konání, jiní přijíždějí alespoň na část. Pokud jen trochu můžete, zajeďte na příští Popelku také. Přináší mnohé zážitky, především ty inspirativní.

Mirka Císařová

Našli jsme na internetových stránkách souboru:

Co se peče v troubě...

8. 11. Tak jsme se vrátili z Rakovnické Popelky, kde nám bylo řečeno, že jsme sice hráli dobře, ale vybrali jsme si špatného autora. Zdeněk Kozák prý neumí psát pohádky „v jeho pohádkách je vše co má v pohádce být, ale nezapadá to do sebe jako celek". No možná že na tom něco je, ovšem to nemění nic na faktu, že celou dobu mluvili jen o tom, jak je ten scénář špatný a jak z toho nejde nic kloudného udělat. Místo toho aby rozebrali jednotlivé herecké výkony, ztvárnění scény nebo hudební doprovod. Neustálé omílání toho, jak je ten scénář na h... nám asi moc nepomůže...

***

SPECTACULO INTERESSE

Takový název nese mezinárodní loutkářský festival, který se koná jednou za dva roky v Ostravě, pořádá jej ostravské Divadlo loutek a setkávají se na něm především profesionální loutkáři a loutková divadla. Letos se konal po osmé a do doplňkového programu byl pozván Někdo, dvoučlenný soubor jednoho herce ZUŠ Jaroměř, tedy Jakub Maxymov a Pavel Holický se svou pedagožkou Jarkou Holasovou a inscenací Ve dvě na hruškách II. Pikantní je, že prostor v Divadle Petra Bezruče, v němž se představení dvakrát odehrálo, nese název Márnice. Ale jako v márnici tam atmosféra při představení rozhodně nebyla, alespoň ne při tom, které jsem viděla já. Naopak – diváci se bavili a v závěru kluky odměnili velkým potleskem. Později jsem vyslechla v kuloárech, když se kdosi tázal, jaké to je a jestli na to má jít, že to je sice amatérský soubor, ale velmi milé a nápadité představení a že určitě stojí za vidění (a to mám zkušenost, že profíci chválou obvykle šetří!).

Nemohu taky nezmínit, že v hlavním programu Východočechy úspěšně reprezentovalo Divadlo Drak s inscenací Zlatovláska podle Rettigové, což je vlastně jakési volné pokračování inscenace Jak si hrají tatínkové a tady se pohádka odehrává v kuchyni při přípravě svatební hostiny. V Ostravě jsem viděla tuto inscenaci potřetí a musím konstatovat, že to bylo představení z těch tří nejlepší: děti v hledišti Jiříkovi až neuvěřitelně upřímně fandily a radily mu, co má nebo nemá udělat a to se zpětně pozitivně odrazilo na chodu a působivosti celku. A tak byl Drak (jako jediné české divadlo) oceněn jednou ze tří udělovaných cen.

A když už píšu o Východočeších v Ostravě, tak si trochu přihřeju svoji polívčičku. Součástí festivalu byla i výstava k 80ti letům mezinárodní loutkářské organizace UNIMA, kterou připravilo moje mateřské Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi – výstava byla k vidění nejdříve od května do srpna v muzeu a poté se přesunula do Ostravy a pokud vím, i tady se setkala s ohlasem návštěvníků.

A to už je k východočeské účasti v Ostravě opravdu všechno.

Alena Exnarová

***

DOBŘE, ŽE JSOU HRUŠKY NA SVĚTĚ

Inscenaci jaroměřského **Divadla Někdo**, tedy mladíků Jakuba Maksymova a Pavla Holínského, vzniklé za vydatné pomoci a podpory pedagožky tamní ZUŠ Jarky Holasové **Ve dvě na hruškách II.** jsem poprvé viděl letos na jaře na kosteleckém Kostlivci. Odtamtud se dostala na Šrámkův Písek a pak i dál do Jiráskova Hronova. To však nebyl konec jejímu raketovému vzestupu na letošní hvězdné nebe českého loutkářství.

Když jsem přijel na mezinárodně i významem největší loutkářský festival u nás - na osmý ročník Spectaculo interesse do Ostravy, hned první večer jsem v komorním sále Divadla Petra Bezruče, v takzvané Márnici,

narazil právě na představení této nezbedné, ale vlastně velmi vážné hříčky. Přízračný a pro inscenaci ideální název prostoru jí svědčil. Jakub přesně zvládl sklepní místnost, počet diváků - kolem padesáti - odpovídal formě představení i způsobu Jakubovy komunikace s nimi. I druhdy trochu opomíjený Pavel byl po celý čas integrální součástí dění.

Inscenace nereprezentovala jen amatérské loutkové divadlo, ale byla a je především dokladem českého loutkářského filigránství, hračičkovství, hravosti, nápaditosti a zdravé inteligence. Navazuje na linii, kterou před časem hloubili a dodnes rozvíjejí hradečtí DNO, před nimi Buchty a loutky a před nimi jistě desítky a stovky dalších tvorbou a chytrými příběhy potrefených vypravěčů amatérského i profesionálního, sousedského i kočovného divadla. Maksymov vlastně ani není opravdovým loutkářem. Loutky (či spíš k hraní uzpůsobené výtvarné artefakty) a hra s nimi mu slouží k dialogu s divákem, ke hře s ním a vyprávění. A nepotřebuje ani mnoho slov. Navenek jen blbne. Ale tak krásně, klidně a zdánlivě samozřejmě, až člověka smíchem a závratí z jeho nápaditosti mrazí. Z toho, že je bída na světě. Z toho, že je násilí a nuda na světě. Z toho, že jsme součástí jedné Země, jednoho rodu, jedné vesmírné vteřiny. Z toho, že smrt je nejdůležitější. Ať jsme bílí nebo rudí, ať jsme z Afriky nebo Jaroměře. Víme o nezbytnosti smrti, čteme o ní v různých pohádkách, z nichž si jednu - Paní bídu Václava Cibuly z jeho Španělských pohádek - jaroměřští zvolili za předlohu, ale její dotek je vždycky silnější než samo vědomí.

A počtvrté jsem Jakuba, Pavla, paní Jarku a jejich inscenaci viděl v sobotu 10. října v pražském Teatru NoD. Pozval jsem je tam na svůj festival ...**příští vlna/next wave**... Byli horkými favority na festivalovou poctu Objev roku, a byť ji nakonec festival udělil slovenskému performerovi a režisérovi Jánu Mikušovi, patřili právě oni pro mnohé diváky k těm největším a především nejmilejším objevům. Představení bylo v rámci letošní dramaturgie festivalu, zaměřené právě na hranici mezi životem a smrtí, dokladem možné odlehčenosti a svěžesti v náhledu na toto téma. Bylo snad jediné takové za celý týden, co se letošní setkání divadelní, taneční, výtvarné, literární a jiné alternativy konalo.

A tak všem třem jaroměřským děkuju. Dobře, že jsou hrušky na světě. A doufám, že nebudou jen dvě...

Vladimír Hulec

***

KOUŘ SNUJE V PRSTENCÍCH

Dred + J. S. T. E. Artyžok: PůlDekalog

Disk Praha, neděle 11. 10. 2009

*Letošní, v pořadí 16. ročník festivalu **..příští vlna/next wave...** nesl podtitul ...mezi životem a smrtí... Při jeho komponování jsem měl dopředu vytipováno několik jedinců či souborů a jejich projektů a akcí. Chtěl jsem zachytit divadlo jako život na hraně bytí a nebytí. Chtěl ukázat, jak tenká existuje hranice mezi strhující, fantastickou vizí a odpudivou, smrtelnou depresí, mezi vítězstvím a karambolem, mezi opojným letem a sebevražedným činem.*

Básníci, snílci, vizionáři

Myslel jsem přitom na Petra Lébla. Před deseti lety - v noci z 11. na 12. 12. 1999 - spáchal sebevraždu. Měsíc předtím dokončil možná svou nejlepší inscenaci: Čechovova Strýčka Váňu. A myslel jsem taky na Josefa Tejkla, který letos zemřel cestou za jarem na Kralickém Sněžníku. Myslel jsem na Jima Morrisona, Janis Joplin, Jimi Hendrixe, Iana Curtise, Kurta Cobaina... Na Ladislava Klímu, Antonina Artauda, Jana Palacha. Na básníky, snílky, vizionáře. Na šílence. Na všechny, kteří padli cestou za snem. Nebo za smrtí?

Taková témata a takové akce mě zajímaly. Tvůrce, kteří takto uvažují, jsem oslovil. Byl mezi nimi i principál Divadla Dred **Ondřej Pumr**. Na festivalu byl již několikrát... Snad vždycky to byl průser a propadák. Snad vždycky vyvolal Pumr konflikt. Opil se a vstupoval svým hercům do hraní. Neodhadl své možnosti a síly, své nápady a vize nedotahoval do rázných tvarů, jaké by potřeboval. Nadával divákům. Nadával svým

hercům. Přecenil sebe i je a učinil z nich bezradné manekýny splňující jeho příkazy. Byl nedůtklivý, nekomunikativní, nečitelný. Arogantní a nasupený. ...mezi životem a smrtí....

Mezi křesťanstvím a nekonečnem

Jeho projekt deseti performancí **Dekalog**, vznikající ve spolupráci Dredu s polskými performery vystupujícími pod hlavičkou J. S. T. E. Artyžok, je inspirovaný různými vlivy a kulturními odkazy křesťanství. Právě různé přístupy k duchovní rovině života se ukázaly jako nejpodstatnější pro vybrané téma festivalu. Projekt Dekalog vzniká pod tímto názvem od roku 2007 (první „oficiální" díl - Netřesk - uvedl Pumr v Turnově na Modrém kocourovi 24. 2. 2007), ale - jak bude ještě patrno - jeho kořeny lze vystopovat již o rok či dva dřív. Na ...příští vlně... se Pumr původně chystal svůj Dekalog dokončit a poprvé v celodenní akci veřejně prezentovat. Nakonec ale dospěl - zatím - jen do půli: **PůlDekalog**. Akce se tedy skládala z pěti oddělených částí, jež se odehrály v průběhu půldne v několika prostorách Divadla Disk.

Pět zastavení

Začínalo se zhruba ve 14:30 hodin. První díl - **Kamtenpláč** - byl nejdelší (asi hodinový). Je z letošního roku, poprvé ho Dred uvedl (nemýlím-li se) na Modrém kocourovi 28. února. Zabývá se v něm životem a dílem sv. Jana od Kříže (1540-1592), Terezie od Ježíše (1515-1582) a vznikem řádu bosých karmelitánů. Dred + J. S. T. E. Artyžok tento svůj dosud nejotevřeněji prokřesťansky laděný, přímočaře mystický díl odehrály na velkém jevišti Disku v tradičním uspořádání této studentské scény. Diváci se pak přesunuli do malého sálu Divadla Řetízek, kde se konal díl druhý- Smirk. Jde vlastně o zkrácenou verzi inscenace Dredu a J. S. T. E. Artyžok z roku 2006 a tehdy nazvanou Lehká zemitá plocha. Smirk. Pumr zde uvádí v (inscenační) život základní symboly a archetypy křesťanství a života vůbec - vodu, hlínu, mouku, oheň, tělesnost, utrpení, bolest... Následovala hostina ve foyer, na které se podávaly ryby, jablka, křížaly, voda, víno, lámal se chléb. A zněla hudba. Během toho odcházeli jedinci - vedeni průvodcem - do **Svatyně** (tak se jmenovala tato část) vytvořené opět v Řetízku na minutovou meditaci za voicebandového doprovodu chóru a hlasu kněze. Šlo o na festivalu premiérovanou performanci. Následovala část **Křížaly** (poprvé na kosteleckém Kostlivci v kostele J. A. Komenského 24. 3. 2007) inspirovaná Šotolovými Osmnácti Jeruzalémy o dětské křížové výpravě. Měla se odehrát na střeše Disku, ale déšť zahnal performery zpět do Řetízku. Závěr - v Řetízku a jeho šatnách - pak patřil **Pygmalionu - Svatbě - Karu**, s nímž loni Dred doputoval až do šaten zimního stadionu Jiráskova Hronova (z Kostelce, kde se hrál na jevišti a záchodcích kulturního domu, přes Šrámkův Písek, kde se odehrál v šatnách nově otevřeného kulturáku). Mýtus o stvoření umělého člověka a jeho smrti tak celkem ústrojně zakončil nedělní festivalové putování za Bohem vně i uvnitř nás.

Cestou k rituálu

Nechce se mi zde PůlDekalog hodnotit. Zatím je nejcennější, že vzniká a je. Aby do budoucna úplný Dekalog komunikoval, je třeba jej mnohem důsledněji provázat, dodat mu jednotící linii, pracovat prokomponovaněji k celkovému tvaru a používaným symbolům a atributům. Je třeba mu dodat průvodce, který by po celý čas diváky vedl a komunikoval s nimi. Je třeba zvolit vhodný čas a přesná místa. Je třeba, aby rekvizity a symboly „žily", aby slova, gesta a činy do sebe zapadaly. Aby režisér, herci a po čase i diváci se pohybovali bosí. Myslím to přeneseně, symbolicky i fakticky. Jinak akce nemá opravdovou sílu. Jinak akce není rituálem, ale procházkou.

Je patrné, že celek bude - po všech stránkách - velmi, velmi náročný a je možná nad síly amatérského souboru. Vzniká a odehrává se totiž na pokraji bytí a nebytí, zájmu a nezájmu, života a smrti. Souboru i akce. Zosnovatelů i aktérů. Performerů i diváků...

Kouř snuje v prstencích, psal o jednom ze svých projektů Jerzy Grotowski, jemuž jsme PůlDekalog na festivalu věnovali a během třetí části - Svatyně - otevřeli výstavu velkoformátových fotografií z jeho života a tvorby. Od jeho smrti - tak jako od smrti Petra Lébla - uplynulo letos deset let. I Pumr snuje své životní sny v prstencích. Snad se nerozplynou.

Vladimír Hulec

***

PŘELET NAD LOUTKÁŘSKÝM HNÍZDEM

Z POHLEDU VÝCHODOČECHŮ

Už 19. ročník této přehlídky společné pro profesionální divadla, amatérské soubory a nezávislé skupiny proběhl ve dnech 7. - 8. listopadu 2009 na obou scénách pražského Minoru. V předvečer přehlídky se konalo setkání členů UNIMA spojené s promítnutím filmu *Poslední maringotka* (scénář Ida Hledíková, režie Peter Beňovský, 2008), který zachycuje osudy několika loutkářských komediantů a potomků loutkářských rodů působících na Slovensku, v Česku, Německu, Maďarsku. Jde o působivý a cenný dokument – o to cennější, když si uvědomíme, že tři z hlavních aktérů dnes už nežijí. Nemohu než doporučit (vyšlo i na DVD)!

V rámci přehlídkového programu jsme viděli celkem devět inscenací. Mezi východočeské soubory může-

Hanka Voříšková a Muziga

me jistě počítat **Čmukaře s Turnova** s inscenací *Za každým rohem jeskyňka*, s níž Dáda Weissová s Romanou Zemenovou uspěly u dětských i dospělých diváků v Praze stejně jako na Loutkářské Chrudimi a Jiráskově Hronově.

Sobotní večerní program spojený s předáváním „loutkářského Oskara" zvaného Erik za nejlepší inscenaci uplynulé sezóny obstarali **Hanka Voříšková a Muziga**, tedy manželé Vedralovi, známým společným pořadem *V širém poli hruška* – valašskými lidovými písničkami s loutkovými a obrazovými klipy k některým z nich. Pokud jde o Erika samotného, rozhodl letos v hlasování mezi dvěma adepty jediný bod: Erika získalo **Naivní divadlo Liberec** za *Pohádku o Raškovi* (na Přeletu nebyla, protože byl soubor v zahraničí, ale viděla jsem ji v červnu na Mateřince a vřele doporučuji!) a na druhém místě se (podle mého názoru zaslouženě) umístil pražský soubor **Tate iyumni** s inscenací *Krvavé koleno*, kterou jsme mohli vidět na Loutkářské Chrudimi i Jiráskově Hronově. Další navržené inscenace se umístily za uvedenými dvěma s velkým odstupem, ale i tak nás může těšit, že třetí místo patří *Zlatovlásce podle Rettigové* **Divadla Drak** a čtvrté inscenaci *Ve dvě na hruškách II* souboru **Někdo ZUŠ Jaroměř.**

Pokud jde o další východočeské stopy na přehlídce, pak nelze ještě pominout inscenaci **Divadla Minor** *Konžert taneb Výchova dítek v Čechách*, kterou s herci Minoru připravil Jirka Jelínek a inscenaci *Doremifa sůl nad zlato*, kterou se s Divadlem Drak odchodem do důchodu loučí Josef Krofta a kterou jsme v Praze viděli hned v první repríze den po slavnostní premiéře.

Alena Exnarová,

Foto v rubrice Ivo Mičkal

RAČTE VSTOUPIT!

KLICPEROVO DIVADLO HRADEC KRÁLOVÉ

Poslední premiérou KD (před uzávěrkou této Hromady) byla Lermontovova **Maškaráda**, velké romantické drama o lásce, žárlivosti a cti, které lze zařadit i po bok Puškinova Evžena Oněgina. Lermontov (současník K. H. Máchy) napsal provokativní básnické drama o knížeti Arbeninovi, muži vášní a temných stínů, a mladý režisér Daniel Špinar (z Vinohradského divadla), oceňovaný v poslední době mimo jiné za Buchnerova Vojcka, připravil inscenaci navýsost divadelními prostředky, v dokonalém výtvarném a hudebním zpracování - jako akční podívanou, v níž si divák ani neuvědomí, že hra je ve verších (které by mohly současnou „klipovou" diváckou generaci i odrazovat). Špinar inscenuje nejostřejší, kdysi cenzurou zcela odmítnutou verzi Maškarády. Kritik J. P. Kříž o hradecké inscenaci píše: „... režisér téma spojil do úžasného, pohybově a gesticky expresívního tvaru provokujícího k divácké účasti. Vypjaté situace bičují divákovy smysly na scéně Lucie Škandíkové, s herci v tvarově deformovaných kostýmech Lindy Boráros. Vše doprovází místy snová hudba Jiřího Hájka. Samostatnou kapitolou je světelný design - osvětlení škvírami dveří, barem v sekretáři, sporadicky fungujícími lampami, bodovými světly. S tím korespondují emočně vybičované výkony herců. Maškaráda potvrzuje rozhodné vykročení Klicperova divadla k novým kvalitám - po konečně oplakané Morávkově éře."

Premiéra Maškarády byla 24. října, ale již 10. října uvedlo Klicperovo divadlo první premiéru sezóny, nový autorský opus Davida Drábka **Náměstí bratří Mašínů** - komedii s podtitulem „Hra o nehybnosti". Autor Drábek napsal text o lidech, kteří „trčí ve stojatých vodách svých bezvýznamných a nesmyslných existencí". Jako režisér nabízí divákům lidské osudy, které se jakoby „protínají na maškarním bále, kde figurují v bizarních převlecích za zvířata a rostliny, aby se pak společně ocitly na nucené cestě k českému moři". Představení má velmi dobrý ohlas kritiky i publika, stejně jako předchozí Drábkova inscenace jeho vlastního textu Ještěři - muzikálu, který volně navazuje na velmi úspěšné Akvabely. Hudbu napsal Darek Král, texty písní textař skupiny Sto zvířat Tomáš Belka. Klicperovo divadlo ke hře vydalo i cédéčko, k čemuž uvádí: „Česká hudební scéna se právem může otřást v základech. Do jejích poklidných vod se totiž silou ještěří vrhá Klicperovo divadlo se svým exkluzivním cédéčkem, ukrývajícím ve své naleštěné ploše songy a scénky z oblíbeného muzikálu Ještěři...."

Z minulé sezóny přešla do nového repertoáru hra Arnošta Goldflama **Ženy a panenky** - kabaretní představení, které nezklame nikoho, kdo ještě pořád věří na Panenky a na Mikuláše. Herečky Klicperova divadla se Vám představí tak, jak jste je ještě neviděli. Šťavnatý kabaret - na scéně V podkroví - je spíše „namydlenou operou" o ženské lásce ke svému rodu (co zachutná jako čokoláda s chilli papričkou). Nastudoval ji režisér Jiří Ondra jako první titul nového cyklu „Šepoty a výkřiky".

Mimořádnou inscenací Klicperova divadla je i Čapkova **Věc Makro-**

Maškaráda

Náměstí bratří Mašínů

pulos v režii Evy Herajtové a především se strhujícím (moderním a aktuálním) výkonem Kamily Sedlárové. Hra o touze po věčném mládí, o konfrontaci člověka se Smrtí, kterou nelze přelstít. Také se ještě hraje **Princ a chuďas** v režii Zoji Mikotové, Steigerwaldovy **Dobové tance** v režii Ivana Rajmonta, Havlovo **Odcházení** v režii Andreje Kroba, komorní příběh o přátelství mezi těžce nemocným chlapcem a jeho ošetřovatelkou **Oskar a růžová paní** s vynikajícím Janem Sklenářem a Martinou Eliášovou (režie I. Balaďa), také je stále na repertoáru Gogolův **Revizor** (režie Ivo Krobot), v prosinci měly derniéru po téměř 70 reprízách Havlíčkovy **Petrolejové lampy**. Hraje se však ještě **Dámská šatna** Arnošta Goldflama - o herečkách Klicperova divadla *(Goldflam má hradecké herečky rád)*.

Mezi ohlášenými premiérami této sezóny je i nová hra, kterou napsala dramaturgyně KD Magdalena Frydrych Gregorová a dala jí název **Vltavínky** (režie Viktorie Čermáková). Před koncem roku bude mít premiéru **Dobře placená procházka**, opera Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra v režii (a choreografii) Radka Balaše. Umělecký šéf David Drábek chystá uvedení dalšího svého textu s názvem **Noc oživlých mrtvol - v televizní country show Beverlyho Rodrigueze** (sám si bude opět režírovat). Režisérka hradecké Věci Makropulos Věra Herajtová se na prkna KD vrátí inscenací **Valmonta** od Christophera Hamptona. Mimořádný text Moiry Bufffini **Král je panna** (Silence) nastuduje režisérka Lída Engelová a konečně - můžeme se těšit, jak Vladimír Morávek, který se po čase vrací ke „svému" hradeckému hereckému ansáblu, chytí pod krkem **Hadriána z Římsů** V. K. Klicpery, jistě to nebude jen tak, jako vždycky.

-sg-

DIVADLO DRAK HRADEC KRÁLOVÉ

Divadlo „naspořilo" za poslední dobu rozměrný repertoár, z minulých sezón se stále hraje mj. **Zlatovláska** - podle M. D.Rettigové, **Komediantské báchorky aneb jak se kdy o draku zpívávalo,** pohádka **O pejskovi a kočičce**, **Magická revue s ptákem Ohnivákem**, z let 2002-2006 se ještě hrají **Ententýky, Štěně nebo špenát?, Jak si hrají tatínkové, Alenka zamilovaná, Štědrej večer nastal, Perníková chaloupka, Všechno létá co peří má**, dokonce ještě můžeme vidět i dobře uleželou **Černošskou pohádku**, která měla premiéru v září 1999.

Mezi žhavé novinky patří nejnovější premiéra (1. prosince 2009) s názvem **Bojí se tygři?** - autorská inscenace na motivy hry Tygřík Petřík od Krystyny Januszewské. Bude to písničkové představení o strachu a odvaze. Sklep, v němž si děti hrají, se promění v cirkusové šapitó a hrdina příběhu bude hlavním artistou - nebezpečná cirkusová čísla, živý orchestr, veselé písničky a spousta legrace nakonec bojácného synka o strach připraví. Inscenace je určená dětem od tří do osmi let. 21. října měla premiéru inscenace **Doremifa Sůl nad zlato** Josefa Krofty, který se jí jakoby loučil s kariérou dlouholetého uměleckého šéfa Draku. Drakovská verze pohádky je o králi Jiřím šedesátém šestém, který sice panuje v Království hudby, ale na to, že „solí nad zlato" může být někdy i hudba, se přijde až během hry. Je to pohádka se vším všudy, jenom tam je kromě soli ještě hodně muziky (pro děti od 6 let). V režii Jakuba Krofty, výpravě Marka Zákosteleckého a s hudbou ABBA (v nastudování Jiřího Vyšohlída) se hraje i „týnedžerské" představení s názvem **Akné fakt né!**, premiéra byla 1. října.

A nesmíme zapomenout na poslední premiéru loňské sezóny, **Čekání na sedmou vlnu**, jejíž předlohou je kultovní román Motýlek (vyšel v Paříži v roce 1969, v roce 1973 byl natočen stejnojmenný film se Steve McQueenem a Dustinem Hoffmanem). Autor Henri Charriére (1906-1973) byl neprávem odsouzen na doživotí v trestanecké kolonii na Ďábelských ostrovech, během dvanácti let strávených v nelidských podmínkách se několikrát pokusil o útěk. Děj představení (dramatizace Jan Kašpar) se odehrává během dvou let strávených na samotce, kde hlavní hrdina vzpomíná na pokusy o útěk a spřádá plán na ten poslední, který také nakonec uskuteční (režie a dramaturgie Jakub Krofta, výprava Marek Zákostelecký, hrají Václav Poul a Milan Žďárský).

Přijďte se podívat!

-sg-

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE slaví stovku

Opera, česká premiéra i klasika. To všechno čeká letos diváky Východočeského divadla. Pestrá dramaturgie má připomenout všechny žánry, se kterými se tu Pardubičtí za posledních sto let potkali.

„Před válkou pardubické divadlo stálo na operetách a ještě dřív na operách," vzpomíná dramaturg Tomáš Syrovátka. „Do opery se nepustíme, ale operetu chystáme. Na druhou stranu ale chceme dělat to, co umíme, proto jsme hledali dílo, které stojí na činohře," říká Syrovátka. Volba nakonec padla na operetu Netopýr, která je hlavně dobrou komedií. Ne všechno herci budou zpívat, hudba se bude hodně využívat scénicky. O nastudování se postará zkušený režisér Petr Novotný, který je v Pardubicích podepsán pod řadou muzikálů.

Markéta Lazarová po dvaceti letech

Za jeden z vrcholů sezóny považuje dramaturg Tomáš Syrovátka Markétu Lazarovou. Soubor ji uvedl jako první premiéru letošní sezóny. Navíc tento titul mělo pardubické divadlo v repertoáru přesně před dvaceti lety. Tehdejší nastudování Michaela Taranta mělo úspěch a diváci na něj dodnes vzpomínají.

„Velký prostor dostala hudba. To je společné s předchozí Markétou Lazarovou. I naše nové zpracování je velmi emotivně vyhrocené a vizuální. Režisér Jiří Seydler pracuje velmi pečlivě s Vančurovským jazykem," tvrdí Syrovátka.

Markéta Lazarová

Jiří Seydler nesáhl ani po jedné existující dramatizaci. Rozhodl se, že dílo Vladislava Vančury změní v divadelní scénář sám. „Markétu Lazarovou jsem si vymodlil. Chtěl jsem ji dělat už někdy před čtyřmi lety. Je to moje zamilovaná knížka," říká Seydler.

Pardubické zpracování sleduje tři hlavní témata. První je zrod lásky v nejméně vhodnou chvíli. Druhé je zaměřené na velikost hlavních postav, které bojují o hrdost a svobodu. Třetí téma ukazuje střet ženského a mužského světa. „Muži žijí pro okamžik. Bojují za svoji čest, moc, peníze. Ženy musejí stát tak trochu nad tím vším. Musejí si vybudovat prostor, aby jejich děti mohly v klidu vyrůst," popisuje své pojetí Seydler. „Žena je motto světa, chlap je žhavá, rychle pomíjející vteřina," dodává režisér.

Česká premiéra komedie Čistírna

Východočeské divadlo má za sebou i druhou plánovanou premiéru sezóny. Divákům nabídlo českou premiéru komedie Čistírna, se kterou počítá na příští Grand festival smíchu.

Němečtí autoři Wolfgang Spier a Pit Fischer považují svou hru za situační komedii. Realizační tým Východočeského divadla se však rozhodl, že z Čistírny udělá grotesku.

„Hrdinové komedie chtějí být rychle šťastní. Získat snadno peníze a napálit všechny kolem sebe," mluví o zápletce režisérka Hana Mikolášková. Dvojici Petrovi a Johnovi jde o starý zapomenutý trezor plný peněz. Získání pohádkového bohatství jim komplikuje neodbytná zákaznice, policista a láska v podobě krásné Evelyn.

Čistírna Východočeského divadla Pardubice není bouřící groteskou, ale spíš milým představením. Slzy smíchu netečou, ale diváci se při odchodu usmívají.

Na další premiéru si příznivci pardubického stánku Thálie počkají až do 16. ledna. Celé jeviště bude patřit pouze herečkám a hře Nejstarší řemeslo.

-kp-

- V. Vančura - J. Seydler **MARKÉTA LAZAROVÁ** (režie J. Seydler) premiéra 17. a 18. října 2009
- W. Spier - P. Fischer **ČISTÍRNA** (režie H. Mikolášková j. h.) česká premiéra 14. a 15. listopadu 2009
- P. Vogel **NEJSTARŠÍ ŘEMESLO** (režie J. Seydler) premiéra 16. ledna 2010 na komorní scéně
- J. Strauss ml. - K. Haffner - R. Geneé **NETOPÝR** (režie P. Novotný) premiéra 13. a 14. února 2010
- P. Shaffer **AMADEUS** (režie M. Tarant j. h.) premiéra 10. a 11. dubna 2010
- N. V. Gogol - M. Pecko **BLÁZNOVY ZÁPISKY** (režie M. Pecko j. h.) premiéra 22. května 2010 na komorní scéně
- P. Novotný - J. Uherová **ČACHTICKÁ PANÍ** (režie P. Novotný) premiéra 5. a 6. června 2010 na Kunětické hoře

Foto archivy divadel

Čistírna

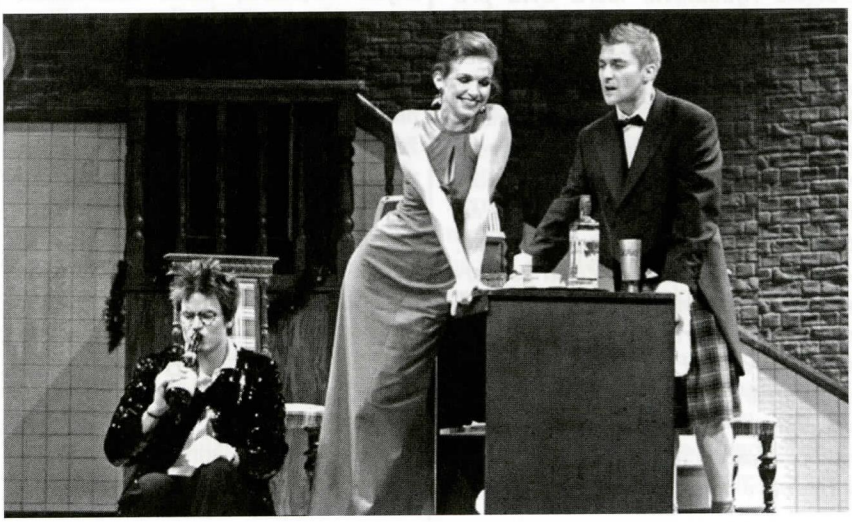

OSOBNOSTI

FRANTIŠEK LAURIN (*12. 11. 1934)

český režisér a pedagog

HESLO Z ENCYKLOPEDIE KDO JE KDO

František Laurin byl postupně režisérem Realistického divadla (1958-81), Národního divadla (1981-88), poté ředitelem Divadla na Vinohradech v Praze (1988-90) a od roku 1991 uměleckým vedoucím souboru ve Východočeském divadle v Pardubicích. Vyzrál na režiích psychologických her (Inge: Vrať se, Sábinko! 1972, Neboj se, miláčku, 1975), v nichž se opíral o vynikající herecké výkony protagonistů souboru (J. Dítětová, J. Vinklář, Eva Klepáčová) ale i klasiky (Moliére: Tartuffe, 1973). V roce 1974 režíroval sovětskou hru Výstup na Fudžijamu od Čingize Ajtmatova, která byla pro svou kritičnost vůči komunistickým praktikám prověřována na představeních pro vybrané obecenstvo a krátce po premiéře zakázána. Laurin se věnoval i uvádění nových původních českých her (Šotola: Cesta Karla IV. do Francie a zpět, 1979, Pěší ptáci, 1981, Tovaryšstvo Ježíšovo, 1990). Od roku 1962 učí na konzervatoři i na DAMU. Pohostinsky režíroval v řadě pražských i mimopražských divadel. Přes 30 let významně spoluutvářel podobu oficiálního divadelnictví včetně divadla amatérského (častý člen odborných porot v Hronově apod.).

Encyklopedické heslo vždy stručně a věcně připomíná jev, osobnost či fenomén zasluhující pozornost. Nikdy ale nevystihne celou šíři - většinou je prosto emocionálního rozměru, který je součástí podstaty. Prof. František Laurin, letošní pětasedmdesátník, český režisér, je však nejen osobnost, která mimořádně ovlivnila naši profesionální divadelní scénu 2. poloviny 20. st. Je to také člověk s mimořádnou schopností empatie, přátelství, mohli bychom říci, že je „milovník člověčenství". Také proto řada jeho režijních opusů dodnes zůstala živou vzpomínkou současníků. I proto má spousta amatérských divadelníků v paměti jeho moudrá hodnocení amatérských představení na nejrůznějších přehlídkách, Hronov nevyjímaje...

Dodnes se práci s amatéry věnuje, konečně - je i čestným členem našeho Volného sdružení východočeských divadelníků. Na krajské přehlídce činoherního divadla v Červeném Kostelci tvoří s prof. Císařem neopakovatelnou dvojici: vážené teoretické analýzy jednoho doplňují praktické konsekvence druhého – jedno s druhým je pro amatérské tvůrce inspirací, kterou by profesionální scény (odsouzeny většinou ke čtení popremiérových dojmologií) mohly závidět. To, že se kdysi František Laurin rozhodl pomáhat amatérským divadelníkům a že mu tento vztah dodnes vydržel, že je stále spojen s naším východočeským prostředím, můžeme pokládat za neocenitelné štěstí. Svou životní uměleckou a lidskou zkušeností „infikuje" nové generace amatérských divadelníků, mj. i režijními kurzy, které dnes VSVD pořádá. Znám se s Františkem Laurinem snad víc než čtvrt století a vážím si toho, že jsem mu mohl být nablízku, mj. i v porotách na Vysokém, v Brněnci, v Miletíně. Vždycky mě okouzloval nejen precizností s jakou volí slovo, svým gentlemanstvím i šarmem, s nímž dovede promluvit (nejen) s přáteli, vždycky mě zahanboval svou úžasnou pamětí. A především svou úžasnou vypravěčskou dovedností, ostatně schopnost vyprávět je v podstatě základ i mistrovství režijní profese. Pane profesore, milý Františku, ať ti dlouho slouží zdraví a jiskrná mysl. A víra a radost ze života! Tvůj

Saša Gregar

POSEDLOST DIVADLEM

Foto Ivo Mičkal

Při takovém jubileu, jako jsou pětasedmdesátiny, se sluší - dokonce je to přímo povinností - bilancovat dílo oslavence, neboť už je co. Nejenom z hlediska kvantity, ale i z hlediska uzrálé a průkazné podoby tohoto díla. Ale přesto se mně nechce podrobně popisovat a případně i analyzovat pouť, kterou František Laurin v českém divadle od svých prvních kroků jako ochotnický herec vykonal. (Mimochodem: dovede o tom znamenitě vyprávět.) Tedy: Od těchto začátků ke vstupu na DAMU, kde byl posléze pěknou řádku let profesorem herectví a dnes v této činnosti už zase dvacet let pokračuje na pražské konzervatoři. Tahle vytrvalost a snad mohu říci i oddanost trpělivé a hlavně soustředěné a předsevzaté práci - dalo by se to také nazvat věrností praporu - je pro Františka příznačná. Po dlouhá léta režíroval v bývalém Realistickém divadle, kam přišel hned po škole. Přijal prapor tohoto souboru za svůj, i když to nebylo v dobách, kdy se tak stalo, jednoduché a pohodlné. V posledním desetiletí před listopadem 1989 přešel jako režisér nejprve do Národního divadla a potom se stal ředitelem Vinohradského divadla. Splnil se tak - myslím si - jeho celoživotní sen. Ne proto, že se stal ředitelem, ale proto, že Vinohradské divadlo miloval tichou, vytrvalou a hlubokou láskou; že to byla jakási jeho divadelní meta. Řekl bych, že Vinohradské divadlo nejspíše a nejvíce dovolovalo naplňovat tu vlastnost, jež stojí v titulu těchto řádků: *posedlost divadlem.*

Není to posedlost v takovém tom běžném smyslu; jako že někdo nemůže bez divadla být a že jej musí stále a za každou cenu dělat. Tohle jistě o Františkovi platí také. Ale ta jeho posedlost je zakořeněna v dávné minulosti, v tradici, která se zdvihá z řádu, kterou divadlu vtiskl jeho vývoj od poloviny 18. století a jenž fungoval ve velkých kamenných divadlech stejně jako v posledních kočujících společnostech. František se - podobně jako já - této tradici učil od velkých bardů českého divadla, jež ještě zastihl v tvůrčí práci, i od poctivých „řemeslníků", kteří sice neslezli nejvyšší divadelní vrcholy, ale možná o to více ctili a dodržovali všechna ta malá i velká psaná a nepsaná pravidla, která v divadle typu, o němž je řeč, zabezpečují pořádek, kázeň, přesnost provozu i tvorby. A která té posedlosti divadlem dodávají jeden ohromný rozměr: neznamená to jen, že se jaksi divadlem naplňuje a realizuje život, ale že se také v divadle a s divadlem žije.

Tohle František v sobě měl a má. Nikdy nezapomenu na to, jak jsme spolu kdysi dávno školili amatéry v Poděbradech a kdy všichni druhý den ráno, když jsem cosi vykládal, po probděné noci spali a jediný František si bedlivě a trpělivě zapisoval. Nejen proto, že se třeba dozvídal něco, co si chtěl zapamatovat, ale také proto, že prostě v tom pořádku, jenž byl v tom setkání nastolen, to mělo a muselo tak být. Jistě - na prvním místě tenhle pořádek zajišťuje kvalitu tvorby, zrod představení, jímž se dané divadlo prezentuje veřejnosti. Ale žít v divadle a divadlem znamená rovněž sledovat řadu nejrůznějších drobných i velkých projevů - jak uvnitř v divadle, tak mimo ně - a snažit se odstraňovat ty, které mu brání v rozvoji, a naopak vymýšlet a realizovat ty, které mu prospívají. Tak jsme s Františkem - nejenom s ním - před osmi lety dělali sborník Historie divadelních Pardubic a okolí. V tiráži je vedle jména František Laurin uvedeno: inspirace, koordinace a výběr části archívního materiálu. A tak tomu bylo. František věděl, že by bylo dobré udělat něco více než takovou tu běžnou publikaci k historii divadla. A tak za touto představou šel tak dlouho, až dal dohromady redakční tým a nakazil jej stejnou posedlostí té představy. Pak jako by nic nenápadně, ale důsledně dbal na to, aby práce šla systematicky a plánovaně dopředu, a sám se na ní podílel tím, že bádal nadšeně ve starých pardubických novinách a lovil v nich zprávy nejrůznějšího charakteru, aby se do nich ponořil přímo s nadšením a občas se z ohromného zájmu zpož-

ďoval bez ohledu na časový harmonogram koordinátora a na termíny, na něž jinak tak dohlížel. A s pečlivou pozorností a potěšením téměř sběratelským četl všechny - i nejdrobnější - zprávičky a předčítal nám je zaujat objevováním okolností, jež formovaly divadelní tradici divadla v Pardubicích. Žil prostě opět v tomto divadle a s tímto divadlem.

To byla zřejmě také jedna z příčin, proč mohl František přesně formulovat záměry pardubického divadla na sezónu 1994-95 jako výsledek vývoje prvních let po roce 1989, kdy byl jistý čas jeho uměleckým šéfem. Vrátil se přesvědčeně k některým jeho tradičním hodnotám, z nichž se zrodilo postavení tohoto souboru v místě působení, a to jak s vědomím kontextu, tak i s vědomím širších, zásadních divadelních souvislostí minulosti i přítomnosti.

Neboť to, že František ctí a dodržuje pořádek platící v jistém historicky vzniklém typu divadla jako instituce, je zároveň projevem jeho zakotvení v principiálním řádu divadla. Je to divadlo, které vychází z mimetického principu - to jest snahy zobrazit, vyobrazit skutečnost; svou podstatou je to divadlo realistické. Divadlo, jehož cílem je přivést na jeviště hodnotný text - nikoliv náhodou je dost dlouhá etapa Františkova inscenačního úsilí spojena s houževnatým uváděním nových dramatických textů - skrze dramatické osoby, jejichž tvůrcem je herec. A tohle divadlo se svým repertoárem obrací k nejširším diváckým vrstvám, aby jim poskytovalo estetický zážitek, jenž je v konečném výsledku něčím, co sám František nazval ‚duchovní hygienou společnosti'.

Tohle je Františkův divadelní řád, jejž se trvale snaží realizovat svou divadelní posedlostí. Je to řád, jenž najmě v našem amatérském divadle je stále řádem většinovým. Je - myslím si - velmi prospěšnou, velmi užitečnou a velmi žádoucí bází, na níž se rozvíjí i Františkovo působení mezi amatéry severovýchodních Čech. Tak to alespoň vždycky vnímám, když se s Františkem sejdu při nějaké činnosti kdekoliv tváří v tvář amatérům. Je to jistota, na kterou sázím. A doufám, že ještě dlouho vydrží, že to jubileum Františkovu aktivitu posílí, aby ten svůj pořádek a řád ještě dlouho šířil a udržoval.

Jan Císař

***

Nevím, jak jste na tom Vy ostatní, ale já - i když už taky patřím k té středně starší generaci (a možná právě proto) - se stále více utvrzuji v tom, že s přibývajícím věkem moudrosti nepřibývá. A zkušenosti? Ty Vám jsou na nic ve chvíli, kdy Vás to bláznivé dění okolo pořádně semele. Samozřejmě - přibývají vzpomínky (pokud si tedy něco pamatujete), ale ty bývají časem i zkreslené. A není zrovna nejlepší se v těch svých vzpomínkách „zarazit - zabrzdit" (Jó, to za nás nebejvalo...)

Jsou ovšem čestné výjimky, které i ve svých 75 letech (a věřím, že i později), mají ve svých hlavách uloženo obrovské a přitom hezky srovnané a utříděné množství zajímavých informací a zkušeností. Dokážou jít stále v tempu své doby, vzdělávat se, čerpat a zároveň i uplatnit nové zdroje inspirace. Ba co víc - oni to vše dokážou i předat těm mladším, a to mile, chytře, inteligentně, vtipně, kultivovaně, přehledně, srozumitelně... K těmto osobnostem patří i František Laurin. Absolvovala jsem pod jeho vedením kurz režijně-herecké práce, zažila jsem ho jako porotce při řadě přehlídek a setkala se s ním i při dalších příležitostech. Vždy byl us-měvavý, vyrovnaný, vstřícný - prostě milý. A vždy si s ním bylo o čem povídat (ještě lepší je však mu naslouchat). Setkání to byla zajímavá, příjemná, podnětná, inspirující... Všem divadelníkům přeji, aby takové či taková setkání s Františkem ještě dlouhé roky zažívali a užívali si je.

A Vám, Františku, k Vašim pětasedmdesátinám opravdu upřímně přeji především pevné zdraví, stále otevřenou mysl, dostatek energie a chuti ke každé činnosti, do které se budete chtít pustit. A samozřejmě také horu optimismu, radosti a spoustu hezkých chvil v kruhu rodinném, s přáteli, divadelníky a zajímavými lidmi.

Zina Rýgrová

***

V polovině listopadu oslaví významné životní jubileum profesor František Laurin. Herec, režisér, scénárista a pedagog zasvětil svůj život profesionálnímu divadlu. A přes své pracovní vytížení část svého talentu, znalostí a zkušeností věnoval také amatérské divadelní scéně. Jako porotce divadelních přehlídek a v posledních letech také jako lektor režijně hereckých seminářů. A tam jsme pana profesora poznali. Přesněji, měli jsme tu čest poznat styl jeho pedagogické práce.

Vyjmenovat všechno, co nám František Laurin dokázal předat, je velmi obtížné. Určitě bych na řadu věcí zapomněl a především by se z poděkování stal seznam. Oslovil jsem raději samotné herce. Ať oni sami, bez přípravy a bezprostředně sdělí, co první se jim vybaví, řekli, František Laurin.

Helena: *„Dokáže odhadnout, co v herci je a taky to z něj dostane. Je velmi důsledný, ale nikdy nikoho nezesměšní. I velmi špatný výkon okomentuje tak, že to nezní jako veřejná poprava a vždy nalezne alespoň něco pozitivního. A v naprosto tragických případech raději mlčí. Je vtipný, hodný a milý. Myslím, že i v osobním životě."*

Míla: *„Nesmírně inteligentní a přesto skromný člověk. Jako učitel a režisér vždycky přesně ví, co chce s herci dokázat a taky jak to dokáže. A samozřejmě umí svůj záměr srozumitelně vysvětlit. Vůbec ho nerozhodí, jací jsme na prknech nemehla. Stejně z nás vymáčkne nejlepší výkon, jaký umíme podat."*

Yveta: *„Je to okouzlující osobnost, a přitažlivý muž. Tedy přinejmenším pro mě. Vyzařuje z něj klid a velkorysost. Ví, o čem je život a proto si může dovolit se pousmát nad lidskými slabostmi. To, že má chuť jezdit stovky kilometrů, aby něco naučil amatéry, je obdivuhodné."*

Mára: *„Výborný režisér, který ne-*

jen že dokáže všechno vysvětlit, ale i osobně předvést. A hlavně z herce dostat. Má charisma, je milý a na svůj věk frajer. Občas na jeho tváři zahlédnu až klukovskou radost z nečekaného výkonu. Myslím, že je také skvělý herec. I tak fádní činnost, jakou je přednáška, umí okořenit gestem, pohybem, mimikou"

Eva: *„Všechno, co nám kdy vytkl, a nám se to možná zprvu nelíbilo, se později ukázalo, jako naprosto opodstatněné. Má příjemné vystupování, určitě miluje divadlo a mě si ani nevšiml."*

Zuzana: *„Je radost s ním pracovat. Umí si získat lidi, ale vedle toho také udržet respekt. Číší z něj lidská moudrost. Je vyrovnaný, charismatický a z jeho tváře, řeči a laskavého hlasu jsou znát životní zkušenosti a prožitky."*

A já, coby režisér, dodávám: Nevím, jak je to u ostatních souborů, ale my jednoznačně dělíme práci divadla na dobu před setkáním s Františkem Laurinem a po něm. Je jasné, že může předat jen zlomek svých zkušeností. Ale i ten stačí k obrovské změně chápání divadla, jako řemesla. I kdyby diváci tento posun nezaznamenali, (protože jsme zkrátka amatéři a vstřebat takové množství informací a hlavně je zúročit na prknech bude trvat ještě roky), pan profesor pootevřel vrátka.

Dychtivě nakukujeme, co že je na druhé straně. Hltáme každý poznatek, informaci, do krve se hádáme o postavách, o důvodech jejich jednání, o vnitřních a vnějších vlivech, o prožitcích... Ano, tomu všemu nám dal nahlédnout František Laurin. A kdyby nic jiného nezůstalo, tak respekt a úcta k řemeslu přetrvá.

Za to všechno milý pane profesore děkujeme. A k vašemu významnému výročí přejeme: Pevné zdraví, radost ze života a optimizmus, co nejvíc času na rodinu a vnučky, další a další profesní úspěchy (a že už jich bylo...), stále tak skvělé studenty, jako jsme my (to neberte vážně, to řekl Mára), zůstaňte takový, jaký jste, a ať vám současný elán vydrží co nejdéle. S úctou (a určitě nejen za Ďyvadlo Neklid)

Petr Vanžura

***

Náš milý pane Františku - oslovení familiérní, možná i troufalé, ale jde od srdíčka.

Připojujeme se s gratulací k vašim narozeninám. Kdo vás zná, nechce věřit, že je vám právě tolik. Co jiného vám přát, než stálý elán, kterým oplýváte, pevné zdraví do dalších let a hodně moc sluníčka ze Sněhového Brněnce. Určitě jste ho věnoval i Vy nám, neboť prožíváme úspěšná a sluncem prozářená léta v brněneckém ochotnickém divadle. A to se často nestává, to nám musel někdo věnovat

Za DS E. Vojana Brněnec
Pavlasová alias Lízalka

Mgr. LADISLAV ZEMAN (*23. 11. 1949)

absolvent DAMU Praha, obor divadelní produkce. Je ředitelem Klicperova divadla od roku 1990, ale pracoval tu již dříve, podílel se mj, také na vzniku Studia Beseda. Za jeho působení bylo Klicperovo divadlo čtyřikrát vyhlášeno Divadlem roku České republiky, získalo řadu nominací a prestižních ocenění, např. Ceny Alfréda Radoka, Ceny Thalie. Zasadil se o komplexní rekonstrukci areálu divadla, který se stal nepřehlédnutelným kulturním centrem města - bez nadsázky lze říci, že jeho zásluhou došlo k rehabilitaci Klicperova divadla po stránce umělecké, provozní i společenské. Je autorem významného kulturního projektu, mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů (od r. 1995) a festivalu velkých malých divadel Čekání na Václava. Byl oceněn Hradeckou múzou (1995) a Cenou ministra kultury (2007). S amatérským divadlem se nikdy nesetkal jako herec, ani jiným způsobem. Ale protože nerozděluje divadlo na amatérské a profesionální, ale pouze na dobré a špatné, fandí mu, podporuje amatéry a dává jim příležitost i na prknech hradeckých divadel. V listopadu vstoupil do klubu šedesátníků. Proto i Hromada se připojuje k řadě gratulantů, jak jinak – rozhovorem s jubilantem:

Kdy ses poprvé „dotknul" divadla?

Jako kluk – po devítiletce jsem chtěl na UMPRUM, měl jsem to asi v genech - táta byl zahradní architekt, mě zas bavily interiéry, vlastně scénografie. A tak jsem začal chodit za Karlem Zmrzlým, tehdejším scénografem Divadla Vítězného února. Leccos mě, šestnáctiletýmu klukovi, vysvětlil, udělal jsem si i nějakou maketu scény a měl ji dokonce na talentovkách na "umprumku" (ty jsem dokonce udělal), jenže rodiče to stopli – prý bych v Praze zvlčil. A tak jsem musel na „esvéváš", jak se tehdy jmenovala gymnázia. Což mě zabíjelo. Ale našel jsem si zábavu, stál jsem u spousty studentských povyražení, mejdanů, večírků, pořád jsem něco organizoval, pomáhal vydávat noviny, jmenovaly se Vítěz, až do osmašedesátého vycházely, než je zakázali. Všechno skončilo rokem 1968, táta měl potíže a já tak nedostal doporučení na žádnou vy-

sokou školu, utrum. Ale k divadlu jsem cestu stále hledal, byť jsem ho sám nehrál, nebyl jsem ochotníkem. Po maturitě jsem se tedy „zašil" v reklamní agentuře, v Reagu, kde se dělaly různé akce, výstavy, veletrhy, prezentace...

V Reagu jsme se poprvé osobně setkali, já shodou okolností po r. 1968 také skončil v propagaci, nakupoval jsem od tebe reklamní předměty... Ale tys už před rokem 1989 spojil své CV s hradeckým divadlem –

Kamarádi (zločinci to byli!), miluji je dodnes, mě uvrtali, abych nastoupil do tohoto tehdy Divadla Vítězného února – byly tu problémy s „náborem", jak se říkalo dnešnímu obchodnímu oddělení, (např. slovo marketing jsme se teprve učili, ono se nesmělo ani vyslovovat), otevírala se Beseda, uvažovalo o dramaturgickém propojení s Drakem, divadlo se ohlíželo po mladých divácích. Tomu naléhání jsem podlehl a v sezóně 1979-1980 nastoupil. Okamžitě jsem zrušil „nábor", bylo z toho tedy obchodní oddělení, a celé jsem ho vyměnil – navíc se tu právě objevila spousta vynikajících umělců (Josef Krofta, Jan Grossman, Mirek Krobot, Milan Klíma) a úžasné tituly (Na Candida, Maryša, Don Juan, Pastýřka putující k dubnu...), což bylo strašně zajímavé - v době, kdy se musel hrát tzv. ideologický repertoár se do Hradce jezdilo na divadelní skvosty! Nic netrvá věčně – v roce 1986 se všechno rozpadlo, někteří divadelníci odešli, některé vyhodili, já se jako poslední vrátil do reklamní agentury. - V divadle ovšem, přikryt jménem jedné studentky z pedáku, jsem pracoval dál jako lektor dramaturgie, dělal programy, zpravodaje. Studentka dostala gáži, přinesla mi ji do Reagu, já jí z toho pytlíku oddělil pětistovku a všichni byli spokojeni... Pak přišel převrat a první kroky stávkového výboru vedly za mnou, do Reagu, který už se mezitím stal pobočkou pražského Merkuru. Navíc jsem byl často v Praze - už od roku 1988 jsem, díky podpoře Merkuru, studoval produkci na FAMU, kde byla katedra produkce (nakonec jsem přestoupil na DAMU jako jeden z prvních absolventů její katedry divadelní produkce v r. 1993). O sametově revoluci jsem se stal jakousi rychlou spojkou a z Prahy vozil v baťohu spousty letáků, které se zas tady v Hradci dál rozmnožovaly, z fabrik nám dovezli další cyklostyly - jednou ze známek nastalé svobody např. bylo, že už se nemusely evidovat kopírovací blány! A tyhle „tajné" zásilky ode mě přebíral Had, jinak Láďa Svoboda, dnes vedoucí technických provozů divadla... A potom hned v lednu 1990 byl první (a pak během měsíce druhý) konkurs na místo ředitele divadla. Takže od 1. června 1990 na té ředitelské židli sedím.

Říká se i píše o tobě, že jsi nejlepším divadelním manažerem v České republice...

Tak to tedy nevím, já sám znám nejmíň dalších deset, o nichž se to tvrdit taky může... Záleží i na tom, kde se to dělá – já to třeba umím v Hradci Králové. A nevím, zda bych to zvládl v Chebu, každej je odněkud, důležité je i patriotství, jakási výzva pomoci doma! A to trochu módní slovo „výzva" se dotklo i mně – hradecké divadlo bylo v tak špatným stavu, že cokoliv jsem udělal, tak to bylo, byť o milimetr, přece jen lepší, než to před tím. Taky jsem si tím zadělal na všecko všechno možné, i na spoustu chorob, které se dnes projevují dosti hlasitě. Co je to vlastně manažer – většinou nic, pokud kolem sebe nemá dost lidí, kteří něco umějí. Ani dobrý manažer nedělá sám všechno, co si vymyslí, to mají vzít za své jiní. Zpočátku – s čím jsem přišel, to jsem musel také sám udělat. A dodnes se musím okřikovat, abych do toho znovu nespadl – znáš to – než bych někomu zeširoka musel něco voslit, udělám to rychleji sám, což je zásadní

manažerský problém...

Za posledních dvacet let si hradecké divadlo získalo domácí a dokonce i zahraniční ohlas, vstoupilo do povědomí kritiky a ani na zájem diváků si nemůže stěžovat...
Vzpomíná se nejvíc na Vladimíra Morávka, ale ještě před jeho příchodem tu byly zajímavé momenty – třeba inscenace Karla Brožka, který byl začátkem devadesátých let v nejlepší formě, nebo Marián Pecko tu dělal skvělé inscenace, oni už využívali kompaktní a velmi kvalitní soubor, už tenkrát jsme hodně jezdili na festivaly, do Polska, na Slovensko. A pak jsem zavolal Morávkovi, zrovna nějak v Brně to nebylo ono, a zda by nepřijel. A on kývnul a přijel, že něco malého zkusí – a pobyl deset let! Hned se zapojil do jakéhosi nadechnutí, které už tu sic bylo, ale rychle všemu dal novou tvář - famózních jedenáct sezón! Kterému divadlu by nedělalo radost zahrát si třeba dva roky po sobě ucelené projekty v Paříži, Maryšu v Berlíně či Akvabely ve Wiessbadenu? Což nikdy nebyl a není hlavní úkol oblastního divadla. Ale když vás někdo pozve a s posvěcením ministerstva kultury jedete někam reprezentovat české umění, naposledy v legendární moskevské Tagance s Havlovým Odcházením... To jsme byli opravdu dojatí.

Každé divadlo má určité mimořádné tvůrčí období, Hradec třeba Morávkovo, kdysi Páskovo, pak trochu Vildmanovo nebo Grossmanovo nebo i Kroftovo a Krobotovo (v Besedě). Dnes se říká, že je Pitínského éra v Uherském Hradišti. Přichází to náhodně, nebo se pro to musí něco dělat?
Já už na začátku, při konkursu na místo ředitele, jsem měl vizi udělat něco víc, než divadlo musí. Divadlo je přece všechno, i muzika, výtvarné umění, pohyb, architektura. A my se pleteme do všech žánrů, třeba do výstav obrazů, grafik, soch, dále do jazzu, folku, baletu, pohybového divadla a mnoha dalších. Když jsem přišel s nápadem na divadelní festival, všichni se smáli. Vždyť přece v Hradci Králové do té doby žádný divadelní festival nebyl... No, už máme za sebou patnáctý ročník.

Součástí Divadla evropských regionů je i Open Air Program, z valné části vyplněný inscenacemi amatérských divadel. Jaký je vlastně tvůj vztah k ochotníkům? Sám jsi nikdy, jak říkáš, tento stav neokusil?
Vztah?– Veskrze kladný, řekl bych. Ještě než do festivalu vstoupil Open program pokoušel jsem se amatéry nalákat, ale nějakou dobu to nešlo, jakoby se obávali, že se jejich produkce budou krčit někde ve stínu profiků. Ale divadlo je jen jedno. Viděl jsem mnoho špatných profesionálních inscenací a na druhou stranu spoustu hluboce lidských představení amatérů, já s tím nemám žádný problém. Amatérská divadla u nás hostují, často využíváme např. frekventantů Jesliček i na drobné herecké úkoly, dáváme divadlo k dispozici na nejrůznější akce uměleckým školám, sdružením... A je pěkné, že se Open Air Program natolik uchytil v rámci festivalu, že je jeho dalším dechem. Festival je mejdan, svátek, radost ze setkání – u toho musejí být všichni.

Pane řediteli, milý Ladislave Zemane, přeji ti za sebe i za přátele divadelníky, kteří se rojí ve Volném sdružení východočeských divadelníků (bez rozdílu, zda jsou amatéři nebo profesionálové) pevné zdraví a radost z každého nového díla.. A děkuji také za rozhovor, v němž ani jednou nepadlo, dnes v kultuře často skloňované slovo - „peníze“.

Saša Gregar

Foto Saša Gregar

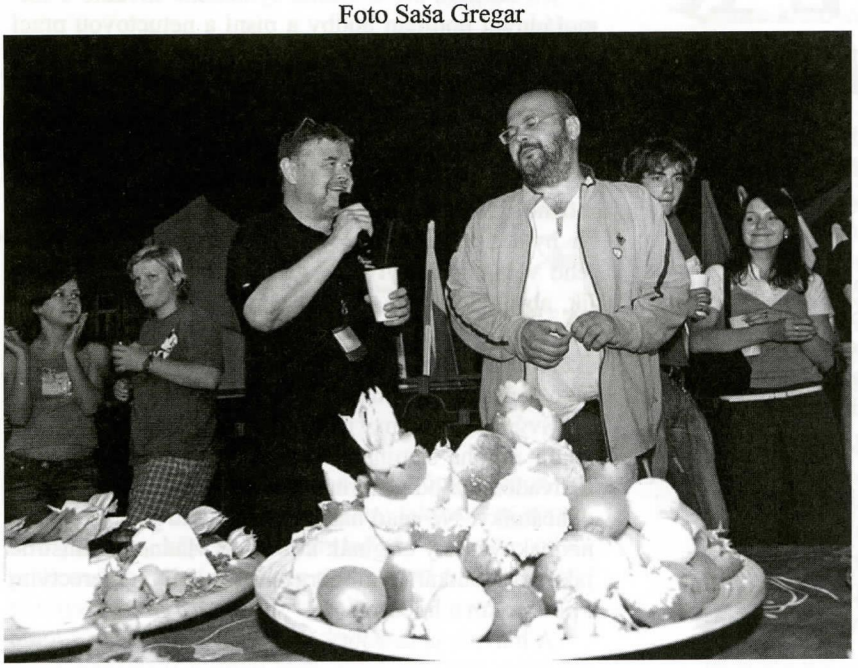

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Karel
ŠEFRNA
* 6. 9. 1939

Jaroslav
IPSER
* 2. 12. 1949

DVA ORIGINÁLY - CELKEM STOTŘICET LET

Náhoda (či dosud neodhalená zákonitost frekvence zrodu géniů) tomu chtěla, že Karel Šefrna a Jarda Ipser mívají své kulatiny ve stejném roce. 5. září tak oslavil v svitavském trámu Karel Šefrna sedmdesátku (* 6. 9. 1939), 12. září v atriu turnovského muzea Jarda Ipser šedesátku (* 2. 12. 1949). Byly to oslavy bujaré a hojně navštívené. Není divu.

Dnes se o každé nule, která se na chvilku mihne, říká, že je "ikonou". Kdyby to nebylo tak zprofanované a přihlouplé, tihle dva by si onen "titul" zasloužili, neboť oba jsou pro amatérské loutkářství - a chce se mi říci pro současné české loutkářství vůbec - přínosem nedocenitelným.

Karel ho už od šedesátých let vtahoval do světa moderního plnokrevného divadla, které tehdy reprezentovaly především takzvané malé jevištní formy se svou syntézou jevištní akce, slova a hudby, což Šefrna ještě obohacoval tím, čím je loutkové divadlo specifické: tím, že jeho hlavní "mluvou" je jednání obrazem, výtvarně pojatým předmětem, který se stává postavou.

Od začátku šlo o totální syntetické divadlo s mimořádným podílem hudby a písní a netuctovou prací se světlem. Časem ubylo legrácek a bujného veselí a přibylo poetičnosti, metaforičnosti a hlavně myšlenkové závažnosti. Karel je z těch, kdo probojovávali v českém loutkovém divadle angažované téma - prostě řečeno: aby to, co hraje, bylo o něčem, a to pokud možno důležitém a osobně garantovaném. Příslovečná byla a je jeho metoda nápovědí, nedoslovování: jeho věta, akce, výtvarné gesto... řekne právě jen tolik, aby bylo jasno - ale to hlavní si musí doložit divák sám. Výsledkem je poetická groteska prodchnutá skutečným humorem (jakkoli mnohdy nahořklým) jako způsobem vnímání světa.

Svým divadlem, režijními spolupracemi i jako lektor mnoha seminářů vychoval nejednoho loutkáře a divadelníka od generace svých vrstevníků po dnešní dvacátníky. Ne snad následníky - na to je Karel příliš neopakovatelný originál: kdo z nás vládne tak mistrně jako on loutkářským obrazem, osobitým herectvím i pěvectvím a hudbou?

A hlavně: je to dobrý člověk.

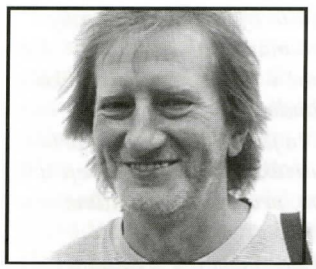

Jarda o necelých dvacet let později vnesl na scénu jiný druh osobnostního herectví a divadla vůbec: odstup skeptického vypravěče s humorem po anglicku suchým, úsečným, leckdy černým až na hranici rakvičkárny. Nejen v něžně optimistickém Medvídkovi Pú si podržel roli oslíka Iáčka, který stoicky přijímá skutečné i domnělé ústrky, neboť dobře ví, že nic lepšího od světa očekávat nelze.

Zpěvák a muzikant Jarda opravdu není (ani to nepředstírá), výtvarně se drží spíše minimalismu možného a nutného, zato celou svou sílu projevuje v dramaturgicko-režijní souhře slova, akce a nápaditých scénograficko-technologických řešení - a především v herectví. Zatímco Karel se vyvíjel, Jarda zrál. Za těch třicet let, co ho znám, pracuje na dokonalosti, hutnosti a přesnosti svých hereckých gagů a celého výrazu. A v tomhle oboru vybrousil sebe i své hlavní (spolu)žačky Dádu Weissovou a Romanu Zemenovou (zvanou Habaďůra neboli Hába) téměř k dokonalosti.

Karel vládne patosem filosofujícího barda, Jarda skepsí nezničitelného kašpárka a tak má k absurditě ještě o kus blíž. To mu v době, kdy se absurdita stala téměř povinnou módou, přináší i mnohé napodobitele, kteří mu však, jak už to bývá, většinou nesahají ani po kotníky. Originál je vždycky jenom jeden a jeho podstata netkví jen ve vnější formě.

Tak ať nám ti dva originálové žijí - ne snad ještě jednou tolik, to by nebylo fér a kdo ví, jestli by o to stáli - ale dlouho, úspěšně a hlavně šťastně!

Luděk Richter,
foto Ivo Mičkal

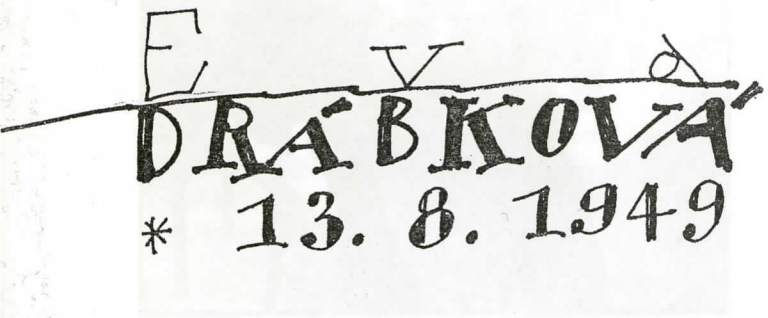

Panečku, tohle se mi nebude psát úplně lehce, tohle bude svízel... Já totiž neměl ani takovou tu nerudnou pubertu, kdy se děti strefují do autority rodičů prakem opovržení, já nikdy proti svým rodičům nerevoltoval. Prostě tu musím vybalit, že s "mamkou Drábinou" vycházím odjakživa výborně!

A vděčím jí v první řadě za to, že jsem mohl být odmalička EXOTEM. Ano, tohle bych přál všem podivínským, pošahaným dětem. Mohl jsem chodit přihrbený po zahradě našeho magického domu v Týništi a mumlat a huhlat si nesrozumitelné litanie, mohl jsem si budovat svou vnitřní Atlantidu a nezarovnávat se do lajny "řádných" vrstevníků. Mohl jsem být otylý a nesportovní, mohl jsem si hrát výhradně s děvčaty, mohl jsem podle libosti mizet v knihách.

Dodnes z toho žiju. A dělám divadlo. Mamka Eva byla vždycky vcelku přísná a s dětskými vůdci nevyjednávala, ale taky mě naučila svobodomyslnosti. Svými hrami a inscenacemi si prošlapávám ve vysoké trávě své teritorium, neustále kontroluji, zda se nepoddávám průměru a té bezmyšlenkové konzumnosti, zda jí nedělám kašpara pro pobavení. Hajzly je prostě třeba označovat jako hajzly a nedat se zviklat, nenechat se zastrašit agresí ani koupit lichotkou. Nenechat se korumpovat různými kamarádšofty, kterými je česká kultura prolezlá jak dýmějovým morem. A všichni, co děláte divadlo, víte, že jste občas tak utahaní, že vás potěší i pochvala od blbce...

Víte, tohle vězí u kořene mého obdivu k mé matce. Že ze svého (a "Husákova"!) dítěte nevychovala šedou, vyčůranou šedou zónu. Čecháčka. Že ze mě vypiplala galantního anarchistu...

A teď k divadlu. Soubor Jirásek v Týništi, to je taky jedna z podstatných barev mého dětství. Naše rodina se v něm, počínaje dědou Pepou, angažovala celá. Místní ochotníci byli mé idoly. Vůni mastixu a pudru si budu pamatovat vždycky. A díky nečekané družbě s brněnským Národním divadlem měli Týničtí skvostné kostýmy a masky! Třebas Boltova hra Ať žije královna... Mamka hrála Marii Stuartovnu a já se tehdy poprvé a naposled v životě pral! Nějaký chlapec ironizoval mé svědectví o tom, kterak mé matce-královně nechala Alžběta useknout hlavu... a tak jsem se bil za její čest a přišel domů s otrhanými knoflíčky u mikiny...

A mamka Evina hrála ostošest a posléze i režírovala, a často držela celý soubor při životě hlavně silou své vůle. Vlekla ho na svých zádech, vytrénovaných každodenní cyklistickou túrou do školy v Albrechticích, kdy na ni, jak na novodobou paní z La Mancha, dotírají kamióny a fujavice.

A se stejnou vervou a kuráží jezdila na různé divadelní dílny, neboť divadlo zbožňuje. A já tam občas jezdil s ní, ovšem z daleko podlejších důvodů - chtěl jsem tam sbalit nějakou holku. A většinou jsem ostrouhal...

Divadelní etapou, které si v mamčině životě nejvíc vážím, je soubor Temno. Vystavěla jej výhradně z mladých lidí, z nichž někteří se ocitli dříve na jevišti než v hledišti... Vznikla výborná parta, na jejíž inscenace se sjíždějí fanoušci z širšího kraje. A dramaturgie přitom není vůbec hladivá po srsti, žádná notoricky známá řachanda či osvědčená tutovka - výhradně současné české hry. Hledačství Temna mě fascinu-

je, smekám před ním. A Drábková je toho všeho hlavou a tmelem a je v tom dobrá. Odměnou je jí mimo jiné i ta mladistvost...krapet Makropulos, nemáte pocit?

Takže alespoň tolik. Kromě pouta matka-syn jsme oba dva taky přátelé a spiklenci. A velmi mě nakopává, že mamka Eva umí všechny písně z muzikálu Ještěři nazpaměť, že si nenechá ujít žádnou moji premiéru, byť by se klohnila v Uzbekistánu…

Když o sobě matka se synem mluví radostně a s obdivem, pár mudrlantů se vytasí s teorií o oidipovském komplexu. Že se to přeci jinak nedá vysvětlit... Ale houby, takovými hemzy si má člověk otřít boty. Když si děti rozumí s rodiči, tak je to svátek a mystérium a pozastavení pádícího času… A já jsem za tenhle dar vděčný. V postatě se to dá vyjádřit jedním slovem: JUPÍÍÍ

Nechci znovu unavovat výčtem všech jejích aktivit, soustřeďme se na čísla. Na triku má 8 pořadů poezie, 8 celovečerních režií, ale hlavně od roku 1962 25 rolí ve 23 divadelních hrách. Ta matematická nesrovnalost je způsobena tím, že ve 2 inscenacích vlivem běhu času byla obsazena do jiné role. Připomeňme alespoň její Eržiku Orbánovou v Kočičí hře (Divadlo ji uvádělo pod názvem Stojí za to žít...?!) a zatím poslední Ednu z Nejstaršího řemesla.

Kromě „ať jí zdraví a elán dlouho slouží", bych chtěla skončit přáním, které jí napsal kdysi jeden člen souboru a které Lídu trefně vystihuje:

Lítá tu kolem
Inspirace
Dáme se do toho
A do práce!
Hergot, kdy necháte
Okecávání

No tak se soustřeďte
Zejména ty tam!
Ovšem zas Šmejkal
Von zase žvaní
A já v tom potom lítám...

Za celé Adivadlo Havlíčkův Brod Marta Hermannová

Lída Honzová si připsala do svého curiculum vitae výročí, které by mohla žena tajit, ale v jejím případě by to byl hřích. Stále vitální, temperamentní a především aktivní Lída oslavila sedmdesátku, kterou by jí nikdo nehádal. Většinu svého života zasvětila amatérskému divadlu a kultuře v Havlíčkově Brodu, dostala za to také nedávno od obce vyznamenání, a nejen proto se jí říká „havlíčkobrodský kulturní ataše"...

Lído, kdy se v tobě probudily divadelní geny?
Tak spíše múzické geny, díky tatínkovi, už v útlém mládí, v dětství. Ale spíš to byla muzika než divadlo. Tatínek byl velký muzikant, dirigoval i orchestr, učil na několik hudebních nástrojů, mě od čtyř let na klavír. V pětačtyřicátém ho zabili Němci. Ale muzika v rodině zůstala, třeba nedělní večery jsme trávili u rozhlasu s českou operou, maminka i babička rády zpívaly a taky nás ke zpěvu a k muzice vedly... Babička byla obyčejná švadlena, maminka učitelka v mateřské škole, laická učitelka náboženství. Obě nás vedly k lásce k české řeči, k literatuře, četli jsme Amiciho Srdce, Káju Maříka, učily nás pravdomluvnosti a úctě k člověku, Vánoce se u nás neobešly bez knížek, taky po tatínkovi jsme zdědili nádhernou knihovnu...

Poprvé jsem stála na jevišti ochotnického divadla snad teprve v osmnácti letech. Ale po divadle jsem moc toužila, dokonce si myslela na studium herectví, maminka však byla realistka, prý: ty bys chtěla být ta nejlepší, jak tě znám, a mohla bys být zklamaná, kdyby tě nevzali. Tak jsem chtěla na kantořinu. Vybrala jsem si biologii a chemii, což se ale neslučovalo s mým původem – maminka učitelka náboženství a já darwinismus? Tak jsem se na vysokou školu nedostala. Ale zato jsem se ocitla v Pleasu mezi pletaři, ale především mezi lidmi, kteří mě přivedli do ochotnického spolku, tenkrát kroužku při závodním klubu. A začala jsem hrát princezny v pohádkách.

My jsme se poprvé potkali až koncem sedmdesátých let ve Východočeské lidové konzervatoři, v režijní třídě profesorů Štěpánka a Císaře...
A představ si, že v té době jsem ještě ani nerežírovala. S Františkem Uhrem jsem před tím něco vyvtvářela v Mladé scéně, to bylo takové divadlo poezie, jenže po osmašedesátém nám to zakázali a všechny soubory rozpustili. A v roce 1969 pak bylo „rozhodnuto", že městská Osvětová beseda nemůže přece zůstat bez ochotnického divadla, že by se Havlíček v hrobě obrátit, a tak nás svolali, asi dvacet lidí, abychom dali dohromady soubor. Pepu Vybírala pověřili režírováním a tak vlastně kuriózně vznikl soubor, který dodnes existuje - pod názvem Adivadlo. V něm jsem začala dělat všechno možné, hrála krásné role, např. v Jezinkách bezinkách, v Paní Piperové, prostě dělala jsem toho tolik, že jsem se stala i členkou okresního poradního sboru. A Pepa mě vyslal na jakési setkání, kde jsem se seznámila s Mirkou Císařovou, právě se otevíral druhý ročník oné konzervatoře. Bylo mi už pětatřicet, na herectví jsem si netroufala, tam byli samí zajíci. Ale neodolala jsem a zkusila se přihlásit na režii, připadalo mi to v mém věku jaksi serióznější i když jsem dosud nic nerežírovala, jen trochu koketovala s myšlenkou dělat divadlo „jinak než tradičně", jak to dělával třeba Pepa Vybíral.

A stala jsi se režisérkou...
První režie, to byl projekt jak hrom – Ze života hmyzu – obrovská scéna, spousta mladých lidí, ke spolupráci jsem si pozvala profesionála Petra Janiše, který mě moc dal po odborné stránce i když spolupráce s ním pak nedopadala zrovna šťastně. Ale dal nám hodně, celému souboru, zasvětil nás do herectví, dramaturgie, režie, kdo zůstal v souboru, čerpá z toho dodnes. - Mnoho lidí řadí mezi mé úspěšné režijní pokusy Gogolovu Ženitbu, ale já nejvíc vzpomínám na Šťastného prince (Oskar Wilde) a na Edlisovu Žízeň u pramene, s ní především jsem si užila spoustu krásných věcí, nadšení, vzhled do dramaturgické práce, národní přehlídky...

Ale ty jsi v Havlíčkově Brodě známá řadou dalších kulturních aktivit...
Pravda, já i moje sestra Eliška jsme spoustu let vedly dětské divadlo, dramaťák. Už před rokem 1989 jsem řadu let připravovala pro klub takové zábavné soutěžní programy, s učni i s dospělými z fabrik. Po sametu jsme za to sklidili i něco kritiky, ale jak se ukázalo, opět se to nosí, opět se dnes „firemní" kolektivy stmelují i tímto způsobem, jen se nejmenují „brigády socialistické práce". A tak podobné akce pořádáme do-

dnes. Po deset let (od roku 1989) jsem dělala výchovný program pro střední školy, jmenoval se Útěk do Brixenu... A v tehdejším i nynějším kulturním klubu pracuji dodnes, starám se o dramaturgii, dávám dohromady programy, vlastní i dovážené. Vlastně jsem se teritoriálně nehnula, navíc jsem, na rozdíl od Karla Havlíčka, i pravověrnou rodačkou, celý život žiji v domě, v němž jsem se narodila, no, dnes o patro výš... Dodnes si někdy říkám – proč já to divadlo nemohla dělat profesionálně? Ale život s ochotnickým divadlem mě naplnil vrchovatě. Adivadlo mě podrželo i v dobách nepěkných, třeba když mi v roce 1983 zemřel manžel. Jsem a byla jsem vždycky s lidmi s nimiž si rozumím, je to moje druhá rodina. Byť nemohu pominout tu svou hlavní, mám skvělou snachu, vnuky, mohu se na ně spolehnout. Mám vlastně rodiny dvě. Co by člověk chtěl víc?

-sg-

LÍDA HONZOVÁ
REŽIE A ASISTENCE – DIVADELNÍ HRY, POESIE, KOMPONOVANÉ POŘADY

bří Čapkové: Ze života hmyzu (1979)
N. V. Gogol: Ženitba (1981)
F. Šrámek: Měsíc nad řekou (1983)
O. Wilde: Šťastný princ (1983)
R. I. Rožděstvenskij: Dopis do XXXI. století (1984)
V. Holan: Panychida (1985)
komponovaná pásma poesie Paměť a Vánoční poesie (1985)
A. Mikulka: Pohádky před oponou (1985)
komponované pásmo: Leningradská symfonie (1987)
A. de Saint Exupery: Malý princ (1987)
K. Havlíček Borovský:
Král Lávra, Tyrolské elegie, Epigramy (1986, 98, 01)
J. Edlis: Žízeň u pramene (1987) - 1. místo Svitavy
B. Reynek: ...Krajina oblačných ptáků (1991)
Oubram-Novák: Jak se kradou princezny (1992)
J. Čapek: Ábrdy bábrdy aneb tlustý pradědeček, lupiči a detektývové (1995)
V. Blodek: V studni
O. Nedbal: Polská krev
J. Strauss: Cikánský baron – 1997 – 2002 ve Světlé n/S.
J. Werich: Tři ... veteráni!? (2001)
H. Ch. Andersen: Ledová královna (2004)
čtení z kronik: Všechny barvy duhy (2006)
F. Schiller: Balady (2007)
V. Kršková: Čarovné námluvy (2008)
Hadrový panáček, Bílá kočička, Noc a sklála
– 90. léta s dětmi a mládeží

LÍDA HONZOVÁ – DIVADELNÍ ROLE

A. Parnis: Ostrov Afrodity – Kitty (1962)
Skála-Fuks-Pantůček: Drak je drak – panna Liběna (1963)
E. Kishon: Oddací list – Ajala (1965)
A. Watkyn: Anna přechází na červenou – Penny Brettová (1966)
J. Popplewell: Paní Piperová a ScotlandYard – Klára Marshallová (1967)
J. Kesselring: Jezinky bezinky – Elen (1968)
J. Paulů: Král 3333 – Georgína (1970)
H. Ch. Andersen: Sněhová královna - královna (1971)
J. K. Tyl: Tvrdohlavá žena – Terezka (1972)
J. Bukovčan: Než kohout zazpívá – Marika (1972)
R. Nash: Děvčata z Brook Walley – Frances Morrittová (1973)
K. Třebická: Cesta k domovu – Lída Klímová (1974)
J. Dietl: Senohrabské gracie – Andulka Poupětová (1974)
P. Hajný: Domácí víno – Blanka (1975)
B. Nušič: Truchlící pozůstalí – Sarka (1976)
Oubram-Novák: Jak se kradou princezny – Kolombína (1978)
D. Plichta: Jehla – žena ((1978)
J. Knittlová: Sekyra na studánky – Róza (1980)
I. Örkény: Rodina Tótů – Mariška (1982)
F. Šrámek: Měsíc nad řekou – Růženka (1983)
O. Wilde: Šťastný princ – vypravěčka (1983)
M. de Cervantes: Žárlivý stařík – Lorenza (1984)
K. Havlíček Borovský: Král Lávra – principálka (1986)
I. Örkény: Stojí za to žít...?! – Eržika (1991) *cena za dramaturgii a herecký výkon*
J. Popplewell: Paní Piperová zasahuje – sl. Selbyová (2003)
J. Kesselring: Jezinky bezinky – Abby (2007)
P. Vogel: Nejstarší řemeslo – Edna (2009)

***

STÁLE JE DŮVOD KE SLAVNOSTNÍMU PŘÍPITKU...

Stále má někdo nějaké "kulatiny" nebo "polokulatiny". V havlíčkobrodském ADIVADLE jsme se svými kolegy oslavili jejich krásné pětašedesátiny hned třikrát.

V únoru s **Martou Hermannovou (1. 2. 1944)**, v březnu se **Zdeňkem Stejskalem (14. 3. 1944)** a v říjnu se **Slávkou Motalovou (29. 10. 1944)**. Všichni tři jsou dlouholetí členové divadelního souboru a za dobu svého hereckého života si prošli mnoha rolemi v různých inscenacích. A nejen to, byli a jsou i spoluorganizátory dalších akcí (například přehlídka DOSPĚLÍ DĚTEM) a podílejí se i na organizační existenci souboru a sdružení. Celý soubor doufá a věří, že jim jejich aktivní přístup ještě dlouho a dlouho vydrží a že si užijí ještě radost z nějaké pěkné nové herecké příležitosti.

***

PĚTAČTYŘICÁTNÍCI:

Romana Hlubučková, 3.11.1964
Jarka Holasová, 19.9.1964
Petr Záruba, 23.4.1964

Stalo se, že se tentokrát v rubrice Ve službách Thálie objevili současně tři loutkáři, (tedy správněji dvě loutkářky a jeden loutkář), ale všichni stejně již po řadu let pro loutkové divadlo zapálení, takže Thálii opravdu slouží. A jak je známe, tak bez výhrad, poctivě a tvořivě. Spojuje je loutkové divadlo a práce s dětmi a s mládeží. Vídáme je na přehlídkách a těšíme se z jejich úspěšné práce. A píšeme o nich a jejich úspěších na stránkách Hromady. Kdo by je tedy neznal. Teď je ještě spojuje to, že se narodili ve stejném roce a že jim všem gratulujeme k výročí až v posledním letošním čísle Hromady.

Romana Hlubučková – dlouholetá vedoucí několika dětských souborků při ZUŠ Chlumci nad Cidlinou. Věnuje se tomuto svému koníčku již dlouhá léta, mimo svoji práci učitelky mateřské školy. V minulém roce si ještě přibrala několik hodin dramatické výchovy v chlumecké základní škole. O tom jsme vloni podali v Hromadě zprávu, ve které jsme obdivovali její pracovní nasazení i tři divadelní vystoupení jednotlivých tříd, když jsme přijeli na jejich předváděčku. A tak ji se soubory vídáme každoročně na přehlídkách nejen krajských, ale i národních. Je stále velice aktivní a stále stejně zapálená.

Jarka Holasová – také ona se již po řadu let věnuje loutkovému divadlu v jaroměřské ZUŠ a jeho prostřednictvím vychovává a kultivuje svoje žáky. Jako pedagožka i sama herečka je vede k tvořivému divadlu. Mohli jsme se o tom přesvědčit v pro ně velmi úspěšném roce 2008, kdy jejich inscenace zazářily na krajské přehlídce i na národní přehlídce v Chrudimi svou svěžestí, nápaditostí a obrazivostí. V poslední době vnímáme Jarku jako organizátorku seminářů zaměřených k loutkovému a dětskému divadlu v její jaroměřské Zušce. O její cestě k divadlu se více dovídáme z jejího rozhovoru se Sašou Gregarem pro Hromadu č.LII.

Petr Záruba – třetí z této trojice se potkal s loutkovým divadlem již v ranném mládí a tento vztah způsobil, že v roce 1981 vstoupil do souboru Jany Hrazdírové a posléze se stal i jeho vedoucím a u loutkového divadla zůstal natrvalo. Od té doby se s ním setkáváme téměř všude kde se jedná o loutkové divadlo. Nezastupitelná a obětavá je jeho činnost při pravidelném organizování krajské přehlídky Turnovský drahokam, ale i letní přehlídky na Dlaskově statku a stejně i jeho činnost s dětským souborem, kde jedním z předsevze-tí je dělat s nimi dobré loutkové divadlo a získávat tak další loutkáře. I o něm se můžete více dozvědět v minulém čísle Hromady z rozhovoru s Alenou Exnerovou.

Vyjadřujeme všem třem loutkářským vedoucím za jejich činnost obdiv a dík a do budoucna jim přejeme, aby se jim stále dobře dařilo v životě i v divadle. Jsme rádi, že se můžeme počítat k jejich přátelům.

Jan Merta

Smutná zpráva...

NAVŽDY NÁS OPUSTIL

LADISLAV SEZIMA

NESTOR
LOMNICKÉHO DIVADLA
(*10. 3. 1943, + 18. 7. 2009)

Den po zahájení Lomnického kulturního léta - tradičního festivalu, který lomnický divadelní spolek J. K. Tyl pořádá již 15 let, přišla pro všechny (nejen lomnické) ochotníky zdrcující zpráva. Navždy nás opustil dlouholetý člen a kamarád Ladislav Sezima.

Nezmar lomnických divadelníků poprvé do onoho kouzelného prostředí Tylova divadla vkročil v roce 1961 coby mladík. Počty jeho odehraných premiér a představení během let rostly jako houby po dešti, a tak se v roce 1970 pustil spolu s Petrem Štěpánem do své první režie. Byli to onoho času na Lomnicku legendární Výtečníci a o jejich diváckém úspěchu nebyl pochyb. Téměř po celou etapu svého života, kterou strávil u divadla, byl členem divadelního výboru. V roce 1983 se stal i předsedou divadelního spolku a v jeho čele setrval plných 10 let. Byl nezapomenutelným představitelem komických postav, jako byl v poslední době kupříkladu kostelník v Drdových Dalskabátech, pan Franc z Jiráskovy Lucerny, policejní inspektor Kejla ve Štechově Třetím zvonění, anděl strážný v Kozákově Zapeklité komedii či laskavý školník Tomeček ve Výtečnících Richarda Pogody a Pavla Dostála. Navždy však zůstala jemu nejmilejší role Babberlyho v komedii Charleyova teta Brandona Thomase. Za téměř 50 let strávených u divadla odehrál více jak 250 představení, 40 různých titulů. Opomenout však nesmíme ani jeho činnost režisérskou, vždyť 22 zrežírovaných titulů není zrovna málo. Jednou z jeho nejúspěšnějších her v poslední době byla jistě Jiráskova Lucerna či představení Než kohout zazpívá, k němuž si postupem let získal velice pevný vztah a o jehož kvalitách se stále přesvědčují mnozí divadelní příznivci. Jako jeden z mála myslel i na nejmladšího diváka. Byl to právě on, kdo se snažil pravidelně uvádět pohádky pro děti. A tak měla možnost nejen lomnická dítka zhlédnout

Čerta Makrelu, Pohádky z Krakonošovy zahrádky, Císařovy úplně nové šaty, Ježibaby z Babína a spoustu dalších titulů, jež malého diváka pobavily a zároveň mu předaly jistou dávku ponaučení. Zcela právem byl za svoji činnost oceněn odznakem J. K. Tyla.

Jeho odchod však neznamená pro divadelní soubor a jeho členy pouze odchod vynikajícího herce a režiséra, který se vždy snažil o to, aby vše při zkouškách i mimo ně probíhalo s úsměvem, pohodou a pocitem uspokojení a naplnění. Zejména je to ztráta člověka velmi přátelského, který vždy dokázal druhým poradit a pobavit je, když jim nebylo nejlíp. Ještě jednou dík za práci, kterou jsi pro nás, Láďo, vykonal...

Za DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou Petr Sádek

MIMO RUBRIKY

140 LET SPOLKU DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ V TURNOVĚ

Spolku divadelních ochotníků je 140 let, měl své roky velké slávy i roky, kdy skomíral. Nikdy však nezanikl jako v jiných městech, kde mají také dlouhou tradici, ale často se dočteme, že v letech těch a těch se nehrálo.

Ovšem počátek tisíciletí zastihl turnovské divadlo v nebývalém rozkvětu kvantitativním i kvalitativním. V současné době máme dva loutkové soubory a dokonce tři činoherní, hudebka inscenovala dokonce i zpěvohru.

Zlí jazykové by mohli podotknout ať raději dělají méně a kvalitně, ale ono se kvalitně pracuje. O kvalitách Čmukařů snad už nepochybuje ani ten nejzarytější skeptik a činohra se již také zařadila mezi pravidelné účastníky národních přehlídek. V letošním roce získala inscenace Tři sestry hlavní cenu na národní přehlídce Femad Poděbrady.

Amatérské divadelní dění v Turnově má také dvě významné přehlídky Modrého kocoura a loutkářský Turnovský drahokam.

A tak v době, kdy slavíme kulaté výročí, nemusíme oprašovat staré fotografie, ale naše herecké „zlomte vaz" zaznívá z jeviště v Turnově, ale i na mnoha štacích u nás i v zahraničí.

-ph-

DOBRÉ DIVADLO.CZ

Tomáše Langra mnozí divadelníci v kraji znají jednak jako někdejšího herce Divadla Jesličky, ale i kosteleckých Černých šviháků, jednak jako „principála" občanského sdružení Dobré divadlo. To si vytklo coby bohulibý cíl uvádět zajímavá amatérská představení širší veřejnosti. Původně Dobré divadlo působilo v Hradci Králové, nyní Tomáš své aktivity přenesl do Letohradu. Ale místa, kde jeho nezisková agentura představení pořádá najdeme po celém kraji. S činností o.s. Dobré divadlo se můžemem setkat např. v Hradci Králové, v Letohradě, Havlovicích, Mistrovicích, v Dolní Dobrouči, v létě pořádá představení i v Lesním klubu v pralese na okraji Letohradu. K produkcím zve Langr představení, která byla úspěšná např. na Jiráskově Hronovu či na jiných divadelních přehlídkách, a to soubory známých jmen (Rádobydivadlo Klapý, Commedii Poprad, Ing Kolektiv z Frýdku Místku, také např. Buchty a loutky z Prahy). Dobré divadlo o.s. spolupracuje s místními pořadateli, shání sponzory a granty, ale především usiluje o propagaci amatérského divadla.

Tomáš Langr ke svému projektu říká: „Pořádáme divadla v místech, kde se toho moc neděje, zajišťujeme kvalitní programy, peníze, propagaci, pečujeme o diváky i o amatérské umělce. Mým přáním je, aby sál byl vždy plný rozesmátých diváků. Na naše představení chodí široké spektrum lidí, od dvaceti do sedmdesáti let, vidí jak se hraje divadlo v Ostravě, Praze, Brně, Slavičíně nebo v Klapým a přitom nemusí jezdit daleko. Máme seznam stálých příznivců, které zveme na příští pořady. Od roku 2003 jsme uvítali už 13 tisíc diváků". Pokud chcete o programu tohoto občanského sdružení vědět víc, najděte si na vebu adresu: www.dobredivadlo.cz

-sg-

MUZEUM LOUTKÁŘSKÝCH KULTUR V CHRUDIMI BEZ BARIÉR

Tak tomu bude od příštího roku a muzeum bude konečně přístupné i lidem, kterým příkré schody v nádherném památkově chráněném renesančním Mydlářovském domě bránily v návštěvě jeho expozic a výstav. Podařilo se získat finance na vybudování výtahu. Nebude pochopitelně přímo v Mydlářovském domě, ale v sousedním objektu, v němž je mimo jiné galerie pro krátkodobé výstavy, muzejní knihovna a herna s loutkami, v níž prohlídka muzea končí. V každém poschodí pak bude proražen průchod do Mydlářovského domu. Proto je muzeum od 1.října 2009 uzavřeno a kope se a buduje, protože výtah musí být hotov do konce roku a kolaudace proběhnout do konce ledna 2010.

Současně připravujeme nové výstavy a taky máme v plánu postupně instalovat novou stálou expozici „Putování světem loutek"– v příštím roce zatím její první část. Ta ponese název „Svět na drátě a na nitích" a bude zaměřena na loutky voděné shora, tedy marionety, a na jejich specifika a vývoj ve světě. Kromě toho připravujeme několik nových celoročních výstav. Jedna z nich ponese název „Z loutkářova pakováku" a představí loutky a dekorace z kolekce jihočeského kočovného loutkáře. (Mimochodem: „pakovák" říkali kočovní loutkáři vozu, v němž převáželi loutky a další divadelní příslušenství – na rozdíl od „vostaváku", v němž bydleli.). Výstava "Od Ústředního loutkového divadla k Minoru" zachytí vývoj a proměny tohoto pražského divadla, od jehož první premiéry uplyne v roce 2010 šedesát let. Další výstava ponese název „Divadélka na hraní" a představí rodinná, papírová a další hračková divadélka minulá i současná. V dalším ze sálů pak bude portrét loutkářského scénografa Václava Kábrta (1930-2005) a poslední celoroční výstavu věnujeme proměnám muzea. První krátkodobá výstava v galerii muzea ponese název „Zkus si s námi divadlo", bude věnovaná šedesáti letům kladenského Divadla Lampion a umožní aktivní zapojení především dětských návštěvníků.

Všechny uvedené výstavy bychom rádi otevřeli společnou vernisáží **3. března 2010** – pokud ovšem nenastane nějaký nečekaný zádrhel. Tak nám držte palce! A přijeďte se podívat.

Alena Exnarová

http://www.puppets.cz/